

TopCamper

magazine

Champagne ● campernieuws ● TopCamperplaatsen ● Eura
Mobil Contura op Mercedes ● culinair: de Elzas ● Vlaamse
Ardennen ● wereldreis deel 6: Mexico en Arizona ● West-
Bretagne: Finistère ● Sunlight V 69 ● Italië: corona en tien
mooie camperplekken ● droomcampertrip: Colorado met de
Rocky Mountains ● langs de Neckar ● Karmann Davis 630 ●
slow travel na het pensioen ● Rügen en Duitse Hanzesteden

ISBN 978-90-830253-4-6

nr 20 ● oktober 2020 ● € 7,95

DE TOREN ONDER DE TORENS

De Eiffeltoren, Parijs

HYMER

**NU MET
GRATIS CAMPER-
RIJBEWIJS (C1)***

DE CAMPER ONDER DE CAMPERS

Er zijn veel campers, maar er is er maar één die zo perfect is als de nieuwe Hymermobil B-Klasse MasterLine op basis van de nieuwe voorwielaangedreven Mercedes-Benz Sprinter. Beleef het iconische design, de geavanceerde compromisloze technologie en het grenzeloze comfort. Vanaf nu bij uw HYMER-dealer. Kijk voor de adressen en meer informatie op www.Hymer.nl/MasterLine.

*Vraag uw HYMER dealer naar de voorwaarden.

cover: by-studio/shutterstock.com

TopCamper magazine is een tijdschrift voor liefhebbers van camperen.

www.topcamper.nl

Uitgegeven door Aveco Verzekeringen i.s.m. Graphic Services

Uitgever
Arian Bossers
uitgever@topcamper.nl

Hoofdredacteur
Harry Schuring
h.schuring@topcamper.nl

Redactieadres
Suezkade 62
2517 BW DEN HAAG
redactie@topcamper.nl

Aan dit nummer werkten o.a. mee:
Hans van Bergen, CamperCaKe, Marga Feenstra, Harry Fitié, Bartho Hendriksen, Martien Hovestad, Daan Kloeg, Melissa Koot, Geert van Leeuwen, Marcel Marchand, Marleen Schreuder, Leon van Velzen

Vormgeving
Walter Bouwman, Hans de Vries
GiesbersRetail, Velp

Druk
Damen Drukkers

Bereik
46.500

Abonnementen
Een introductie-abonnement kost € 9,95 (jaarabonnement, 2 edities). Automatische verlenging met dagelijkse opzegmogelijkheid. Losse verkoop € 7,95, exclusief portokosten. Voor abonnees in het buitenland gelden andere voorwaarden.

Klanten van Aveco Verzekeringen ontvangen dit magazine gratis.

Abonnementenadministratie
Aveco Verzekeringen, postbus 444
7770 AK Hardenberg, 0523 28 27 29
abonnee@topcamper.nl

Adverteren
Aveco Verzekeringen, Willeam Kempe
willeam@avecoverzekeringen.nl, 0523 28 23 76

Verantwoordelijkheid
TopCamper magazine wordt met veel zorg samengesteld. Fouten kunnen echter niet geheel worden voorkomen. Uitgever noch redactie aanvaarden verantwoordelijkheid voor eventuele onvoorziene gevolgen van onvolkomenheden. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© 2020 TopCamper magazine
Alle rechten voorbehouden

ISBN 978-90-830253-4-6

EEN CAMPER IS EEN MOOI BEZIT

Bovenstaande foto werd eind juni gemaakt, op reportage in Frankrijk. Na maanden konden we eindelijk weer op pad. Reizen bleek anders, rustiger; in Frankrijk zag je vooral Fransen. Nu de zomermaanden voorbij zijn, zien we dat er minder is gereisd dan dat we na de eerste versoepelingen dachten. Uit voorzichtigheid – wat anders? – zijn veel mensen dicht bij huis gebleven. Vliegvakanties waren geheel weggefallen, nieuwe invullingen werden gezocht. Het zal de campers niet zijn ontgaan: onze manier van reizen, die toch al in de lift zat, kreeg een boost door Covid-19. In juni was er een run op campers, menig handelaar verkocht zijn hele occasionvoorraad. De branche schrok in het voorjaar: de campings gingen dicht, bij veel handelaren werd het erg stil. Na een maand of twee begon voorzichtig het herstel, al hebben campings en camperplaatsen wel een belangrijk deel van het seizoen gemist. De camperindustrie draait op volle toeren, de eerste grote beurs is weer gehouden en kan betrekkelijk succesvol worden genoemd. Omdat de grootste Nederlandse beurs, in Utrecht, niet doorgaat, is dit nummer vergezeld van een bijlage met veel nieuws over de campermodellen van 2021.

Wat is het toch fijn als je een camper hebt – dat was ook een conclusie van deze coronazomer. Afstand houden? Geen probleem. Sanitair dicht of met beperkingen geopend? De camperaar heeft doorgaans alles aan boord. In de hoop, en eigenlijk wel de verwachting, dat het maken van mooie reizen mogelijk blijft, bieden we hier met liefde weer wat inspiratie aan.

Harry Schuring
hoofdredacteur
h.schuring@topcamper.nl

Campernieuws

De coronacrisis draagt bij aan de populariteit van kamperen, vooral met de camper.

Een sprankelende tocht

Fotograaf en reisjournalist Daan Kloeg trekt door het bijzondere wijngebied Champagne.

Vlaamse Ardennen, een 'schoone' streek

Het glooiende gebied ten zuiden van Gent is onder meer bekend van wielklassiekers.

Lekker veel tijd om te reizen

Als het werkzame leven is afgesloten hebben Martien en Tineke gelegenheid voor slow travel, diagonaal door Europa.

De veelzijdige schoonheid van Finistère

Het westen van Bretagne biedt ruige kusten, een groen binnenland, een eigen cultuur en een sfeer met karakter.

Colorado

Een superamerikaanse campertrip: Denver, Rocky Mountains en het Wilde Westen.

74

In etappes naar Rügen

Behalve dit populaire schiereiland in de Oostzee komen mooie Duitse Hanzesteden aan bod.

82

EN VERDER:

7 Agenda

12 Door Midden-Amerika naar Arizona

Harry en Marleen reizen met hun Sprinter door Mexico en de Verenigde Staten; deel 6 van hun wereldreisverslag.

21 Aveco-service

22 Campernieuws

Eura Mobil Contura 716 EB

24 Zwerven langs de Neckar

Carla en Kees volgen het mooie dal van de Neckar, Mercedes lijkt hun Leitmotiv.

30 Campernieuws

Sunlight V 69 Adventure Edition

33 Varia

Korte berichten over hoofd- en bijzaken.

40 Campernieuws

Karmann Davis 630

43 Varia

Korte berichten over hoofd- en bijzaken.

58 Tijdloos genieten van de culinaire geneugten van de Elzas

En dat gaat over veel meer dan de choucroute.

88 Onderweg in de Italiaanse laars

Toen de heftige coronapiek in Italië voorbij was, gingen we op zoek naar mooi gelegen en goed gewaardeerde camperplaatsen.

91 Boeken, sites en apps

Drie leuke en/of handige boeken voor de camperaar.

95 TopCamperplaatsen

In Midden-Frankrijk, Luxemburg en de IJsselvallei.

CONSTRUCT
MECHANISCHE DIEFSTAL BEVEILIGING

Mechanische anti-diefstal sloten voor (bedrijfs)auto's en campers

Waarom Construct mechanische diefstal beveiliging?

- ✓ Bewezen effectief anti-diefstal systeem
- ✓ Eenvoudig in gebruik, ook bij dagelijks gebruik
- ✓ Stand-alone systeem: werkt volledig zelfstandig zónder elektronica
- ✓ Verkrijgbaar voor (bijna) iedere camper / auto / bedrijfsauto
- ✓ Leverbaar voor handgeschakelde en automatische transmissie
- ✓ Vrij van onderhoud en storingen
- ✓ Montage door getrainde professionals
- ✓ Geaccepteerd door iedere verzekeraar
- ✓ Gratis meeverzekerd door uw verzekeraar
- ✓ 5 jaar garantie

AANBIEDING
Construct "Premium"

€ 575,-
incl. inbouw*

* vraag naar de voorwaarden

AVECO *Verzekeringen*

De specialist in camperverzekeringen!

Exclusief voor klanten van Aveco Verzekeringen:
Op vertoon van de MijnAveco pas, krijgt u € 50,- terug-
gestort bij aanschaf van een Construct "Premium".

*zie voorwaarden op www.avecoverzekeringen.nl/construct

€50
CASHBACK

Beurzen in coronatijd

Dit jaar zijn de meeste evenementen, en dus ook beurzen, afgelast of verschoven. De beurs van Düsseldorf, de Caravan Salon, werd verplaatst tot na 1 september. De grootste beurs in Nederland, de Kampeer en Caravan Jaarbeurs in Utrecht, zou traditiegetrouw in oktober plaatsvinden maar gaat dit jaar niet door. Ook leuke en grote beurzen in Parijs, Brussel, Antwerpen en Birmingham gaan dit jaar niet door. De Caravana in Leeuwarden staat, bij het perse gaan van dit nummer, in de gebruikelijke periode gepland (eind januari 2021).

We publiceren op deze bladzijde de beurzen met data zoals ze nu bij ons bekend zijn. Het spreekt voor zich dat hierin veranderingen kunnen komen, bijvoorbeeld ten gevolge van (nieuwe) maatregelen ter bestrijding van de corona-epidemie. **Dus, als je van plan bent een of meer van de hier genoemde beurzen te bezoeken, controleer dan alsjeblieft te zijner tijd de data nog eens.**

6-8 november 2020

Caravan Bremen

Vorig jaar bezochten ruim veertigduizend mensen deze regionale kampeerbeurs in de hallen 5, 6 en 7 van de Bremer Messe. Veel van de belangrijke merken zijn vertegenwoordigd, ook Franse en Italiaanse.

10-18 uur, entree € 10, 13-17 jaar € 8,50

Messe Bremen, Theodor-Heuss-Allee, Bremen

17-19 november 2020

CamperExpo Najaar, Houten

Deze voorjaarsbeurs – normaalgesproken gehouden in maart – trok vorig jaar ruim vijftienduizend bezoekers. Vanwege corona werd deze beurs verplaatst naar het najaar (tickets voor maart blijven geldig). Doorgaans zijn er circa honderd exposanten in drie hallen en op het buitenterrein. Talloze nieuwe campers en jonge occasions, accessoires, snufjes, camperplaatsen, lezingen en een fietsplein met testparcours. Camperproefritten waarschijnlijk mogelijk.

10-17 uur, entree € 15, tot 13 jaar (onder begeleiding) gratis, parkeren gratis

Expo Houten, Meidoornkade 24, Houten

14-17 januari 2021

Vakantiebeurs, Utrecht

Deze editie begint pas op donderdag en duurt dus vier dagen. Doorgaans is er een hal gewijd aan kamperen, daar zijn dan heel wat campers te zien.

9.30-17.30 uur, op zaterdag tot 20 uur; entree (tarieven 2020) € 15

aan de kassa, € 12 in online voorverkoop, kinderen t/m 16 jaar gratis;

parkeren € 4 per uur, maximaal € 16-20 per dag

Jaarbeurs, Jaarbeursplein 6, Utrecht

21-26 januari 2021

Caravana, Leeuwarden

Na de oktoberbeurs in Utrecht is dit de grootste beurs op kampeergebied in Nederland. En omdat de KCJ dit jaar niet doorgaat is dit weer de eerste grote beurs in ons eigen land.

10-17 uur; entree € 15,50 (online € 14), op di. € 12,50 (€ 11,50), t/m

12 jaar gratis; parkeren gratis

WTC Expo, Fryslânplein, Leeuwarden

23-31 januari 2021

CMT Die Urlaubs-Messe, Stuttgart

Deze beurs in Stuttgart is na Düsseldorf de grootste kampeerbeurs ter wereld. Op het beurstereen bevindt zich een (populaire) camperplaats.

(gegevens 2020:) 10-18 uur, entree € 15, 65+ € 13

Landesmesse Stuttgart, bij het vliegveld

5-7 maart 2021

Camperbeurs Hardenberg

Hier vind je een gevarieerd aanbod van nieuwe en gebruikte campers in vijf hallen van de Evenementenhal. Naast dealers en handelaren zijn er specialisten op het gebied van accessoires, bouw, reparatie/onderhoud en verhuur van campers. In het Campertheater worden allerlei thema's besproken tijdens presentaties. Met de camper bij de beurs overnachten is mogelijk, gratis nog wel; stroom beschikbaar.

10-17 uur, entree € 9 (online € 8), 5-12 jaar € 5 (4,50), parkeren

gratis

Evenementenhal Hardenberg, Energieweg 2, 7772 TV Hardenberg

EEN WONDERLIJK JAAR

CAMPEREN IS LICHTPUNTJE IN DE CORONAMALAISE

Virusnieuws beheerst dagelijks alle media, wereldwijd. Tallozen worden getroffen, licht of zwaar. Voor de horeca, de reiswereld, de evenementenbranche en de zorgsector is 2020 in elk geval een heftig jaar. En de gevolgen van het virus zijn waarschijnlijk ook volgend jaar merkbaar. Maar niet iedereen lijdt onder de coronacrisis. Kamperen en vooral reizen met de camper is dit jaar populairder dan ooit.

Tekst: Harry Schuring

In het begin van de coronacrisis, in maart, zakte de vraag naar campers weg. April was een stille maand, maar in mei trok de vraag weer aan. De meeste fabrieken, niet allemaal, zijn drie tot vijf weken dicht geweest; de productieachterstand is inmiddels deels weggewerkt. Veelal is een camper door de hoge aanschafprijs geen impulsaankoop. Toch zijn dit jaar nieuwe campers gekocht door

mensen die nog nooit hadden gekampeerd. In mei werden veel meer (dertig procent) tweedehands campers verkocht dan in mei 2019. En in juni waren de aantallen nog hoger. Met de eerste versoepelingen van de coronamaatregelen steeg de vraag naar een huisje op wielen; met eigen sanitair ben je onafhankelijk en heb je minder moeite met afstand houden. Vanaf juli werd een ander gevolg van de coronacrisis zichtbaar: veel Nederlanders blijven voor de vakantie in eigen land. En met die gegroeide campervloot komt er een behoorlijke druk op de campings en camperplaatsen. In de schoolvakantie was er nauwelijks nog plek vrij op de campings. In Duitsland was dit zo mogelijk nog erger, zeker aan de Noord- en Oostzee maar ook rond de meren in Zuid-Beieren; het waren bijna allemaal Duitsers. En in Frankrijk werden de campings en camperplaatsen voor het allergrootste deel bezet door Fransen.

Campers in Nederland

We zeiden het al hierboven, de registraties van nieuwe campers in juni maakten de coronadip alweer bijna goed. In de loop van de zomer raakten diverse stallingen vol als gevolg van

Kijk voor nieuws over de modellen van 2021 in de TopCamper special, een bijlage bij dit nummer

de grote verkoopaantallen; berichten hierover bereikten ons uit Friesland en het Westland. In augustus bracht de Bovag gegevens naar buiten over het camperbezit. Was dat voorheen iets voor oudere mensen, zeg maar 60 plus, in de afgelopen jaren werd de gemiddelde leeftijd geleidelijk lager. In 2020 is er een schokeffect, waarschijnlijk door de coronacrisis (vliegvakanties die niet doorgaan): het aantal eigenaren onder de 35 steeg in het tweede kwartaal van 2020 met 17 procent. Mede door de import van (jong) gebruikte campers uit Duitsland steeg het aantal campers in augustus naar 138.500.

De beurs in Düsseldorf

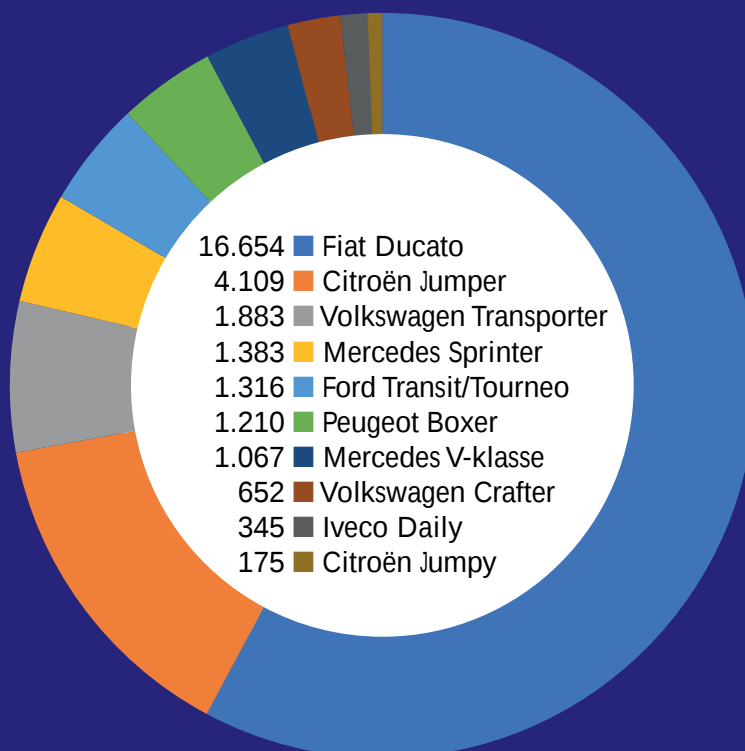
Met spanning werd uitgekeken naar de Caravan Salon in Düsseldorf, elk jaar ook door heel wat Nederlanders bezocht. De beurs was een week verschoven, tot 1 september waren grote evenementen in Duitsland immers verboden. Het aantal beursdeelnemers (stands) was iets meer dan de helft van vorig jaar. Onder de afzeggers waren grote standhouders als de complete Erwin Hymer Group (Hymer, Bürstner, Dethleffs, LMC, Laika, Sunlight, Carado, Niesmann+Bischoff), Pössl en Concorde. Daardoor was er wel meer ruimte voor voertuigen en publiek: bredere gangpaden en ruimte om te wachten tot je een camper binnen kon gaan. Mondkapjes waren binnen verplicht en daar werd strak op toegezien. Het afstand houden van anderen leek minder te worden gecontroleerd, maar veel mensen hielden zich aan die regel. Desinfecterende gel stond bij alle ingangen en met regelmaat werden tafels, balies en andere vlakken gedesinfecteerd. 107.000 mensen bezochten de Caravan Salon. Dat is veertig procent van het aantal in 2019 en iets meer dan de helft van wat was toegestaan, maar in deze bijzondere omstandigheden zeker geen gek aantal.

Enkele trends

Hefdak. De 5m-kampeerbussen hebben ze al jaren maar nu komen er steeds meer buscampers van het formaat Fiat Ducato op de markt die kunnen worden uitgerust met een hefdak, met daaronder een (extra) tweepersoonsbed. Weinsberg, Knaus, Malibu, Bürstner, Adria, Pilote, Rapido, Dreamer, Pössl en Globecar, alle bieden ze een hefbed. De buscampers van Hymer hadden ze al langer. We zagen het hefdak nu ook bij Karmann-Mobil, dus andere Triganomeren concern zullen wel volgen.

Populairste basisvoertuigen

De meeste campers die in Nederland rondrijden worden in Duitsland gemaakt. Op de Duitse website *Business Insider* zagen we welke basisvoertuigen het meest worden gebruikt (januari-mei 2020).

Face-to-face. De-indeling met twee bankjes in de lengterichting wint meer terrein in halfintegralen en integraalcampers. In combinatie met een deels opklapbare tafel ontstaat zo meer loopruimte in het voertuig.

Smal. Zijn veel halfintegraalcampers 2,30 m of meer breed, er komen steeds meer compacte halfintegralen op de markt. Die zijn tussen 2,12 en 2,20 m breed; de opbouw steekt dus maar enkele centimeters uit ten opzichte van het basisvoertuig (2,05 m breed). Zo komen ze in de buurt van de wendbaarheid van een buscamper. In de TopCamper special, een bijlage bij dit nummer, zie je nieuwe compacte campers van onder meer Carado, Rapido, Adria, Sunlight en Bürstner.

Mercedes als basis. De Sprinter rukt verder op, vooral in het hogere middensegment van

De eBussy is een Duits concept, een modulair op te bouwen busje, ook in camperuitvoering; actieradius vanaf 200 km, vanafprijs 'Camper' (in Duitsland) € 26.800, levering vanaf 2021

SUNLIVING

MADE BY ADRIA MOBIL

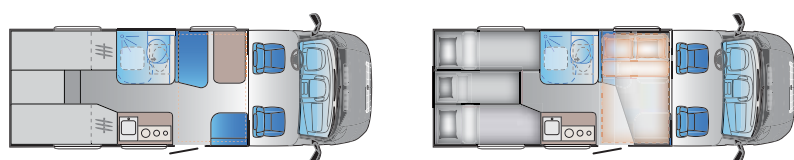
SIMPLY GREAT TIMES!

S SERIES

S 70 SL

★ *Travel Star Edition*

ACTIEMODEL VOOR
€ 67.950
 UW VOORDEEL € 5.000
**CITRÖEN
 EURO 6D**

2.2 HDI 35L - 165 PK

ACTIEMODEL VOOR
€ 74.350
 UW VOORDEEL € 5.300
**FIAT
 EURO 6D**

2.3 35L - 140 PK -
 Automaat

Voordelen S 70 SL TRAVEL STAR:

- Lengte onder 7 m
- 5 rijplaatsen
- Stahoogte 210 cm
- Ergo badkamer
- Bedlengte 2 x 205 cm
- Garagehoogte 121 cm
- Groot laadvermogen
- All season gebruik
- Krachtige Euro 6 D motoren
- Zeer compleet uitgerust

integraal- en halfintegraalcampers. Hymer had in 2018 het alleenrecht op de nieuwe Sprinter met voorwielaandrijving. Veel merken volgden, met achterwiel- of voorwielaandrijving: Dethleffs, Bürstner, Laika, Carthago, Frankia, Rapido en – recentelijk – Eura Mobil met de Contura. Ook zijn er al mooie buscampers gemaakt van de Sprinter, onder meer door Kabe, Frankia, Westfalia en La Strada.

Verrassende initiatieven

Het Beierse bedrijf Alpincamper gaat een camper maken van de Dacia Dokker Start, prijs in Duitsland (geen BPM, lagere BTW) vanaf € 17.999, met volledige uitrusting € 23.539.

Was het op de beurs in Düsseldorf nogal stil waar het om elektrisch aangedreven campers gaat, in ons eigen land werd eind augustus een mooi initiatief gemeld. CamperfiXX, het Friese bedrijf dat bestelbusjes ombouwt tot kampeerauto's, kondigt aan dat er nog dit jaar een elektrische camper wordt gebouwd: e-Fixxter. Hiervoor zal de langste versie (5,35 m) van de Toyota Proace Electric worden gebruikt, of van zijn identieke broertjes Peugeot e-Expert, Opel Vivaro-e en Citroën e-Jumpy. Mede-oprichter Anno Huidekoper van CamperfiXX: 'Waarschijnlijk is de Peugeot e-Expert de eerste van de vier die in Nederland komt; als die in oktober beschikbaar is, dan kunnen we nog

dit jaar de eerste e-Fixxters afleveren.'

Het voertuig kost nieuw 48 à 50.000 euro, de kampeerinbouw kost € 19.000. Geen motorrijtuigenbelasting verschuldigd (eerste 5 jaar), dus ook prima voor dagelijks gebruik. De actieradius is volgens CamperfiXX 330 km en de auto is niet hoger dan 2 m. <

Boven: steeds meer merken bouwen hun campers (ook) op basis van de MB Sprinter; onder: in-en exterieur van de elektrische e-Fixxter uit Friesland

advertentie

VEELZIJDIG IN BEWEGING.

ERVAAR UW MOBIELE VRIJHEID.

**BUSBIKER, DRAAIBARE
FIETSENDRAGER TOT 80 KG
NU OOK MET TREKHAAK**

**NAMONTAGE
SOFTLOCK-SLUITHULP &
SCHUIFDEUR-SCHUIFHOR**

BUSCAMPERVERHUUR

**Royaal aanbod
nieuw & gebruikt
Heerlijk genieten in onze
showroom**

PÖSSL
Eine Marke der Pössl Freizeit und Sport GmbH

Globecar

ADRIA

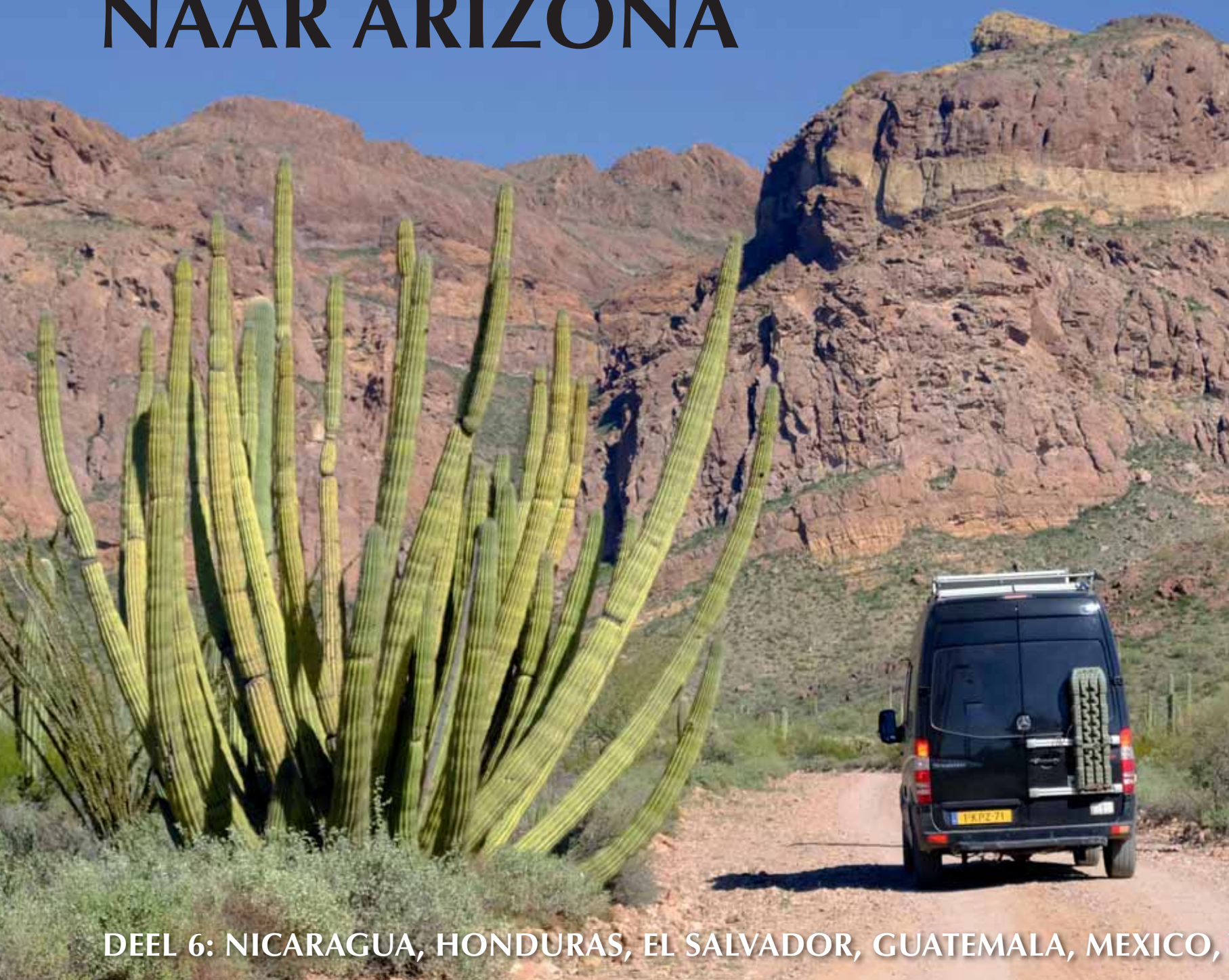

**BUSCAMPER
NEDERLAND**

Pascalweg 24 | NL-4104 BG Culemborg
Tel. +31 (0) 345 545 760
www.Buscamper.com

FRAGMENTEN UIT EEN REISJOURNAAL

DOOR MIDDEN-AMERIKA NAAR ARIZONA

DEEL 6: NICARAGUA, HONDURAS, EL SALVADOR, GUATEMALA, MEXICO,

Deze etappe voert ons verder door de landen van Midden-Amerika, via Mexico naar Arizona in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. In de 19e eeuw waren vijf landen in Midden-Amerika ook verenigd: de República Federal de Centroamérica. Maar dat heeft niet lang geduurd. En bijgevolg rijden we nu door afzonderlijke landen voordat we Mexico binnengaan. We beginnen in Managua, de hoofdstad van Nicaragua.

Tekst en foto's: Harry Fitié en Marleen Schreuder

VERENIGDE STATEN

*Organ Pipe Cactus
National Monument
in Arizona (VS)*

Door veel landen reizen betekent veel douaneformaliteiten. Als je met een auto reist, heb je steeds een tijdelijke importvergunning (TIP, *Temporary vehicle Import Permit*) nodig. En dat is vaak een heel gedoe, je bent er telkens uren aan kwijt. Veel systematiek zit er niet in, bij elke grenspost is het weer anders en de procedures zijn vaak ondoorgroendelijk.

Grenzen

Hoewel we in het algemeen tamelijk gezagsgetrouw zijn, komen toch wel anarchistische trekjes naar boven zo gauw we een grenspost naderen. En we hebben er echt pret in als de

Wereldreis in vier winters

Harry Fitié (70) en Marleen Schreuder (69) zijn ervaren wereldreizigers, ook per camper. In 2014 bouwden zij een korte Mercedes Sprinter om tot een camper die precies aan de eisen voor reizen door alle continenten voldoet. Tussen 2017 en 2021 maken zij een grote reis door de Amerika's en Azië; in de winters, want de zomermaanden willen ze in Nederland doorbrengen. Eerdere reisverhalen vanuit Latijns-Amerika vind je vanaf TopCamper 15 (maart 2018).

douane in haar eigen procedures verstrikt raakt. Zo moet je vaak je vingerafdrukken op een apparaat afgeven. Eerst de vier vingers rechts, dan de vier vingers links en tenslotte moeten beide duimen tegelijk op het apparaat. Er gaat een groen lichtje branden als het goed is gegaan. En dat gaf een probleem. Op een glibberig pad in de bergen namelijk, was Marleens rechterpink uit de kom geraakt. Deze was gezet en daarna gespalkt. Als je maar drie vingers op het apparaat legt, springt het apparaat niet op groen. De spalk eraf halen was ook geen optie. De grensbeambte was duidelijk in verwarring. Uiteindelijk hebben ze na veel gefrunkel iets kunnen veranderen waardoor het apparaat ook drie vingers accepteerde.

Roerige tijden

Centraal Amerika is geologisch zeer actief. Dat zie je aan de talloze vulkanen waarvan vele nog werken. Tussen de bergketens liggen vruchtbare valleien. Hier verbouwt men mais, koffie, tabak, bonen en vele andere gewassen. En natuurlijk bananen. De bewoners zijn meestal vriendelijk. De criminaliteit is echter hoog en vaak gewelddadig dus je moet goed op je tellen passen. Dat komt mede doordat al deze landen een woelig verleden hebben, variërend van flinke onlusten tot ware oorlogen. Dat zien we in El Salvador, waar een burgeroorlog heeft gewoed. We rijden door de jungle naar het plaatsje El Mozote. Hier had het guerrillaleger tot in de jaren 90 van de vorige eeuw haar hoofdkwartier. Omdat de regering vermoedde dat de bewoners het bevrijdingsleger steunden, zette zij een strafexpeditie naar het gebied op. Het werd een bloedbad. De meeste strijdbare mannen waren uit het dorp gevlucht. En ondanks toezeggingen over hun veiligheid aan de achterblijvers vermoordde het leger iedereen; bijna duizend doden, voornamelijk kinderen. We bezoeken een klein museum met relikwieën uit die tijd. Een provisorische zender, walkietalkies en heel veel wapentuig. Een oud-verzetssrijder leidt de bezoekers rond. Een paar dagen later kamperen

*Met de klok mee:
het dak van de
kathedraal in León
(Nicaragua); krater
van de vulkaan Alegría
(El Salvador); kleding
in Guatemala; twee
keer Lago Suchitlán
(El Salvador); onder:
Antigua (Guatemala)*

we op het terrein van een oud klooster. Hoewel niet meer in gebruik wordt het gerund door Peggy, een zuster der liefde. Ze doet kunstprojecten gericht op traumaverwerking. Haar devies: *paz para arte*, vrede door kunst. De wonden van de burgeroorlog zijn geheeld, maar de littekens zijn nog zichtbaar.

Mayaland

In Guatemala komen we in het kernland van de Maya's. Deze beschaving begon zo'n 2000 jaar voor Christus en was in eerste instantie gericht op de landbouw. Circa 500 v.C. werden de eerste steden gebouwd. Eerst nog primitief maar daarna werd de architectuur steeds verfijnder. Het hoogtepunt van de Mayacultuur lag tussen 250 en 750 n.C. Er waren tientallen steden, bevolkt door tienduizenden indianen. Kort daarna volgde de complete instorting van deze stedelijke samenleving. Vermoed wordt dat droogte, politieke onrust en uitputting van de grond de hoofdoorzaken zijn.

In Guatemala zijn de beroemdste Mayaruïnes die van Tikal. Maar ze zijn ook heel toeristisch. We besluiten daarom naar een andere opgraving te gaan, zo'n 40 km er vandaan: Yaxhá. Over een

steenslagweg moeten we eerst een flink eind door de jungle. De weg is stoffig en vol gaten. Bij een snelheid van 10 km hotsen en botsen we alle kanten op. Zelfs de laptop vliegt door de lucht en belandt gelukkig op een kussen. Gezien deze oncomfortabele aanvoerroute hadden we iets kleinschaligs verwacht. Maar dat blijkt niet het geval. Er is een modern ontvangstcentrum midden in het oerwoud en er is een tiental bewakers, veel meer dan het handjevol dagelijkse bezoekers. Als je doorrijdt naar de opgraving is er een idyllische kampeerplaats direct aan het meer. Je kunt er jammer genoeg niet zwemmen want er zitten krokodillen. En in de bomen zitten slingerapen. Er loopt een klein pad van de kampeerplaats naar de ruïnes. We hebben het rijk bijna alleen. Bijna, want in één van de bomen heeft zich een troep brulapen verzameld die een oorverdovend lawaai produceert. Ooit werd deze stad bewoond door 42.000 indianen. De piramide-achtige structuren getuigen nog van deze bloeitijd. En net als in alle andere Mayasteden trad het verval in en werd de stad verlaten. En nu, ruim duizend jaar later, zijn wij samen met een paar bewakers en de dieren uit het oerwoud nog de enigen die er de nacht doorbrengen.

Todo por todos

We blijven twee dagen bij de ruïnes van Yaxhá en genieten van de schitterende zonsondergang boven het meer. Vandaar reizen we naar Mexico. De Mayacultuur zet zich daar voort. We bezoeken de tempels van Palenque en Tonina, een minder bekende, maar vooral door zijn ligging imposante Mayaruïne. De tempel die op een hevel is gebouwd biedt een prachtig uitzicht over de vlakte. Via Agua Azul, een fraaie waterval, rijden we naar San Cristóbal de las Casas in de deelstaat Chiapas. De meeste inwoners hier zijn boeren

van indiaanse afkomst. Veel mensen spreken geen Spaans maar een van de overgebleven Mayatalen. Het is een roerige provincie waar de indianen graag zelf het heft in handen nemen. Om de onrust te beteugelen zijn autonome gemeenten gecreëerd waar traditioneel indiaanse waarden (*todo por todos*, alles voor iedereen) de boventoon voeren. Dat betekent ook eigen regels. Zo kun je tot stoppen worden gedwongen door een touw dat over de weg is gespannen. Er wordt dan verwacht dat je een paar pesos geeft, waarna ze het touw laten zakken. Een officieuze tol, zeg maar.

*Met de klok mee:
op weg naar Yaxhá
(Guatemala);
Mayaruïne Palenque
(Mexico); saloon in
Tombstone (Arizona);
Mayaruïne Yaxhá
(Guatemala); onder:
het meer van Yaxhá*

Topes

Naast dit soort belemmeringen wordt je snelheid ook bepaald door de alom aanwezige verkeersdrempels, de *topes*. Naar verluidt zijn verkeersdrempels een Mexicaanse uitvinding. Tegenwoordig vind je ze in heel veel landen, maar de Mexicaanse zijn ook vandaag de dag nog een stuk gemener. Ze zijn vaak van beton; iets te snel er overheen en je maakt een flinke smak. Elk dorp heeft er wel een aantal. Maar ook buiten de bebouwde kom kun je ze zomaar tegenkomen. Vaak zijn ze aangegeven, maar niet altijd. Door de schaduw van de bomen op de weg zijn ze dikwijls

All you need is JUST.

Het nieuwe jubileummodel Just 90.

Ideaal voor beginnende-, ervaren- en doorgewinterde levensgenieters!

- Inclusief Jubileum-uitvoering ter waarde van max. € 8.991,-
- Bestaande uit airco, 70 cm brede toegangsdeur met raam, centrale deurvergrendeling, dakraam in de cabine etc. etc.
- Met extra mogelijkheden voor nog meer slaapplaatsen

Topkwaliteit en de beste service van de Pioneers of caravaning

www.dethleffs.nl/just90

**Bezoek
nu uw dealer
voor de beste
aanbieding!**

Dethleffs
Pioneers of Caravaning

Boven: Chiricahua
National Monument
(Arizona); onder:
Painted Desert (AZ)

nauwelijks te zien. Als je er dan één mist met te hoge snelheid, kan dat je een schokbreker kosten. De Ruta 199 door Mayaland is berucht om de vele bochten maar ook vanwege de toes. Wij zijn ze maar eens gaan tellen. Over een afstand van 13 km kwamen we uit op 100 toes. De hele weg is 200 km. Dus tel maar uit. Wij en de auto

hadden het zwaar te verduren. Een gewaarschuwd mens telt voor twee, maar desondanks hadden we toch nog een paar misers.

Dwars door Mexico

Van Mayaland rijden we naar de VS, een afstand van ongeveer 5000 km. We passeren daarbij drie tijdzones. Het landschap varieert sterk: dichte jungle in het zuiden, de bergen in het westen, de hoogvlakte in het midden en in het noorden de woestijn en de halfwoestijn. Mexico heeft in het algemeen een heerlijk klimaat. Overdag warm met veel zon maar 's nachts lekker koel. En het heeft veel te bieden aan cultuur en natuur: de ruïnes van de Azteken bij Mexico Stad, kleurrijke stadjes zoals Zacatecas, de stadsorkesten, het spotten van walvissen, de zoutfabriek op Baja California en niet te vergeten de vele aardige mensen. Kortom, te veel om op te noemen. Wat dat betreft vonden we het jammer dat we Mexico gingen verlaten. We hadden er best wat langer willen blijven.

De grens Mexico-VS

We hadden ons de grens tussen Mexico en de VS voorgesteld als een onneembaar bastion met grimmige bewaking. Een soort ijzeren gordijn waar je alleen met de grootste moeite doorheen komt. Maar niets bleek minder waar. We arriveren in het grensplaatsje San Luis. Duidelijke borden geven aan hoe we moeten rijden. Er is een driebaansweg waarop we aansluiten achter een tiental auto's. Het gaat lekker snel en binnen een kwartiertje staan we bij de uitreispost van Mexico. Althans dat dachten we. Want wat blijkt: Mexico heeft helemaal geen uitreispost. We zaten al bij de inreispost van de VS. Op zich een aangename verrassing want minder

VANSATIONEEL! De nieuwe KNAUS VAN TI VANSATION

Van buiten compact & wendbaar. Van binnen geweldig ruim.

vanaf

€ 67.883*

U bespaart tot
€ 15.103,-*

**Oktober
actiemaand**

*De innovatieve FoldXpand
achterwandconstructie biedt meer
woonruimte & een uniek comfort bij
absolute compacte buitenmaten*

UNIEK VANSATION & ALLES INCLUSIEF:

- Hoogwaardige pasvorm van de stoelhoezen voor de bestuurders/ passagiersstoel in KNAUS woonwereld design
- Truma iNet systeem
- Tempomat cruise control
- Buitenspiegels elektrisch instelbaar en verwarmbaar
- Headup display
- Achteruitrijcamera incl. bekabeling
- 16 inch lichtmetalen velgen
- In hoogte verstelbare rijdersstoel
- Airbag rijder
- Radio DAB+, all in one navigatiesysteem met campingsoftware
- Compleet antennesysteem Oyster 80 Premium Twin, incl. 17 inch LED-TV
- Kabelvoorbereiding voor TV in slaapgedeelte
- Waterfiltersysteem „BWT - best camp mini“
- Handmatige airconditioning in cabine incl. pollenfilter en aanduiding voor de buitentemperatuur
- Stuurwiel met radiobediening
- Stuurwiel en knop versnellingspook met leder bekleed
- Brandstoftank 90 liter
- Ambienteverlichting incl. achterwand bekleding keuken in decor van het werkblad
- Openslaand dakraam in cabine, voorin met insectenhor en verduistering
- COZY HOME pakket
- en nog veel meer

Oktober actiemaand = Dakairco Dometic FJ 2200 OEM voor € 890,- i.p.v. € 2.297,- – U bespaart: € 1.407,-**

DE NIEUWE KNAUS VAN TI VANSATION – ZET NIEUWE NORMEN

Dankzij de innovatieve FoldXpand achterwandconstructie biedt de nieuwe VAN TI de grootste woonruimte van zijn klasse met de gebruikelijke compacte buitenafmetingen. Als actiemodel VANSATION biedt het bovendien ook tal van highlights voor een speciale prijs. www.knaus.com/vanti-vansation

KNAUS
FREIHEIT, DIE BEWEGT.

* Vergelijkbare afbeeldingen. Besparing ten opzichte van losse aanschaf van de vermelde opties. De door de fabrikant aanbevolen detailhandelsprijs in euro's, inclusief de momenteel geldende, wettelijk voorgeschreven BTW van 21% en BPM

** Bij aankoop van een nieuwe KNAUS camper modeljaar 2021, geldig de gehele maand oktober 2020. Informeer bij uw dealer voor de voorwaarden en voor welke modellen.

rompslomp. De auto wordt oppervlakkig doorzocht door Amerikaanse douaniers met drugshonden. Ondertussen maakt iemand anders het papierwerk in orde. Als je per vliegtuig het land binnenkomt heb je als Europeaan van tevoren een groene kaart nodig. Als je over land komt wordt dat aan de grens geregeld. Maar dat hadden ze hier nog nooit meegemaakt. De douanier verontschuldigt zich. Hij zegt: 'Ik hoop dat ik het goed gedaan heb'. Zekerheidshalve laat hij het nog even controleren door een meerdere; alles blijkt oké.

Als we in de auto willen stappen realiseren we ons dat het missen van de Mexicaanse uitreispost een probleempje geeft. Bij binnenkomst in Mexico moesten we namelijk een borg voor de auto storten van \$ 400. Die zouden we terugkrijgen als we Mexico verlieten. Maar we zijn het land al uit. Dus hoe krijgen we de borg terug? Een Amerikaanse douanier denkt met ons mee. Ze overlegt even en leidt ons naar een klein poortje in het traliwerk. Langs deze weg mogen we even terug naar Mexico om de borg terug te vragen. Zo'n vijftig meter verder vinden we het goede loket. We laten de papieren van de borg zien. 'Waar is de auto?' vraagt de man. We kunnen hem door het raam aanwijzen. Het feit dat de auto in de VS staat lijkt ons voldoende bewijs om de borg terug te krijgen. Maar helaas ... om de borg terug te krijgen moet de auto weer terug naar Mexico. En hoe we ook soebatten, de man is onwrikbaar. Intussen is het al donker geworden. We lopen terug naar het poortje in de grens. De douanier ontsluit het hek en vraagt: 'En?'. 'Geen succes' zeggen we. Maar we hebben geen zin om weer terug te gaan naar Mexico.

Toeren door Arizona

Het is begin maart als we de VS binnenkomen. Onze terugreis vanuit Los Angeles staat eind van deze maand gepland. Dus nog een kleine

maand toeren door Arizona Nevada en Californië. De Grand Canyon is een voorname trekpleister in Arizona. Maar de staat heeft landschappelijk nog veel meer te bieden. Natuurparken met zeldzame cactussen, dieprode bergen, grillige rotsformaties, enzovoort – voor liefhebbers van woestijnlandschappen een eldorado. En natuurlijk het aardige plaatsje Tombstone. Hier vond in 1881 het legendarische vuurgevecht bij de O.K. Corral plaats waar binnen dertig seconden drie vermeende veedieven werden doodgeschoten door de sheriff. Het stadje is gedeeltelijk nog in de stijl van die jaren, met een postkoets en heel veel cowboys.

Nog één keer die grens

Even voorbij Tombstone voert de weg langs de grens met Mexico. Daar horen we dat Amerikanen zonder formaliteiten de grens over mogen als ze niet verder dan 30 km het land ingaan. Een soort vrije economische zone voor dagjesmensen. We kijken elkaar aan. Zullen we het proberen? De volgende morgen steken we zonder problemen de grens met Mexico opnieuw over. Het is even zoeken, maar een kilometer of tien verder vinden we warempel een borgkantoor. We laten de papieren zien en na de nodige formaliteiten krijgen we de borg terug. Het was, wat je noemt, een lucratief uitstapje.

Via Death Valley rijden we naar Los Angeles. Alle campings blijken bij aankomst gesloten in verband met de coronatoestand. We hadden van tevoren een stallingsplek voor de auto gereserveerd vlak bij het vliegveld. De eigenaar biedt aan dat we wel in zijn voortuin mogen kamperen. We maken de auto in orde voor een lange periode van stilstand. Met een van de laatste KLM-vluchten gaan we een week eerder dan gepland terug naar huis. <

*Wordt vervolgd – zie ook
harryenmarleen.reislogger.nl*

*Boven: Valley of Fire
State Park (Nevada);
onder: Boothill Grave
Yard in Tombstone
(Arizona); Death
Valley (Californië)*

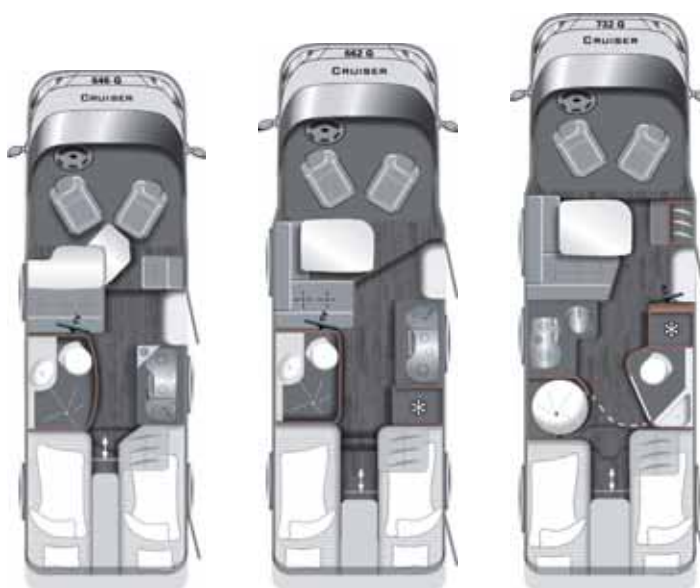
Nu met € 2.350,- vakantiegeld!*

VANAF
€ 70.990,-

ONTDEK DE NIEUWE LMC CRUISER

ontspannen, je goed voelen,
gewoon wegrijden

BEZOEK ONZE
DIGITALE
BEURSSTAND:

BEKIJK DE CRUISERS OP: WWW.LMC-CARAVAN.NL

*Vraag uw LMC dealer naar de voorwaarden

Het gemak van Aveco digitaal

**ALLE GEGEVENS BINNEN HANDBEREIK,
WAAR EN WANNEER U DAT WILT**

DE AVECO-APP

In maart 2020 is de Aveco-app met succes gelanceerd. Met de Aveco-app kunt u als klant van Aveco bijvoorbeeld eenvoudig uw gegevens inzien of een (kopie van) uw groene kaart openen. Ook handig: u heeft hiermee al uw gegevens bij de hand bij pech, schade en/of ziekte, waar u ook bent. Het idee van de Aveco app komt van onze klanten; samen hebben we gekeken hoe onze communicatie beter, overzichtelijker en gemakkelijker kan. Dit najaar en ook de komende jaren gaan we met uw input de app stap voor stap uitbreiden en verbeteren. Zo kunt u steeds gemakkelijker uw verzekeringszaken regelen. ■

DE AVECO-APP VOOR TABLET

Wij werken continue aan uitbreidingen en verbeteringen voor de Aveco-app. Vanaf heden is de Aveco-app behalve voor uw smartphone ook geschikt voor gebruik op uw tablet. U kunt de Aveco-app vinden en downloaden in de App Store en in Google Play. ■

DE VOORDELEN OP EEN RIJTJE

- Snel contact met de Aveco-Alarmcentrale in geval van nood
- Uw gegevens waar en wanneer u dat wilt binnen handbereik
- Een digitale versie van uw MijnAveco-pas altijd op zak
- Eenvoudig een schade melden
- (Een kopie van) uw groene kaart direct voorhanden
- Ook offline beschikbaar als u even geen bereik hebt ■

Bent u al klant bij Aveco en wilt u weten hoe u de Aveco-app kunt gebruiken? Geen probleem, persoonlijk contact blijft bij Aveco Verzekeringen altijd voorop staan. Mail ons via info@avecoverzekeringen.nl of bel via 0523 28 27 29 en uw adviseur legt u uit hoe het werkt.

Eura Mobil Contura 716 EB

PARADEPAARDJE MET STER

De perspresentatie van de Eura Mobilmodellen 2021 vond plaats in de nieuwe tentoonstellingsruimte bij de fabriek in Sprendlingen. Nadat zo'n zes jaar geleden het vorige gebouw door brand was verwoest staat er nu een prachtig nieuw 'Forum' waarin zo'n vijftig verschillende campers van de Triganogroep staan te pronken. Ga er gerust even kijken als je in de buurt bent. Blikvanger bij deze presentatie was de Contura op Mercedes, een nieuwe ster! Van de vier verkrijgbare indelingen brengen wij die met enkele bedden van 7,28 m voor het voetlicht.

Tekst: CamperCaKe

Foto's: fabriek

De wagen staat op een Mercedes Sprinter 414 CDI met een laag AL-KO chassis. Standaard heeft de Contura een 143 pk motor met een zesversnellingsbak. De 9G-Tronic automatische versnelling is een optie.

Exterieur

Dit paradepaardje van Eura Mobil oogt exclusief wat striping betreft en is eigenlijk een vreemde eend in de bijt. Het frisse blauw in combinatie met lichtgrijs maakt de Contura tot een opvallende verschijning. Het rijassistentiepakket (optie) is aan te bevelen en bevat onder meer een actieve spoorassistent, ledverlichting, bandendrukcontrole en mistlampen. De doorloopruimte van de opbouw naar de cabine is ruim en hoog, een voordeel ten opzichte van de Fiat. De wanden van de polyesteropbouw zijn 30 mm dik en de vloer heeft een dikte van 38 mm. In de dubbele bodem (19,5 cm hoog) past veel bagage. Daarnaast biedt de

garage veel bergruimte. Alde vloestofverwarming is standaard. Ideaal! De vuilwatertank werkt via een elektrisch bedienbare afsluiter.

Zithoek

Onze eerste conclusie bij binnenkomst: wat een lichtinval! Boven de zithoek zit een megagroot dakluik en boven de cabine is een

panoramadakluik. De luxe interieuruitstraling met glanzende houten kastkleppen maakt duidelijk dat dit de topklasse uit de Eura Mobilstal betreft. Het grote tv-scherm naast de deur draagt daar ook aan bij, de beide voorstoelen bieden er goed zicht op. Trouwens, naar muziek luisteren gaat ook prima dankzij de extra speakers in de zithoek. Snel wat losse spullen weggleggen is geen punt, daarvoor dienen de open vakken onder de bovenkasten en in de cabine. Leuk detail is het ledleeslampje boven de bank. Even aanraken en hij doet het. De sfeervolle interieurverlichting maakt het verblijf binnen aangenaam.

Koken

Een keukenblok om jaloers op te worden, dat staat in de Contura. Op het chique kunststof aanrechtblad vormt het driepitsgasstel met donkere glasplaat een mooi contrast. Tel daarbij op de fraaie uittrekbare kraan en een afzuigkap met digitale klok en voilà, hier wil iedere kok graag aan de slag. Naast de bovenkast is een speciale kast waarin de koffiemachine past, een klein dakluik boven de keuken is uitgerust met ventilator. De overzichtelijke opbergruimte in de laden maken de droomkeuken af. Ertegenover staat een smalle Dometickoelkast.

Slapen

Een smalle hangkast vormt de afscheiding tussen de keuken en de slaapkamer. De smaakvolle achterwand boven de riante eenpersoonsbedden is speels verlicht. Om nog even te relaxen kunnen de hoofdeinden van beide bedden worden omhooggezet. Met de twee matrasedelen ertussen maak je er één groot bed van. Onder elk bed bevindt zich een royale kast die ook van bovenaf bereikbaar is.

Douche en toilet

In de compacte badkamer staat een Thetford draaitoilet met een toiletkast erboven. De wastafel scharniert weg boven het toilet waarna je met een halfronde kunststof draaideur een douchecabine maakt. Na de douchepartij moet je wel even de spiegel droogmaken want die draait niet mee met de wastafel. Een klein dakluik zorgt voor frisse lucht. Aan de buitenzijde siert een grasdecoratie de badkamerwand.

Resumé

De Contura 716 EB is een luxueuze tweepersoonscamper met veel leefruimte. Wat bouw en isolatie betreft zit de eigenaar goed met tien jaar waterdichtheidgarantie. De prijs-kwaliteitverhouding blijft een sterk punt van Eura Mobil. Wel is deze Contura op Mercedes duidelijk duurder dan z'n tweelingbroer op Fiatonderstel. En, het C1 rijbewijs is noodzakelijk! De verwachte basisprijs ligt rond € 104.500. <

Technische gegevens (opgave fabrikant)

Chassis	Mercedes Sprinter 414 CDI met laag AL-KO chassis
Motor standaard	2.2 l diesel euro 6d-temp
Max. vermogen	105 kW/(143 pk) bij 3800 toeren
Max. koppel	330 Nm bij 1200 toeren
Wielbasis	411 cm
Lengte	728 cm
Breedte	232 cm
Hoogte	292 cm
Stahoogte	198 cm
Maximummassa	4500 kg
Rijklar gewicht	3170 kg
Laadvermogen	1340 kg
Bedden achter	200 x 80 cm en 195 x 80 cm

ZWERVERN LANGS DE NECKAR

Wie met de camper deze idyllische rivier in Zuidwest-Duitsland verkent, dwaalt van het ene naar het andere prachtige dorpje. Dichters en schilders noemden de Neckar de meest romantische rivier van het land. Vanaf z'n oorsprong in het Zwarte Woud meandert de Neckar noordwaarts, onder meer door Stuttgart en Heidelberg. In Mannheim mondt de rivier uit in de Rijn.

Ich hab' mein Herz in Heidelberg verloren – iedere (oudere) Duitser kent dit lied over de stad waarnaar wij onderweg zijn. Onze camper staat op de mooi aangelegde camperplaats in het naburige Ladenburg. Het oktoberzonnetje doet nog flink z'n best zodat we heerlijk een kilometer of twaalf peddelen over het fietspad langs de Neckar. Heidelberg ontvangt jaarlijks een paar miljoen dagtoeristen. Vroeger hadden de keurvorsten hier grote politieke betekenis. Nu is Heidelberg onder meer een lieflijk gelegen universiteitsstad. Het centrum ademt een romantische sfeer. In de pittoreske straatjes barst

het van de leuke winkeltjes en de *konditoreien*, voor koffie en lekkernijen.

Studenten achter de tralies

Heidelberg is al heel lang studentenstad; de universiteit werd in 1386 opgericht en is daarmee de oudste van het huidige Duitsland. Nog altijd hoort twintig procent van de gebouwen in de stad bij de universiteit en tiert het studentenleven er welig. Top is het Universiteitsmuseum. Hier leer je dat je er als student in vroeger eeuwen niet bij hoorde, als je niet minstens een nacht in het gevang had gezeten. In de Augustinergasse

Tekst en foto's:
CamperCaKe

zijn nog vijf cellen te bezichtigen; die waren tot 1914 in gebruik. Dronkenschap, vechten of naaktzwemmen in de rivier eindigde vaak met een nacht in de *Studentenkarzer*. Het was een 'boete van eer' zo blijkt uit de teksten die studenten op de muren kalkten. Vermakelijke tekeningen sieren de stenen wanden, leuk om te bezoeken.

Renaissancearchitectuur en het apothekersmuseum

Meest geliefde en meest romantische object in Heidelberg is beslist het *Schloß*, een enorme ruïne van roze zandsteen die tachtig meter boven de Altstadt uitsteekt. Je kunt even doorbijten en in tien minuten de steile Burgweg beklimmen, of je kiest voor gemak en zoekt vanaf de Kornmarkt met de Bergbahn in een paar minuten naar boven. Het Bergbahnticket geeft ook toegang tot het kasteel. Aan het einde van de 17e eeuw werd het kasteel tijdens de Negenjarige Oorlog (Frankrijk tegen de Liga van Augsburg) door de Fransen vernietigd; de restanten blijven bewaard als monument. De binnenplaats is omzoomd met renaissancemuren met veel beelden. De meeste bezoekers trekt de *Fassbau* waarin je het grootste wijnvat van Duitsland vindt (220.000 l). Waar ooit de keurvorsten van de Pfalz woonden, huist het Deutsches Apotheken-Museum. Naast de geneesmiddelenleer staat vooral de ontwikkeling van de apotheek centraal. Je dwaalt langs magnifiek ingerichte apotheken met juweeltjes van oude potten. Geweldige uitzichten over de stad en de Neckar met z'n prachtige Karl Theodor-brug

bieden de tuinen. Dus, uitleg waarom je je hart aan Heidelberg verliest is echt niet meer nodig!

Wegdromen bij Carl Benz

Dan het charmante oude centrum van Ladenburg. Vanaf de camperplaats loop je er in tien minuten naar toe. In schilderachtige, oude klinkerstraten is het ene vakwerkhuis is nog mooier dan het andere. Wat een knus stadje. En, autoliefhebbers opgelet, want voor jullie is Ladenburg een

Linker bladzijde: Heidelberg's karakteristieke roze zandsteen (foto Leen van der Meer); rechter blz., boven: uitzicht vanaf het Schloß; onder: Apotheekmuseum; paleisruïne; fietspad langs de Neckar

VEERSYSTEMEN

making everyday smoother

ONTDEK DE MOGELIJKHEDEN VAN ONZE VEERSYSTEMEN ERVAAR DE ULTIEME RIJERVARING

VB-FullAir

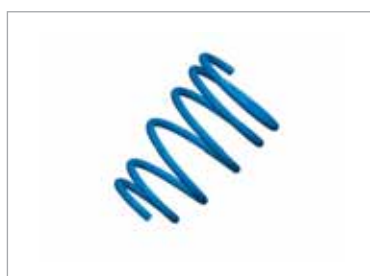
Volledige luchtvering

VB-SemiAir

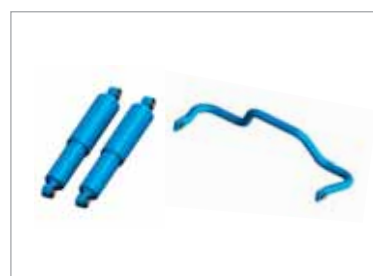
Hulp luchtvering

VB-CoilSpring

Hulp- en verzwaaarveren

VB-SpecialParts

Verzwaarde stabilisatoren
Verzwaarde schokdempers
FSD-technologie

Geniet van een aangename rit met de veersystemen van VB-Airsuspension. Naast de sterk verbeterde veiligheid, ervaren zowel de bestuurder als de inzittenden meer comfort. Reis met onze veersystemen op de meest prettige manier, elke keer weer.

walhalla. Het is namelijk de thuishaven van Carl Benz, constructeur van de eerste automobiel. Benz presenteerde in 1886 een voertuig met een verbrandingsmotor en wordt daarom samen met Gottlieb Daimler als de vader van de auto gezien. Na onenigheid met zijn compagnons in Mannheim richtte hij in 1906 een nieuw automotorenbedrijf op in Ladenburg: C. Benz Söhne. In 1908 verlegt de onderneming de aandacht naar het maken van complete auto's, elke auto naar wens van de klant. De laatste twee modellen zijn voor Benz zelf. Deze auto's staan in het museum en de naam 'C. Benz Söhne' prijkt trots op de radiator. Het fascinerende Carl Benz Auto Museum toont de geschiedenis in de oude fabriek: van paardenloze koetsen met drie wielen en een motor achterin, via de vierwieler tot de klassieke opstelling met de motor voorin, het passagierscompartiment daarachter en aandrijving op de achterwielen. De auto's uit Mannheim en Ladenburg staan hier gebroederlijk naast elkaar alsof er nooit onmin is geweest. In de *Boxenstopp* staan verscheidene oude en moderne racewagens. De afdeling tweewielers toont tal van historische motorfietsen en scooters. Echt een museum waar de geschiedenis van het merk Mercedes tot leven komt!

Tijd voor de wandelschoenen

De Eura Mobil camper brengt ons weer een stukje verder stroomopwaarts, zo'n 45 km tot Eberbach. Onderweg genieten we van schitterende herfstkleuren op de berghellingen waartussen de Neckar stroomt. We settelen ons op de stadscamping aan de rivieroever met zicht op het stadje. Ons eerste doel is het toeristen-informatiepunt. Een subliem boekje genaamd *Schöne Aussichten Eberbach* wordt onze leidraad. Er staan maar liefst dertien wandelingen rondom Eberbach in. Zo bereiken we al wandelend over beboste hellingen mooie uitzichtpunten. De soms fikse klimpartijen houden onze conditie op peil.

Apen in monnikspij in Heilbronn

Vol verwondering staren we naar boven, wat een unieke kerktoeren is dit. Hij is onderdeel van de Kilianskirche waarvan de bouw in 1274 begon.

Niet verwonderlijk dat deze toren (1529) geldt als een van de origineelste bouwwerken van de Duitse renaissance. Met gedurfde decoraties – vogels met monnikshoofd en apen in monnikspij – steekt de 64 m hoge toren de draak met de katholieke geestelijkheid. De spits draagt geen kruis maar een beeld van de *Steinerne Mann*, een symbool van het zelfbewustzijn van de stad. Aan het eind van de Tweede Wereldoorlog werd de kerk volledig verwoest. De herbouw werd in 1974 afgesloten. Binnenin de kerk steelt vooral het houtgesneden hoofdaltaar de show; Hans Seyfer schiep dit meesterwerk in 1498.

Heilbronn is een sfeervolle stad die veel te bieden heeft. Neem het wetenschapscentrum Experimenta, met afdelingen (*Welten*) voor ontdekkers, voor avonturiers en voor onderzoekers –vooral leergierige kids komen in dit 'doemuseum' volop aan hun trekken.

Wijnvelden in herfsttooi

De volgende dag lokken onze fietsen, we kiezen een aantrekkelijke route van zo'n dertig kilometer. Deze 'SB2' is duidelijk aangegeven op bordjes langs goede fietspaden. We fietsen

Links: Ladenburg; rechts: C. Benz Söhne, dit logo siert de eerste auto's uit Ladenburg

Links: Kilianuskerk in Heilbronn; rechts: bij Ebersbach hangen de druiven eind oktober nog aan de stok

Actieprijs

€ 79.990*

+ gratis
celebration pakket
t.w.v. € 12.837

Bürstner Ixeo Time 726 G Celebration

- Motorvariant 2,3 Multijet 120 -3,500 kg, Euro 6D
- Airbag bestuurder en bijrijder
- Buitenspiegels elektrisch verstel- en verwarmbaar
- ESP, ASR, Hill Holder en Traction Plus
- Airco cabine manueel inclusief partikelfilter
- Pilotenstoelen in woonruimtestoffering
- Cruise control
- Aluvelgen 16 inch
- Opbouwdeur Premium XL
- Luxe dashboard met alu-applicaties
- Dakluik
- Cabineverduistering cassetteplissé
- Garageklep extra links
- Houder voor flatscreen
- Modernste gasverwarming
- Combi contact doos buiten (230V / 12V / TV)
- Lederen stuurwiel en pookknop
- Lak wit/opbouw productgrafiek
- LED-dagrijlicht
- Meubeldecor Ginger Teak Art/ hoogglans fronten
- Multimediasysteem met navigatie en achteruitrijcamera
- Stofferingscombinatie Celebration (Rio Ferra)
- Alu kozijnramen
- Skyroof uitzetbaar met hor en verduisteringsrollo
- Hoeslaken voor vast bed en hefbed
- Luifel inclusief LED-verlichting 4,0m-Wit
- Deco kussen 2 stuks
- 5e zitplaats
- Technische toegestane gewicht 3650 kg

* Meerprijs: Fiat 2,3 140 pk, eco startstopsysteem, 9 traps automaat € 5750,-

Exclusief
verkrijgbaar bij

Mobiledrôme & Partners Roosendaal
Industrieterrein Borchwerf 2, aan de A17, afrit 20
Argon 33 · 4751 XC Oud Gastel/Rosendaal
T 0165 570625 · www.mobiledrome.nl

Boven: wijnvelden in herfstkleuren langs de Neckar; camperplaats bij het zwembad van Fellbach (bij Stuttgart); midden: het Mercedes-Benzmuseum in Stuttgart (2006, naar ontwerp van Ben van Berkel) herbergt de meest fantastische auto's; onder: de Neckar bij Ebersbach

door schilderachtige dorpjes en vooral tussen de wijnvelden die de Neckar omzomen. Dankzij onze e-bikes bezorgen de pittige klimmetjes ons niet te veel zweetdruppels. De wijngaarden in herfstkleuren zijn magnifiek en als we de Neckar diep beneden ons zien stromen, wanen we ons in een sprookjeswereld.

Mercedes-Benz Museum: dynamische historie

Na een gezellige binnendoorroute van zo'n vijftig kilometer stallen we onze camper op een camperplek in Fellbach, dichtbij de stadsgrens van Stuttgart. We ontdekken een fietspad pal naast de camperplaats en ons eerste doel is het Mercedesmuseum. Van verre fonkelt de fameuze ster ons al tegemoet, het museum huist in een ultramodern pand naast de fabriek. De Audioguide die we ontvangen, in Duits of Engels, blijkt een geweldige gids; vooral de aparte kinderuitleg is amusant. Op de achtste verdieping begint onze wandeling door de tijd bij Gottlieb Daimler en Carl Benz, beiden vonden zij een automobiel uit. Een verdieping lager wordt de naam Mercedes toegelicht. Emil Jellinek was coureur en autodealer. Hij verkocht de auto's van Daimler en noemde deze naar zijn dochter Mercedes. In 1926 gingen Benz en Daimler samen verder onder de naam Daimler-Benz. De auto's kregen toen de huidige naam: Mercedes-Benz. Tijdens de afdaling zien we de mijlpalen in de (merk)geschiedenis in tekst en beeld. Zo passeren de autoloze zondagen, Nelson Mandela, Adolf Hitler, de Beatles – kortom boeiende herinneringen en voor ons een feest der

herkenning. Ook muziek brengt je in de juiste sfeer. Interessant is het verschil tussen de auto's van vóór en van na de Tweede Wereldoorlog. Begin jaren vijftig begon Mercedes-Benz met het gebruik van de zelfdragende carrosserie. De platte grille van de 300 SL was kenmerkend voor de nieuwe generatie automobielen. Na de oorlog komt het goederenvervoer per auto op: vrachtwagens, bussen en kleinere bezorgauto's zijn in ruime mate aanwezig. Doordat het milieu in de jaren tachtig onder druk kwam te staan verscheen de nieuwe generatie middenklasser, de 200 D. Ook racewagens komen aan bod. Zelfs als je niets met Mercedes hebt is dit museum een bezoek meer dan waard.

Federweißer met koninklijk uitzicht

We fietsen de volgende dag naar het centrum van Stuttgart. Het laatste stuk voert ons door een mooi aangelegd park; we verwonderen ons steeds weer over het goede onderhoud van Duitse parken. Een hoogtepunt in de sfeervolle binnenstad is het fiere Neues Schloß op de Schloßplatz. Als een van de laatste grote stadspaleizen in Zuid-Duitsland werd het gebouwd tussen 1746 en 1807; het paleis van Versailles stond model. Het was oorspronkelijk de residentie van de koningen van Württemberg, nu zetelen hier diverse ministeries. De Schloßplatz is een levendige ontmoetingsplaats middenin de Königstrasse, een statige winkelstraat. Op een van de aangename terrassen rondom het plein proosten we met een Federweißer (jonge wijn) op onze geslaagde herfsttoer. <

Sunlight V 69 Adventure Edition

EENVOUDIG EN DOELTREFFEND

In Neustadt, omgeving Dresden, staat een van de modernste camperfabrieken van Europa. Hier rollen de kampeerauto's van Sunlight van de band. Sunlight behoort tot de Erwin Hymer Group en is de broer van Carado. Beide merken hebben dezelfde modellen in het programma. Het verschil zit hem in de uitstraling van in- en exterieur. De Sunlight komt wat frisser en sportiever voor de dag dan z'n broer. Wel hebben beide merken een gezamenlijk doel: hoogwaardige, betaalbare campers produceren voor een breed publiek.

Tekst: CamperCaKe

Foto's: fabriek

Het 2021-programma toont een opvallende 'Van' – in Duitsland de naam voor een smalle halfintegraal – waarin de slaapkamer een prominente plaats inneemt.

Exterieur

Sunlight bouwt deze Adventure Edition op een verlaagd Citroën-Jumperchassis en kiest voor een 140 pk motor. Zeker gezien het lage gewicht van deze camper levert die voldoende power. Dankzij toegevoegde optiepakketten van Citroën staat er een meer dan comfortabele reisgenoot. Zo zijn een multimediapakket, motorairco en cruise control in deze Van terug te vinden evenals twee airbags. De zijwanden van de Van bestaan uit een aluminiumsandwichconstructie van 34 mm dik, de achterwand en het dak hebben een polyesterbuitenheid. Doordat de Van 16 cm smaller is dan de gebruikelijke halfintegraal, voldoen de originele spiegels van de Jumper. De garageruimte mag je tot 150 kg beladen en is

vanaf beide zijden bereikbaar. De camper heeft opbouwramen voorzien van combirollo's. Voor verwarming en warm water is een Truma Combi 4 ingebouwd. Er zijn twee usb-aansluitingen, wellicht wat karig. Jammer dat er geen raam

in de toegangsdeur zit; wel vergemakkelijkt een elektrisch bedienbare opstap de entree. De buitenzijde ziet er gelikt uit met een zwarte striping en een bijpassende Thuleluifel.

Interieur

Van buitenaf ziet de Sunlight V 69 eruit alsof er niet veel in kan, maar schijn bedriegt. Weliswaar is de zithoek compact, toch zit je hier met z'n vieren prima. Vooral de smaakvolle meubelbekleding van alcantara en kunstleer in grijsinten valt op. Deze vormt een mooie combinatie met het lichte meubelhout en het grijze tafelblad. Boven de zithoek zit een midi-Hekidakluik. Het verduisteren van de cabine kan met een gordijn, praktisch en enigszins isolerend bij kou.

Slapen

Wie prijs stelt op een riant bed wordt in deze compacte camper op z'n wenken bediend. Want een queensbed biedt altijd een gemakkelijke instap voor beiden. Aan weerszijden zijn kledingkasten bevestigd, wat een luxe! Wel alert blijven wat betreft de opstapjes naast het bed, maar dat went vast snel. Onder het voeteneinde is nog een royale bergkast, dus wat kleding betreft kun je hier goed uit de voeten. De vouwwand tussen het slaap- en woongedeelte is vast prettig tijdens een siësta.

Douche en toilet

De badkamer bevindt zich achter de dinettebank en is tiptop voor elkaar. Boven het Thetford-draaitoilet hangt een smalle toiletkast. Als de wand van het wastafelmeubel boven de wc wordt gedraaid, staat de douchecabine klaar. Simpel en doeltreffend. Bovendien is de doucheruimte prima van afmeting; een dakluikje zorgt voor frisse lucht.

Keuken

Het keukenblok naast de toegangsdeur is eenvoudig uitgerust. Centraal staat het driepits gasstel dat samen met de spoelbak een geheel vormt. Het aanrecht, dat dezelfde grijsint als de tafel heeft, biedt rondom de kookplaat enige werkruimte. De lage kast naast het aanrecht is een handige plek voor de koffiemachine. De Thetfordkoelkast (91 l) staat onder het aanrechtblad, dus wel even bukken. Het keukengerei past in de bovenkasten en de aanrechtkast. In die laatste zit ook de afvallemmer, altijd handig.

Resumé

Voor € 61.490 rijd je in een eenvoudige maar prima uitgeruste camper met een groot laadvermogen. Wat afmetingen betreft is de camper prettig manoeuvreerbaar en een fijne reisgenoot voor twee. De Adventure-uitvoering biedt veel extra's plus de donkere accenten aan de buitenzijde; het oog wil ook wat. <

Technische gegevens (opgave fabrikant)

Chassis	Citroën Jumper
Motor standaard	Citroën 2.2 BlueHDi 140 S&S BVM6
Max. vermogen	103 kW/(140 pk) bij 3750 toeren
Max. koppel	340 Nm bij 1750 toeren
Wielbasis	380 cm
Lengte	686 cm
Breedte	214 cm
Hoogte	271 cm
Stahoogte	195 cm
Maximummassa	3500 kg
Rijklaar gewicht	2730 kg
Laadvermogen	770 kg
Bed achter	195 x 140 cm

Repulses the elements

3D⁺ Paint Treatment

3D⁺
TECHNOLOGY

30

ProTech[®]
MONTE-CARLO
www.protech.mc

30 YEARS OF INNOVATION AND AUTOMOTIVE PASSION

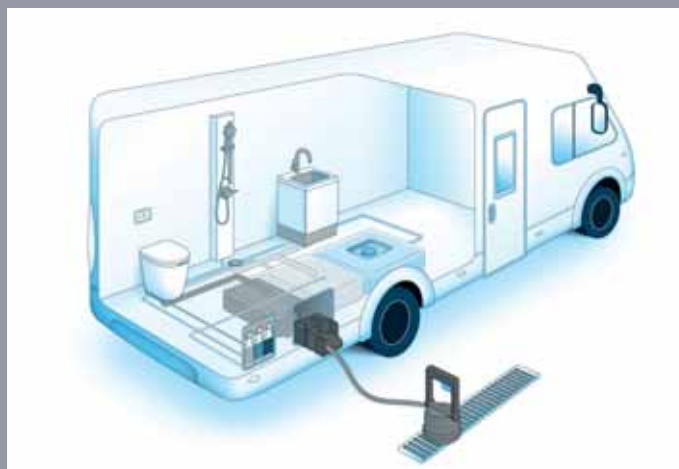
DUURZAME LAKBESCHERMING / COATING | TRANSPARANTE BESCHERMFOLIE
INTERIEUR-BEHANDELING | LAK-CORRECTIE - POLIJSTEN | PREMIUM WASSEN

Landelijk netwerk en mobile service door heel de Benelux, voor meer info en locaties: www.protech.mc
PROTECH MONTE-CARLO BNL | COLUMBUSWEG 15 - 4462 HA GOES | +31 (0)113 32 32 19 | BENELUX@PROTECHMC

TOPCAMPER VARIA

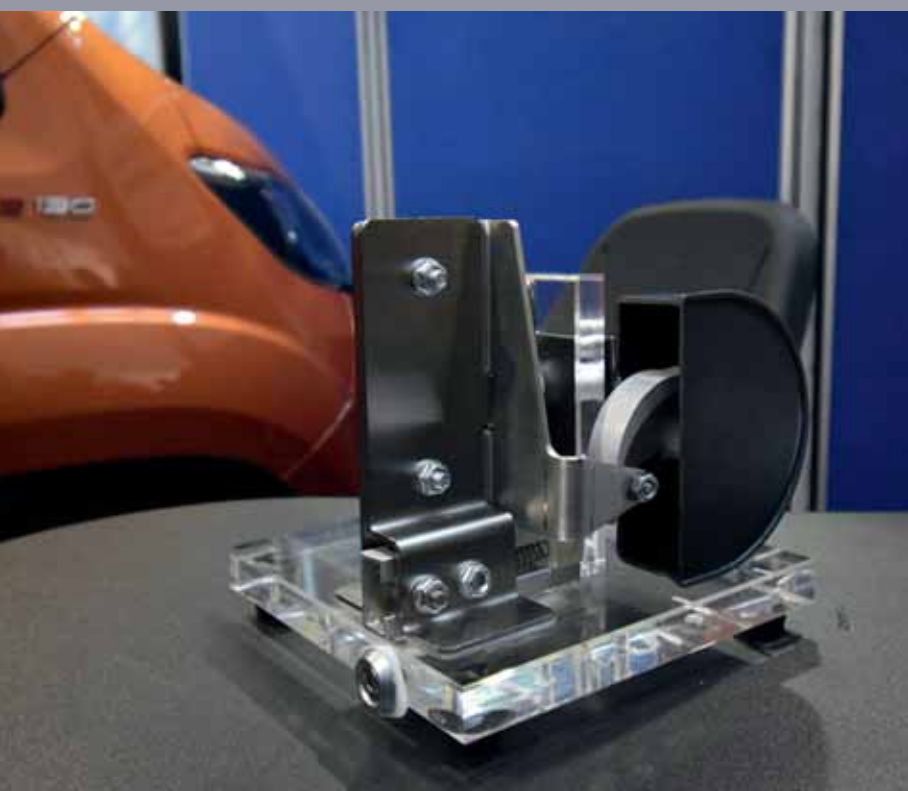
Thetford iNDUS - zeven dagen *off-grid*

Een 'gewone' wc-afvaltank in de camper heeft een inhoud van 17 liter. Afhankelijk van het gebruik legen campersaars om de een à drie dagen hun cassette. Thetford heeft een nieuw sanitairsysteem ontwikkeld, iNDUS genaamd. Daarmee kun je wel zeven dagen zonder lozen. Het systeem berust op gebruik van grijs water voor het spoelen van de wc. Grijs water en zwart water worden in één handeling geloosd. Vloeistoffen worden automatisch toegevoegd. Een app geeft overzicht van alle acties. De moderne, lichte iNDUS wc heeft een laag waterverbruik, mede omdat vaste stoffen door een geluidsarme pomp worden vermalen. Lozen gaat met een afvoerapparaatje dat met een twee meter lange slang aan de camper wordt gekoppeld. Bürstner had de primeur van de iNDUS, in de integraal Elegance.

Niet meer met de schuifdeur gooien

Op de buscampers van Pössl en Globestar is een zachte deursluiting als optie verkrijgbaar. Maar bij al die andere merken – en dat worden er steeds meer – is enige kracht nodig om de deur geheel in het slot te krijgen. Het Duitse ingenieursbureau AST heeft de 'softclose' ontworpen voor de schuifdeur van de Fiat Ducato, de Peugeot Boxer en de Citroën Jumper. Die neemt het laatste stukje over en zorgt dat de deur zonder herrie dichtgaat. Het elektrische sluitsysteem is onderhoudsvrij en kan, afhankelijk van het buscamperinterieur, in vier tot zes uur worden gemonteerd. Op de website www.campervans.de (Duitstalig) is een filmpje te vinden over de montage. Niet-sleutelaars kunnen het inbouwen overlaten aan een camperbedrijf. Het pakket kost € 450 en is te bestellen op www.ast-technikmodellbau.de en bij verscheidene Nederlandse bedrijven.

IVN podcast: luisterexcursie

IVN Natuureducatie lanceert de Op Padcast, een podcastserie waarin de luisteraar mee op pad wordt genomen door een natuurgids (en een presentatrice). Elke aflevering maak je kennis met een andere gids en wordt een ander natuuronderwerp aangesneden. In de eerste aflevering neemt gids Jaap je mee in Amelisweerd om alles te vertellen over de beuk. Want hoe herken je eigenlijk een beuk? En wat gebeurt er als de zon recht op de bast van de beuk gaat schijnen? IVN leidt jaarlijks zo'n driehonderd gidsen op door het hele land. Elke natuurgids is anders en daarmee ook elke excursie. Het is een feest om met iemand op pad te gaan die vol enthousiasme alle details deelt over de mossen in je tuin, de verschillende waterdieren uit de sloot of alle eetbare planten in het bos.

De Op Padcast is te beluisteren op ivn.nl en via de bekende podcastspelers zoals Spotify, Apple Podcasts en Google Podcasts.

EEN SPRANKELENDE

DE ROUTE TOURISTIQUE DU CHAMPAGNE

Het wijndorp Trépail ligt er verstild bij. Tot aan de horizon golven de eindeloze wijngaarden over het glooiende landschap. Ik ben zo'n dertig kilometer ten oosten van de grote stad Reims, in de Montagne de Reims, een van de vier champagnestreken van Frankrijk.

*Tekst en foto's:
Daan Kloeg*

TOCHT

REISVERHAAL

Twee keer bezocht ik de streek, in mei-juni en in de oogstmaand. Ik volgde de Route Touristique du Champagne van Reims naar die andere bekende champagnestad Epernay. Een slingerende autoroute langs eeuwenoude, grote champagnehuizen, kleine lokale wijnboeren en kille, donkere wijnkelders met miljoenen champagneflessen.

Niets te doen

Trépail is een slaperig boerendorpje waar eigenlijk nooit wat gebeurt. Het is er meestal rustig. Erg rustig. Schoolkinderen wachten in de ochtendzon op de komst van de bus. De Franse vlag hangt strak langs de mast bij het monument voor de gevallen strijders van de Eerste Wereldoorlog. Een vensterbankpoes, zittend naast een porseleinen engelenbeeldje, kijkt wat meewarig naar buiten. Met zo'n blik van 'ik weet het, er valt hier helemaal niets te doen, ik ga slapen'. Het is mei. Een enkele boer is in zijn wijngaard. Hij bindt de wijnranken op aan de horizontale ijzerdraden, zodat de druiventrossen in spe voldoende zonlicht krijgen. Telkens opnieuw opbinden, plant na plant, rij na rij, wijngaard na wijngaard. Een bijna hypnotische handeling.

Waardevol fruit

Maar in september is de rust verdwenen. Het is oogstmaand. Het wordt herfst. De wijngaarden verkleuren al voorzichtig van groen naar rood en geel. Overal langs de weg staan grijze kratten met druiven, klaar om opgehaald te worden. In de wijngaard werken honderden druivenplukkers die behoedzaam de waardevolle trossen met de hand van de wijnstok knippen en voorzichtig in de krat leggen. In de champagne mogen de trossen uitsluitend met de hand geoogst worden; oogstmachines zijn hier taboe.

Babylonische spraakverwarring

Ik spreek een druivenplukster aan in het Frans en vraag haar hoe lang ze hier werkt. Vertwijfeld heft zij haar handen in de lucht: 'Bulgaria, Bulgaria, no Frenche'. Ik probeer het in het Engels, maar ook dat roept alleen maar vraagtekens op bij de Bulgaarse. Ik wijs naar mijn camera en gebaar of ik een foto mag maken. 'No problem', zegt ze

Boven: Châtillon-sur-Marne; links: het opbinden van de wijnranken; rechts: prille druiventrossen

Boven, met de klok mee: Châtillon-sur-Marne met het beeld van paus Urbanus II; de druiven worden met de hand geplukt; uithangbord; plukkers komen van alle continenten; wijnboer Pascal; de chardonnaydruif; duizenden plukkers aan het werk

lachend en gaat door met haar zware werk. Er werken allerlei nationaliteiten in de wijngaarden, van Bulgaren tot Kenianen. Het is letterlijk een Babylonische spraakverwarring. In korte tijd moet de gehele oogst binnengehaald worden. Elk jaar zijn er vele tienduizenden plukkers actief in de wijngaarden. De wijnboeren mogen zelf niet bepalen wanneer ze met de oogst beginnen. Dat is voorbehouden aan het officiële Comité Champagne. Dat neemt in de weken voor de oogst in 450 wijngaarden twee keer per week steekproeven en bepaalt in welke *cru* – gemeente – en voor welk druivenras de oogst mag beginnen. Op die manier bewaakt de commissie de kwaliteit.

met een scheve blik in de kratten en zie de rotte druiventrossen liggen. ‘Is de oogst mislukt dan?, vraag ik in mijn beste Frans. ‘Nee, het is best een goede oogst. En die paar rotte druiventrossen zijn geen probleem.’

Teer werkje

De eerste persing, de *cuvée*, mag maximaal 2050 l opbrengen. De tweede persing, de *taille*, mag maximaal 500 l zijn, ook dat is strikt geregeld. Sommige boeren zijn onafhankelijk en maken hun eigen champagne, maar de meeste wijnboeren leveren aan de grote champagnedomeinen. Ze

Hectische taferelen

Tractoren rijden af en aan om de kratten naar de *pressoir* te brengen. Trépail bruist. Trépail leeft. Je hoeft het modderspoor op het asfalt maar te volgen om snel bij de *pressoir*, de plaatselijke wijnpers, te komen. Daar staat Pascal die net een nieuwe lading chardonnay druiven van 4000 kg in de moderne wijnpers heeft gedaan. Met een bijna zuidelijk temperament en wilde handgebaren vertelt champagnewijnboer Pascal dat de oogst volgens hem te laat is begonnen. ‘Trop tard, trop tard’, herhaalt hij nog eens. Vóór de oogst heeft het een paar dagen flink geregend en dat is funest voor het gewas. De druiven nemen te veel water op en het gevaar voor rotting ligt op de loer. Ik kijk

Werelderfgoed

Sinds 2015 is de Champagnestreek UNESCO werelderfgoed. Voor informatie kun je kijken op www.tourisme-en-champagne.com. De site is ook in het Nederlands en je kunt er kaartjes van de routes downloaden. Behalve de autoroutes zijn er tal van fiets- en wandelroutes. Als je een Champagnehuis wilt bezoeken, moet je meestal van tevoren een afspraak maken. Zowel in Reims als in Epernay kun je rondleidingen krijgen in de kelders van beroemde champagnehuizen. Na afloop kun je verschillende champagnes proeven. De kosten voor een bezoek lopen uiteen van zo’n € 20 tot € 120.

persen zelf hun druiven en de most gaat met een tankwagen naar de champagnehuizen om verwerkt te worden. De wijnpers ligt dicht bij de wijngaarden om het transport zo kort mogelijk te houden. De blauwe druiven mogen immers niet beschadigen, want als de druiven kneuzingen oplopen kan het geperste sap rood worden. De schil is namelijk rood, maar het sap is wit. Vreemd genoeg wordt de (witte) champagne van vooral blauwe druiven gemaakt. Het persen is dan ook een delicaat proces. Ook het handmatig plukken voorkomt zoveel mogelijk beschadiging van de druiven.

Onder: oude wijnkelder van champagnehuis Castellane

Druivensoorten

Champagne is een kwaliteitsmerk en een beschermd merk. Alles is dan ook strikt geregeld. Er zijn vier regio's, namelijk Montagne de Reims, Vallée de la Marne, Côte des Blancs en het verder naar het zuiden gelegen Côte des Bar. In totaal is er zo'n 34.000 hectare wijngaard. Hier mogen zes verschillende druivenrassen verbouwd worden, maar 99 procent van de wijngaarden bestaan uit drie soorten: de witte druif chardonnay en de twee blauwe rassen, de pinot noir en de pinot meunier. Elk van de vier champagnegebieden heeft zijn specialiteit. In de Vallée de la Marne wordt hoofdzakelijk de pinot meunier verbouwd, terwijl in het oostelijk deel van de Montagne de Reims de pinot noir het goed doet. Vooral de grondsoort bepaalt de keuze voor het druivenras. Het zijn met name kalk en krijt die de boventoon voeren, ook wel samen met mergel en klei. De krijtlaag kan soms wel een paar honderd meter dik zijn. Dat is gunstig voor de wijnstokken, maar ook ideaal om kelders in uit te houwen. Champagne die uitsluitend is gemaakt van de witte chardonnaydruif noemen we een blanc de blancs. Champagne die geheel gemaakt is van blauwe druiven noemen we een blanc de noir.

Hautvillers ademt champagne

Ik laat Trépail achter me en rijd via de goed bewegwijzerde Route Touristique naar Hautvillers. Ik heb daar een afspraak met Fernand Lemaire. De smalle straatjes in Hautvillers ademen champagne. Het ruikt naar druiven en gisting. De sierlijke, smeedijzeren uithangborden aan de huizen verraden dat de bewoners van bijna elk huis werkzaam zijn in de druiventeeit. De *boulangerie* oogt als een vreemde eend in de bijt tussen alle champagnehuizen. Gelukkig heeft de bakker zijn etalage versierd met plastic wijnbladeren, zodat er nog enige herkenning mogelijk is.

Het oude ambacht

Fernand Lemaire staat goedkeurend naar de druiven te kijken die in de oude, houten, ronde wijnpers zijn gestort. 'Bonjour monsieur Lemaire!' Hij kijkt me aan en ik krijg een slap handje, zoals elke Fransman dat naar behoren doet. 'Hoe oud is deze pers?', vraag ik. 'Zeventig jaar', zegt Fernand vol trots. 'Zo maken we nog de echte kwaliteitschampagne! Wij zijn een onafhankelijke wijnboer en maken onze eigen champagne.' Hij neemt me mee naar zijn kelders. Via kleine trappetjes en smalle gangen kom ik in de kelders die zijn uitgehouwen in de kalkrotsen. De lucht is bezwangerd met de geur van wijn en alcohol. Het is donker en koud. Er heerst een constante

Stijlvol Italiaans design.
Comfort van het hoogste niveau.

Ervaar zelf “Dolce Vita” in de nieuwe en unieke Laika Ecovip

Eind September bij uw dealer!

NIEUW

- Compleet nieuw design, interieur en exterieur
- Nieuw stijlvol en modern bekledingconcept
- Standaard dubbele bodem t.b.v. verwarming en opbergmogelijkheden
- Hoogwaardige isolatie in dak, wanden en vloer voor het beste comfort in alle seizoenen
- ALDE verwarmingssystemen als optie mogelijk
- Brede toegangsdeur ca. 60 cm
- Keuze uit 2 nieuwe hout designs Rovere Moka en Pero Toscano
- Verlaagd eigen gewicht door lichtbouwtechniek
- L 3412 DS, unieke indeling met queensbed en couch-couch zitgroep op 7,20 mtr.

Vijf routes om te ontdekken

De Route Touristique du Champagne rondom Epernay en Reims valt in vijf delen uiteen; ze zijn te vinden op tourisme-en-champagne.nl en klik dan op 'route van de champagne' – onder 'De reisroutes' staan de vijf deelroutes:

🍷	Vallee de la Marne	170 km
🍷	Montagne de Reims	112 km
🍷	Côtes des Blancs	48 km
🍷	Massif de Saint-Thierry	105 km
🍷	Des Coteaux Vitryats	70 km

temperatuur van zo'n elf graden. Ideaal voor de opslag van de wijn. Langs de muren liggen duizenden champagneflessen te wachten op hun feestelijk moment om geopend te worden, een huwelijk, een promotie of zomaar omdat het lekker is. De rijping *sur lies* (met bezinsel in de fles) duurt wettelijk minimaal 15 maanden, maar kan oplopen tot drie jaar. Champagnes kunnen zeer oud worden. In sommige kelders van grote champagnehuizen liggen flessen van vijftig, zestig jaar of nog ouder. De kalkbodem is een van de geheimen van de champagne. Ideaal voor de druivenstokken, maar ook heel geschikt om onderaardse kelders in uit te houwen. Onder Reims en Epernay liggen honderden kelders. In Epernay ligt zo'n 100 km aan gangen en kelders en in Reims zelfs 250 km! Een complete ondergrondse stad. Het beroemde champagnehuis Moët & Chandon heeft alleen al 30 km aan kelders; er liggen meer dan 100 miljoen flessen!

Boven: de kerk van Chavot-Courcourt ligt te midden van de wijnvelden; midden: de oogst in volle gang en de oude pers in Hautvillers

Daar komt Fernand Lemaire bij lange niet aan, maar hij is niet minder trots op zijn eigen champagne.

James Bond

Als laatste bezoek ik de kerk in Hautvillers. Een plek die alles te maken heeft met de geschiedenis van de champagne. In de kerk ligt Dom Perignon begraven. Hij was een benedictijner monnik in de 17e eeuw en wordt gezien als de uitvinder van de champagne, althans zo gaat het verhaal. Bij het proeven van de eerste champagne zou hij uitgeroepen hebben: 'kom gauw, ik proef de sterren!'. Nu blijkt hij de champagne niet echt uitgevonden te hebben, maar hij heeft wel tal van verbeteringen in het productieproces op zijn naam staan. Een van de bekendste en beste champagnes van het beroemde champagnehuis Moët & Chandon heet Dom Perignon. Het is de favoriete champagne van James Bond.

De rust keert terug

Op de laatste dag van de oogst rijd ik door de kale wijnvelden. Er staan nog enkele vergeten grijze druivenkrattten langs een onverharde weg. De Bulgaren en Kenianen zijn vertrokken. Afgekeurde druiventrossen liggen troosteloos op de kalkbodem tussen de gevallen herfstbladeren. De tractoren worden met de hogedrukspuit schoongespoten en in de garage gezet. De druiven zijn geperst en de druivenpersen krijgen groot onderhoud, na dagen van volcontinuïedrijf. De rust keert terug in de wijndorpen. De vensterbankpoes in Trépail sluit z'n ogen en neemt het er eens goed van na deze stressvolle oogstperiode.<

Grote champagnehuizen

Maison de Champagne Moët et Chandon, Epernay, www.moet.com

Maison de Champagne Mumm, Reims, www.mumm.com

Champagne Castellane, Epernay, www.castellane.com

Champagne Taittinger, Reims, www.taittinger.com

Maison Veuve Clicquot, Reims, www.veuveclicquot.com

Champagne Perrier-Jouët, Epernay, www.perrier-jouet.com

Mercier Champagne, Epernay, www.champagnemercier.fr

Karmann-Mobil Davis 630

VOOR DE ACTIEVE REIZIGER

In Italië draait de buscamperfabriek van de Triganogroep op volle toeren. Een extra fabriekshal zorgt ervoor dat de productie gestaag doorloopt. Onder andere rolt hier de populaire Davis-serie van Karmann-Mobil van de band. Vooral sporters van allerlei disciplines kunnen zich verheugen op de hagelnieuwe Davis 630. Hierin passen probleemloos een motor, scooter of e-bike(s) en zelfs de watersporter kan hiermee goed uit de voeten.

Tekst: CamperCaKe

Foto's: fabriek

De nieuwe Davis 630 staat op het lange Fiat licht-chassis en is standaard voorzien van de 120 pk motor.

Exterieur

Mooie inbouwramen maken de wanden glad. Alle veiligheidsassistentiesystemen van Fiat zijn als optie verkrijgbaar, bijvoorbeeld in een van de pakketten. Helaas is ook de bijrijdersairbag niet standaard, hiervoor moet je het Veiligheidspakket bijbestellen. Onder het hefbed is een enorme laadruimte van maximaal 1,80 bij 1,30 m. De vloer van de bergruimte is bedekt met aluminium traanplaat, er zijn sjorogen en zelfs een oprijplaat zodat motor, scooter en e-bikes gemakkelijk binnengereden kunnen worden. Wel oppassen voor het maximale laadvermogen, want met zoveel bergruimte ligt overbelading op de loer. De camper heeft Truma dieselverwarming dus aan twee kleine gasflessen heb je voor het koken genoeg. De Davismodellen kunnen je een droomplek bieden om te slapen: de Davis View, een uitklapbaar slaapdak. Via een

veilige ladder in het dakluik klim je naar boven waar een comfortabel extra tweepersoonsbed van 1,80 x 1,20 m klaarligt. Deze optie laat je slapen op een hoogte van ca. 2,70 m zodat je volop geniet van uitzicht en frisse lucht.

Interieur

Het interieur ziet er gelikt uit met wit glanzende kastkleppen en een lichte vloer met tegelmotief. Dit vormt een mooi contrast met de donkere houtkleur. Doordat je een gedeelte van de tafel kunt omklappen heb je op de dinettebank voldoende zitruimte – slim bedacht! Trouwens, de tafel kan ook aan de buitenkant worden gebruikt; de bevestiging hiervoor zit tegen de achterwand van het keukenblok. Leuk is de frisse bekleding in een zogenaamd pepitaruitje. Boven de zithoek zit een midi-Hekidakluik, boven beide voorstoelen hangen praktische opbergzakken om snel iets in te stoppen.

Douche- en toiletruimte

Een stevige houten deur geeft toegang tot de toiletruimte. Hierin staan een Thetford draaitoilet, een wastafel en hangt de spiegel op de juiste hoogte. Een klappaarpje van melkglas zorgt voor frisse lucht. Hier ook de douchebak en een kunststof afscheiding om de boel droog te houden. Een slank postuur is bijna een vereiste; laat de zeep niet vallen, bukken is geen optie. Maar de praktijk leert dat weinig campers hun eigen douche gebruiken, dus geen nood.

Keuken

Zoals in de meeste buscampers zien we ook hier het keukenblok voor de schuifdeur staan. Een gezellige kookplek, zeker bij zomerse temperaturen. Het aanrecht is uitgerust met een tweepits gasstel en een spoelbak met afdekking. Zo ontstaat toch nog een kleine werkruimte op het aanrecht. Drie ruime lades zijn prettig in het gebruik en goed overzichtelijk. Wat kleurstelling betreft is de keuken een plaatje: glanzend wit in combinatie met de donkere houttint. Een 90 l compressorkoelkast staat op ooghoogte naast de keuken, eronder is een lage hangkast.

Slapen

Achterin vinden we het sterke punt van deze Davis 630, het in hoogte verstelbare elektrische hefbed. Soepel te bedienen met een druk op de knop om zo de gewenste laadruimte te creëren. Op het bed van 1,92 bij 1,90 m kun je naar keuze in de lengte of dwars slapen. In de hoge stand heb je uiteraard een trapje nodig om in bed te komen. Als het bed in een hoge stand wordt gezet, blijft er aan elke zijde een dun matrasdeeltje liggen zodat de bedbreedte dan 1,80 m is.

Resumé

Dankzij het compacte ontwerp en de hanteerbare lengte van 6,36 m biedt de Davis 630 alle vrijheid, ook in het dagelijks leven. De variabele laadruimte is een groot pluspunt, ook rondom het huis. De vanafprijs is € 77.936. Met de uitbreiding van een slaapdak zullen kinderen graag mee op reis gaan, echt een toffe slaapplek! <

Technische gegevens	(opgave fabrikant)
Chassis	Fiat Ducato light chassis
Motor standaard	120 Multijet diesel Euro 6d-temp
Max. vermogen	89 kW/(120 pk) bij 3600 toeren
Max. koppel	320 Nm bij 1400 toeren
Wielbasis	403,5 cm
Lengte	636 cm
Breedte	205 cm
Hoogte	261 cm
Stahoogte	189 cm
Maximummassa	3500 kg
Rijklar gewicht	3015 kg
Laadvermogen	485 kg
Bed achter	192 x 190/180 cm

NIEUWIGHEDEN VAN DE KONINKLIJKE KLASSE

Bezoek uw dealer!

Carthago Chassisselectie par excellence

Fiat Ducato, Mercedes-Benz Sprinter & Iveco Daily

Nieuw design van het interieur en het exterieur

c-compactline Super-Lightweight & c-tourer lichtgewicht/comfort

chic e-line & s-plus new generation

in XL-formaat voor het hoogste reiscomfort

Elegant als nooit eerder

liner-for-two met uniek concept van vier ruimtes en exclusieve
ronde loungezitgroep achterin

www.carthago.com

carthago®
Das Reisemobil.

TOPCAMPER VARIA

Garmin Camper 890 – groot scherm

Met deze nieuwe Garmin voor kampeersers kun je vrij snel en gemakkelijk aan de slag, zeker als het niet je eerste navigatieapparaat is. In de verpakking wordt meegeleverd: bevestiging voor op de voorruit, met zuignap, schroefbevestiging voor op dashboard, 12V-voedingskabel (voor in de 'aansteker'), USB-snoertje voor verbinding met een computer en een beknopte handleiding. In onze doos zat ook nog een schijfje dat bijvoorbeeld met dubbelzijdige tape op het dashboard kan worden geplakt; daarop kun je vervolgens de zuignap vastmaken. In de cockpit van de Fiat Ducato is, als er ook voorruitverduistering is aangebracht, echter nauwelijks plek om die laatste fatsoenlijk te bevestigen. Het is mogelijk de Garmin met spraak te bedienen, dit vergt enige gewenning maar het werkt beter dan bij de vorige generatie én het is handsfree.

Het grote scherm (8 inch / 20,3 cm) is mooi helder en overzichtelijk ingedeeld. Zelf kun je op een paar plekken op het scherm kiezen welke informatie je daar wilt hebben (afstand, reistijd, aankomsttijd enzovoort). Standaard is het apparaat voorzien van kaartmateriaal van heel Europa. Op de Garmin zijn nuttige bestanden geladen van Campercontact, ACSI en Tripadvisor; die zijn gemakkelijk te vinden en tamelijk eenvoudig te bedienen. Gedurende de levensduur van het apparaat kun je onbeperkt updates van de kaarten downloaden. Daarvoor moet je de Garmin verbinden met een computer of koppelen met een wifisignaal; onderweg kun je dit doen met de hotspot van je smartphone bijvoorbeeld. Updates van andere apps, zoals voor camperplaatsen en campings, kunnen ook op die manieren worden uitgevoerd. Het is, net als bij de Garmin-voorgangers en andere 'truck'-navi's, mogelijk om de afmetingen en het gewicht van je camper in te voeren. Dat zal wel voorkomen dat je niet tegen een laag viaduct aanknalt, maar meer voordelen hiervan hebben we bij deze en vorige Garmins niet gemerkt. Je kunt nog steeds op een te smalle weg terechtkomen of door een woonwijk worden geloodst als dat de zogenaamd snelste route oplevert. Tijdens het rijden worden waarschuwingen gegeven voor bijvoorbeeld een scherpe bocht of een steile helling. Wijk je van je route af omdat je een alternatief hebt gevonden dan kan het even duren voordat de Garmin met je meedenkt; hij probeert je eerst een poosje terug te sturen naar de oorspronkelijke route. Andere systemen dan Garmin berekenen het alternatief aanzienlijk sneller.

Wij ervoeren een wankelende verbinding met de app Drive op de smartphone, die moest af en toe vernieuwd worden. Met het koppelen van je smartphone – handig voor meer verkeersinformatie bijvoorbeeld – komen telefoongesprekken ook binnen op de Garmin. Dat wil niet iedereen, zeker als je al over een goede bluetoothverbinding met het mediasysteem van je camper beschikt. Om dat uit te zetten ben je wel weer even zoet. Al met al werkt het navigeren met deze Garmin, toch de allerbelangrijkste functie, prima. Verkrijgbaar vanaf circa € 510.

Bijna twintig jaar navigatie

Na jaren gebruik te hebben gemaakt van ingebouwde navigatiesystemen, kastjes als TomTom en Garmin en navigatie-apps op de smartphone kunnen we stellen dat, in het algemeen:

- 1 navigatie steeds beter en slimmer wordt;
- 2 voor eenvoudig navigeren van A naar B de smartphone-apps vanwege hun altijd actuele informatie secuurder voorspellen;
- 3 navigatiesystemen nooit een mooie, toeristische route kunnen berekenen (daarvoor is subjectieve informatie nodig);
- 4 de kwaliteit van de aangeboden route niet zozeer afhangt van het merk navigatie dat je gebruikt maar meer van de classificatie van wegen die is verwerkt in de bestanden van HERE (voorheen Navteq, zit in de Garmins) en Teleatlas (sinds 2008 van TomTom).

Jouw reis in TopCamper?

Regelmatig besteden we aandacht aan een bijzondere reis van een lezer van TopCamper. Heb je een opmerkelijke reis gemaakt en wil je meedoen, stuur ons dan een mail waarin je in enkele zinnen de reis toelicht (redactie@topcamper.nl). Graag met een paar foto's voor de indruk. Belangrijk is dat je over voldoende goede foto's beschikt (minimaal 1 Mb per foto, liefst wat meer). De redactie zal in overleg met jou het verhaal schrijven of redigeren. Wij hebben het liefst een wat ongebruikelijk verhaal met originele foto's.

VLAAMSE ARDENNEN, EEN 'SCHOONE' STREEK

Op nog geen dertig kilometer ten zuiden van Gent begint een streek die opvallend verschilt van de rest van het vlakke Oost-Vlaanderen: de Vlaamse Ardennen. Verwacht geen steile hellingen, diepe dalen of woeste veengebieden, de naam Ardennen is nogal misleidend voor deze regio op meer dan honderd kilometer van de 'echte' Waalse Ardennen. Het was de schoolmeester en schrijver Omer Wattez die de naam Vlaamse Ardennen – de 'schoone streek' rond de steden Oudenaarde, Ronse, Geraardsbergen en Zottegem – in 1889 introduceerde.

Tekst: Bartho Hendriksen; foto's: Toerisme Vlaamse-Ardennen

*Glooiend landschap
rond Kluisbergen
(Daniël de Kievith)*

Het landschap van de Vlaamse Ardennen bestaat uit zacht glooiende heuvels met beboste hellingen, akkers, rivieren en beekjes waartussen historische stadjes en charmante dorpjes liggen. Knotwilgen, poelen, holle wegen, kapelletjes, boerderijen en molens verfraaien het landschap. Het hoogste punt, de Hotondberg bij Kluisbergen, ligt op 150 m boven de zeespiegel.

Tijdens de Ronde van Vlaanderen – ‘Vlaanderens Mooiste’ – dwars door de Vlaamse Ardennen maken de gevreesde kasseienstroken de beklimming van de Oude Kwaremont, de Muur van Geraardsbergen en de Bosberg tot een ware kwelling. In het Centrum Ronde van Vlaanderen in Oudenaarde kun je in de huid van de profs kruipen. De ‘liefhebbers’ (amateurs) kunnen met de eigen racefiets de Muur beklimmen. Geraardsbergen, Ronse en Zottegem zijn andere bezienswaardige stadjes.

REPORTAGE

Mijn tochtje

‘O, mijn schoon land, met uw wijde horizonten; land van heuvels en dalen, waar ge tien, twaalf dorpen in één dag te voet kunt bezoeken, van het ene naar het andere gaan langs veldwegeltjes (landweggetjes) die klimmen en dalen; waar ge vanop een hoogte wel twintig dorpen ziet liggen, met hun kerktorens en huizen en hofsteden en boomgaarden.

O, mijn schoon land met uw wijde en brede vergezichten, ... machtig veel groen, bossen, lange bomenrijen die men op de hoogten van verre ziet staan.’

Omer Wattez in:

Een tochtje in het Zuiden van Vlaanderen (1889)

Wielrennersheroïek in Oudenaarde

Vanuit Gent rijden we over de N60 zuidwaarts richting Oudenaarde, het startpunt voor onze camperronde door de Vlaamse Ardennen. De stad Oudenaarde ligt fraai aan de Schelde en wordt omringd door lage heuvels. Op een ‘boogscheut’ van de Markt ligt het interactieve Centrum Ronde van Vlaanderen, het hoogaltaar voor alle wielrenliefhebbers. Hier moet je zijn voor herinneringen aan Vlaanderens mooiste wielervedstrijd. Tussen de foto’s, informatiepanelen, films en andere memorabilia zijn veel doe-attracties verwerkt, zoals het zelf ervaren van het fietsen over een kasseienstrook. De bevoorrading vindt plaats in het Peloton Café – het Oudenaardse bruine bier lonkt, maar we moeten die dag nog verder. De beroemde Oudenaardse wandtapijten, die vanwege hun overheersende groenblauwe kleur *verdures* worden genoemd, zijn een bezoek waard in het Stadhuis op de Markt. Maar ook de imposante Sint-Walburgakerk, een knap staaltje van Brabantse gotiek, en het verstilde Begijnhofje liggen op de route van een stadswandeling.

De volgende stop is het Provinciaal Archeologisch Museum Ename dat op enkele kilometers Scheldeopwaarts ligt. Ename ademt geschiedenis. Er zijn archeologische opgravingen (vrij toegankelijk) met de fundamenten van een 10e-eeuwse burcht met handelsnederzetting en een abdij die meer dan zevenhonderd jaar bloeide totdat deze in 1794 door de Fransen werd gesloten. Met behulp van informatiepanelen op het terrein en het Tijdvenster in het plaatselijke museum krijg je een indruk van het labyrint van funderingen van de benedictijnenabdij en van de geschiedenis van Ename. Het museum staat op loopafstand in het hart van het dorp in de schaduw van de 10e-eeuwse Sint-Laurentiuskerk.

Boven, met de klok mee: het heuvelige land telt mooie paden; de Schelde in Oudenaarde; kasseien op de Holleweg bij Oudenaarde; het stadhuis van Oudenaarde (David Stockman); onder rechts: de Zwalmvallei (David Stockman)

Geuzenhoek, een protestantse enclave

Op weg naar Zottegem maken we een omweg via Korsele, een gehucht van niet meer dan enkele straten. We laten de Schelde achter ons en koersen door het heuvelland. In Korsele woont al sinds 1554 een kleine gemeenschap van protestanten. De 'Geuzenhoek' telt naast een handvol woonhuizen twee kerken, een kerkhof, een voormalig schooltje en een pastorie. De bushalte duidt het oudste kerkje aan met 'Tempel'. Al eeuwenlang komen hier de nazaten van Jacob Blommaert (1534-1572), kapitein in dienst van het Staatse leger, bijeen; eerst verborgen en later in een schuilkerk, ver van de straat gelegen en zonder toren. In de muur van het kerkhof is een gedenksteen gemetseld met de tekst: *Zelfs na hun dood zorgt Willem I, Koning der Nederlanden, voor zijne onderdanen. MDCCCXXIV*. In 1872 werd de 'Nieuwe kerk' voltooid. In het voormalige protestantse schooltje is een klein museum (www.museumabrahamhans.be) gevestigd dat gewijd is aan de geschiedenis van de Geuzenhoek.

Wandelen in de rustieke Zwalmvallei

De Zwalmstreek ligt in het hart van de Vlaamse Ardennen: twaalf dorpen in een aangename vallei. Het riviertje de Zwalm, een zijrivier van de Schelde, slingert door een glooiend landschap en vormt een bijzonder natuur- en wandelgebied. Omdat de Zwalm over een afstand van 19 km

een hoogte van 60 m overbrugt, levert deze veel energie. Daarvan maakten in het verleden diverse watermolens dankbaar gebruik. Sommige van deze molens huisvesten nu een uitbating waar het na een dagje 'zwalmen' – wandelen langs de Zwalm – goed vertoeven is. Zo kun je op het terras van de Ter Biest Molen genieten van een streekbiertje. Zottegem is Egmontstad. Het stadje ligt op nog geen kwartier rijden van de Zwalmvallei. Met twee standbeelden – een op de Markt en een in het park van het Egmontkasteel – brengen de Zottegemnaars hulde aan Lamoraal, graaf van Egmont en heer van Zottegem (1522-1568), die

Boven: kamer in het Egmontkasteel in Zottegem (Philippe Minnaert); midden: ook Geraardsbergen heeft een Manneken Pis; rechts: Kampeerverblijfpark Canteclaer (Canteclaer); onder: de Kapelleberg met de Sint-Vincentius-kapel bij Maarkedal

samen met Willem van Oranje en graaf Horne een van de leidende figuren was in de beginjaren van de Opstand (voorheen Tachtigjarige Oorlog genoemd). Hij werd op 5 juni 1568 samen met graaf Horne op last van Alva op de Grote Markt in Brussel onthoofd. Het lichaam van Egmont werd in 1857 overgebracht naar de crypte in de Zottegemse kerk. Niet ver van Zottegem ligt in Velzeke aan de Paddestraat het Archeocentrum. De 240 m lange, gevreesde kasseienstrook volgt deels het traject van een oude Romeinse legerweg tussen Boulogne-sur-Mer en Keulen en is een beruchte passage in

Campers

Overnachten kan op campings en speciale camperplaatsen. In Oudenaarde (P Den Ham aan de Schelde), Ronse (Parking Sportcomplex 't Rosco) en Gavere (Brandweerstraat) zijn speciale camperplaatsen met voorzieningen. Camping De Gavers in Geraardsbergen (www.oost-vlaanderen.be) is een grote en goed geoutilleerde camping met 52 toeristenplaatsen (verder veel vaste plaatsen). Op camping Canteclaer in Zwalm (www.kampeerverblijfparkcanteclaer.be) zijn 19 toeristenplaatsen. Camping Panorama (www.campingpanorama.be) in Kluisbergen ligt aan de rand van het Kluisbos en heeft 15 toeristenplaatsen.

de Ronde van Vlaanderen. Het museum belicht de prehistorie, de Gallo-Romeinse perioden en de vroege middeleeuwen.

De Muur van Geraardsbergen

Het middeleeuwse centrum van Geraardsbergen, gelegen tussen de Dender en de Oudenberg, is ideaal om te voet te verkennen. We parkeren de camper dan ook aan de rand van het stadje. Nauwe straatjes die soms steil omhooglopen, monumentale architectuur en verrassende doorkijkjes geven het stadje een echte 'Ardennen'sfeer'. Vanaf de Dender klimt de Brugstraat omhoog naar de Markt. Vervolgens slingert de weg verder heuvelopwaarts tot de gevreesde Muur van Geraardsbergen, de steile klim naar de top van de Oudenberg. Het is afzien voor fietsers en wandelaars, maar het unieke uitzicht vanaf de oriëntatietafel op 110 m hoogte maakt alle inspanningen goed. De Muur van Geraardsbergen (afgesloten voor autoverkeer) is een begrip in de wielersport. De gevreesde kasseienweg heeft een hoogteverschil van 92 m, een lengte van 1075 m en de stijging is gemiddeld 9,2 procent; op het steilste stuk bedraagt die maar liefst 19,8 procent. Op de Muur valt vaak de beslissing in de Ronde van Vlaanderen. Elk jaar verzamelen zich duizenden wielierliefhebbers langs de Muur van Geraardsbergen om getuige te kunnen zijn van de

Tank-O₃

EEN UNIEK SYSTEEM VOOR SCHOON EN VEILIG WATER, (BIJNA) ONDERHOUDSVRIJ!

Veiligheid: Tank-O₃ is een klein inbouwsysteem voor in de schoonwatertank. Op basis van elektrolyse wordt zuurstof (O₂) omgezet in ozon (O₃). Ozon is een uiterst sterke, geur- en smaakloze oxidant, vele malen effectiever dan chloor of chloorachtige "middeltjes". Tank-O₃ zorgt ervoor dat het water in de watertank, maar juist ook de schoonwatertank zelf, volledig kiemvrij blijft. Tank-O₃ doodt alle bacteriën, virussen, schimmels, algen, sporen etc. Het zorgt ervoor dat de watertank altijd geheel **biofilmvrij** is en blijft en Tank-O₃ werkt preventief om ziekte door **Legionella** te voorkomen.

Gemak: Na inbouw of aan het begin van het seizoen spoelt u de schoonwatertank grondig, u schakelt het Tank-O₃ systeem in en u bent klaar voor de rest van het seizoen. U vult alleen nog water bij en af en toe controleert u het systeem op kalkaanslag, dat is alles. U hoeft dus niet meer te denken aan het regelmatig toevoegen van milieubelastende middeltjes. De schoonwatertank en het water blijven dus altijd helemaal schoon. Extra gemakkelijk: op het einde van het seizoen of wanneer u de camper, boot, caravan, tiny house enz. een poosje niet gebruikt, dan laat u het water af, dat is alles, de tank is al schoon. Vanaf nu laat u uw voertuig achter met een altijd schone lege watertank. Het nieuwe seizoen of na een lange tijd begint u dus altijd met een schone watertank. Tank-O₃ is dus beter voor u en het milieu!

Montage: U kunt het Tank-O₃ systeem eenvoudig zelf monteren, u kunt het ook overlaten aan uw dealer, zie www.tank-o3.nl voor "Dealers". In elke Tank-O₃ verpakking is een inbouwhandleiding bijgevoegd, de inbouw wijst zichzelf. Het systeem is zeer onderhoudsvriendelijk. Dit omdat het

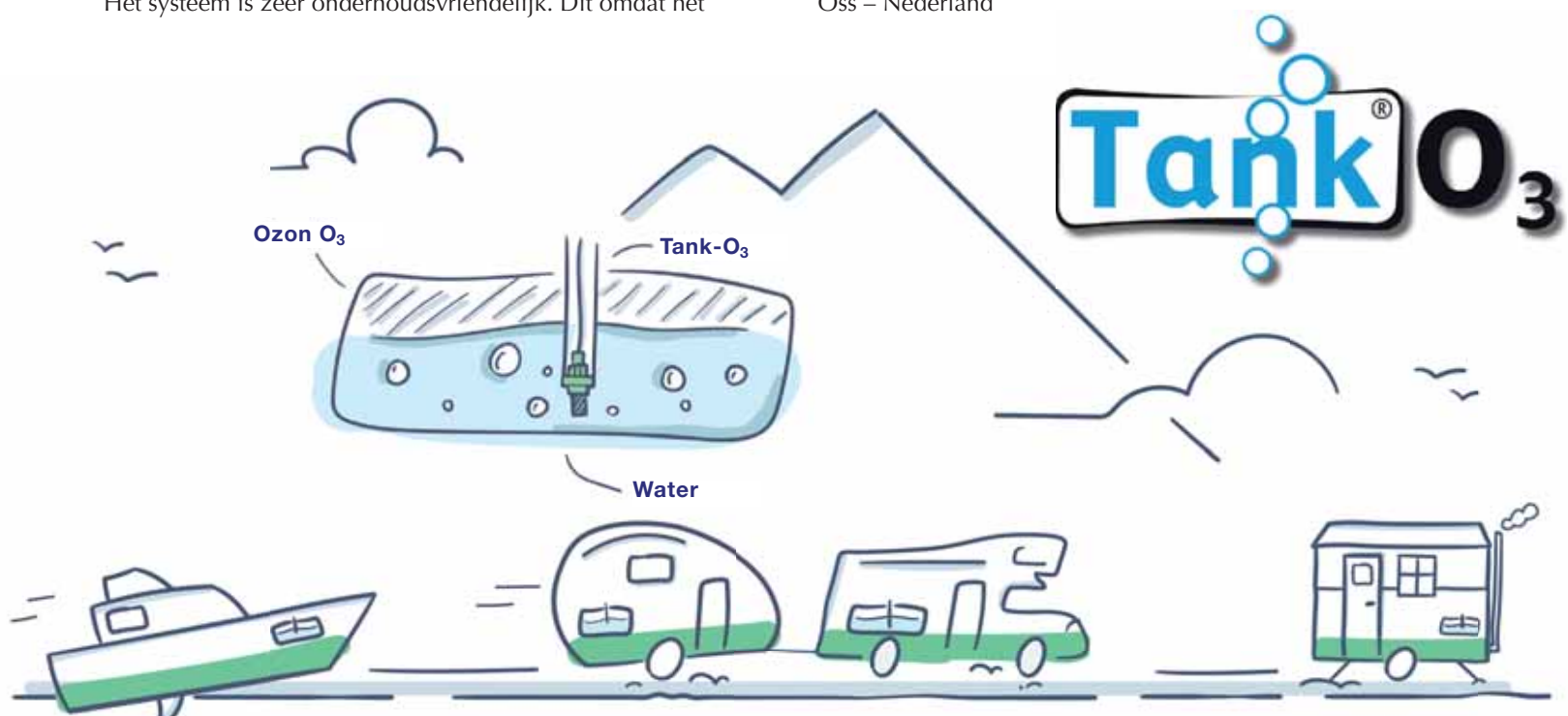

ozongas naast waterzuivering de gehele binnenzijde van de schoonwatertank, dus ook de bovenkant, volledig schoonhoudt. Uw watertank wordt en blijft als nieuw zonder dat u hier iets voor hoeft te doen!

Met de aanschaf van het Tank-O₃ systeem doet u een investering voor minimaal 10 jaar. Uw gemiddelde jaarlijkse kosten zullen niet hoger zijn dan bij het gebruik van milieubelastende middeltjes, u betaalt dus niets extra voor uw veiligheid en gemak. En deze kosten zijn lager dan een bezoekje aan een arts...<

www.tank-o3.nl

Oss – Nederland

beslissing in de ronde. De Muur eindigt op de top van de Oudenberg waarop de Oudenbergkapel (1905) staat. De kasseienstraat omhoog wordt ook wel de Kapelmuur genoemd. De wanden van de kapel hangen vol met votiefplaatjes als dankbetoon voor verkregen gunsten. Achter de kapel biedt de oriëntatietafel een schitterend uitzicht over de Vlaamse Ardennen.

Fiertelommegang in Ronse

Ronse verrast. De kleine provinciestad in de zuidwesthoek van de Vlaamse Ardennen op de grens met Wallonië heeft een rijk textielverleden, fraaie pareltjes van art deco en Sint-Hermes. Bovenal is Ronse fier op de Fiertel. Het woord 'fiertel' is een verbastering van het Latijnse *feretrum* dat reliekschrijn betekent. Elk jaar verzamelen Ronsenaars zich voor de Fiertelommegang. Ze dragen de schrijn met de relieken van de heilige Hermes, de patroonheilige van de stad Ronse, zo'n 32,6 km rond de grenzen van de stad. De traditie wil dat iedereen die zich binnen deze grenzen bevindt, beschermd wordt tegen geestesziekten. Deze traditie is minstens negenhonderd jaar oud. De relieken worden de rest van het jaar bewaard in de crypte van de Sint-Hermesbasiliek, een prachtig staaltje romaanse bouwkunst.

Vanaf de 'vierde' toren in het moderne belevingscentrum Hoge Mote kun je de skyline inclusief de drie andere torens van de

stad bewonderen. Het naastgelegen MUST – Museum voor Textiel – toont de impact die de textielindustrie op de ontwikkeling van de stad had. In de oude textielfabriek Cambier-Robette maak je kennis met het productieproces van grondstof tot afgewerkt product. Een van de paradepaardjes is de weverij. Daar krijg je onder leiding van een gids een overzicht van de technische evolutie in deze sector tussen 1900 en 2000, aan de hand van een veertigtal werkende getouwen.

De laatste etappe

Het kunstenaarsdorpje Kwaremont trekt vooral in de weekeinden veel bezoekers. Het witgekalkte Sint-Amanduskerkje dateert van 1787. In het voetspoor van de in Kwaremont geboren 17e-eeuwse schilder Jan van den Hecke vestigden verscheidene Vlaamse kunstenaars zich rond 1940 in het schilderachtige Ardenner dorp. De kasseienstrook van de Oude Kwaremont (111 m hoog) vormt elk jaar een van de grote beproevingen voor de renners van de Ronde van Vlaanderen en andere wielersporters. Vanuit Kwaremont is het een uurtje rijden naar Gent. Onze Ronde van Vlaanderen zit erop. <

Praktische informatie

Toerisme Vlaamse Ardennen
www.visitvlaamseardennen.nl

Boven, met de klok mee: Muur van Geraardsbergen; de kapel boven aan de Muur; Sint-Hermesbasiliek in Ronse (David Stockman); Onkerzele bij Geraardsbergen; onder: crypte in Ronse (David Stockman); Kwaremont

ALTIJD OVERALTHUIS

Mijn favoriete plek. Overal.

Instappen. Wegrijden. Vakantie gegarandeerd.

Je kunt letterlijk de frisse berglucht ruiken. Ervaar de grenzeloze vrijheid met een Birstner. Of in eigen land of ver weg, met een Birstner wordt elke plek uw favoriete plek. Ontdek onze nieuwe modellen bij uw Birstner dealer in de buurt.

www.buerstner.com/nl

TEGEN ALLE REGELS IN

“Een camper met alle denkbare comfort, met ruimte voor 5 personen, comfortabele bedden, een grote bergruimte en een verbazingwekkend laadvermogen bestaat niet onder de vijf ton.”

Deze regel had van ons kunnen zijn. Maar in plaats daarvan is de nieuwe iSmove nu van ons. Onder de 3,5 ton, en boven alle verwachtingen. Omdat hij de regels herschrijft. Denk volledig nieuw was de oplossing. Zo nieuw, dat vele 'Clous' exclusief verwerkt zijn in de nieuwe iSmove. Zo goed dat we zeven nieuwe vernuften direct hebben gepatenteerd.

Ook voor U zal het binnenkort duidelijk zijn dat sommige regels niet langer van toepassing zijn.

De nieuwe iSmove van Niesmann + Bischoff. Laat u verrassen. **www.ismove.de**

www.niesmannbischoff.nl

Clou inside

**NIESMANN
+BISCHOFF**

LEKKER VEEL TIJD OM TE REIZEN

DIAGONAAL DOOR EUROPA,
NOORD-GRIEKENLAND ALS
VERSTE PUNT

Drie jaar geleden konden Martien en Tineke Hovestad een camper lenen van vrienden. Ze trokken er vijf weken mee rond in Noorwegen en Zweden en waren zó enthousiast dat ze op zoek gingen naar een eigen camper. Een half jaar later stond er een Adria buscamper voor de deur. Thuis in Zwolle vertellen Martien en Tineke ons uitvoerig over een lange Balkanreis en andere vakanties, vlak voor hun eerste tripje sinds de corona-uitbraak.

Tekst: Harry Schuring

Foto's: Martien Hovestad

Toen Martien (64) en Tineke Hovestad (67) meer vrije tijd kregen, kon een lang gekoesterde wens worden vervuld: op je gemak rondtrekken met een camper. Tineke had veertig jaar in het basisonderwijs gewerkt. Martien ging begin 2019 met pensioen, hij was 38 jaar muziekdocent, de laatste twintig aan het Meander College in Zwolle. Zijn werk als koordinator – Martien richtte in 1986 het Zwols Vocaal Ensemble op – zet hij voort.

Altijd gekampeerd

Allebei zijn ze reizigers en trekkers. Vroeger kampeerden ze veel: in Engeland, Schotland, Frankrijk, Ierland. Martien: 'Toen de kinderen klein waren, hadden we een Randstadtent, en een karretje achter de auto. We zaten beiden in het onderwijs dus we hadden lange vakanties, altijd vier, vijf weken weg. Later gingen we ook met de kinderen naar Spanje, vooral het binnenland trok ons aan. We liepen met 42 graden door Toledo. Ze wilden wel eens een zwembad toen ze wat groter werden. Nou dan deden we dat. Blevens erger vier, vijf dagen; bij uitzondering stonden we ergens twee weken, in de Provence bijvoorbeeld, daar hadden we een fantastische plek.

‘Maar nu is het anders’

‘Je reist, je doet de dingen onderweg’ zegt Martien. ‘Als je naar een stadje wilt of naar een museum dan zet je de camper neer, je loopt of pakt de fiets en ‘s avonds zoek je wel een plek. Soms reserveren we vooraf, of we bellen even als het druk is. Het is een andere manier van reizen.’ ‘Je moet er wel even aan wennen’ vult Tineke aan. ‘We hadden het geluk dat we in 2017 een camper van vrienden konden lenen, zo hebben we het uitgeprobeerd.’ Eind 2017 kochten ze een Adria Twin 640 SL, een buscamper van 6,40 m uit 2012. In februari 2018 was het eerste tripje, bij tien graden onder nul langs de IJssel en in de sneeuw op de Veluwe. Martien dacht: ‘als dit kan, kan alles’. Later dat jaar bezochten ze Ierland nog een keer, vooral het westen (Kerry, Donegal, Connemara) maar ook Noord-Ierland. In vijf weken stonden ze onder meer bij BritStops, camperplaatsen bij boerderijen, pubs en brouwerijen. Een paar maanden later was de Provence de bestemming, Tineke volgde de sporen van Van Gogh.

De muziek en het onderwijs

Martiens grote liefde voor muziek bepaalde zijn carrière. 'Ik was een jaar of 15. Een vriend speelde orgel; dat kan ik ook, dacht ik. Op de muziekschool nam ik orgellessen. Later naar het conservatorium, docent muziek wilde ik worden. Daarvoor was de piano nodig, het orgel kwam een beetje op de achtergrond (maar is nog steeds een oude liefde). In 1979 begon ik met een jongerenkoor, hier in Zwolle. Tineke werd ook lid, we kenden elkaar sinds 1974. Dertien jaar heb ik dat koor gedirigeerd. In 1986 richtte ik het Zwols Vocaal Ensemble op; daar ben ik tot op de dag van vandaag dirigent, al 34 jaar dus. Geweldige club, zo'n dertig zangers. We doen alles, grote werken van Mozart en Bach maar ook kleine, subtiele kamerkoorstukken, vierstemmig, achtstemmig, maakt niet uit. Het zijn goede amateurs, ze moeten ook auditie doen. Sociaal is het leuk, maar ik ben ook hartstikke serieus, wil alles tot in de finesses goed hebben. Op het conservatorium ben ik onder meer opgeleid als zanger. De combinatie van dirigeren en weten wat zingen is, maakt het voor mij heel aantrekkelijk.' Met gepaste trots voegt hij toe dat er heus niet bij elk koor stemtechnische aanwijzingen worden gegeven. Zijn werk als muziekdocent vond Martien een fantastische baan. Als leraar moet je flexibel zijn, vindt hij. Serieus met veel humor, zo omschrijft hij zijn werkwijze. 'Met het schoolkoor, Meander Vocaal, hebben we prachtige dingen gedaan; die kinderen kunnen alles.' Het afscheid van de school viel hem niet zwaar. De vergaderingen en 'het geneuzel' kon hij missen als kiespijn, het niet meer lesgeven ging hem aan het hart.

Ook Tineke werkte in het onderwijs. Zij stopte zes jaar geleden, na veertig jaar op verscheidene basisscholen te hebben gewerkt. Haar eerste baan was op een schippersschool, zelf komt ze uit een schippersgezin. Tinekes vader was in dienst van de Noritfabriek bij Klazienaveen. Martien geeft in zijn vrije tijd 'luistercursussen': mensen leren luisteren naar klassieke muziek. Waar let je op qua ritme, qua harmonie en zo. De laatste keer bijvoorbeeld over het requiem, 'dat is heel leuk werk'. Werken met koren wil hij nog lang blijven doen.

Veel en gevarieerd op pad

‘We vinden het allebei leuk om onderweg te zijn. Als je de hoek om gaat is het vakantie. Dingen niet vastleggen, dat vinden we het leukst.’ Tijdens de coronaperiode gaan ze af en toe een paar dagen weg, onder meer om te wandelen. Martien: ‘Later dit jaar zouden we naar Roemenië en Bulgarije reizen, dat zou ik nu (redactie: juni) nog niet aandurven. Als er wat gebeurt dan ben je ver van huis. Ach, we doen ook dingen in Nederland, we lopen nu bijvoorbeeld het IJsselpad. Dan zetten we de camper neer, fietsen een stuk en lopen dan langs de rivier weer naar de camper. Daarna halen we de fietsen weer op. Op dinsdagavond heb ik mijn koorrepetitie, dus van woensdag tot en met maandag kunnen we weg.’

Eerste grote camperreis

Na Martiens pensionering ontstonden nieuwe mogelijkheden. ‘Voor het eerst konden we zo maar twee maanden weg. Nou, ik vond het fantastisch! Geweldig! Het werd een reis naar Noord-Griekenland, we trokken door Oostenrijk, Hongarije, Roemenië, Bulgarije, Albanië, Montenegro, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Slovenië en via Oostenrijk weer terug. In Noord-Griekenland vonden we een mooie plek aan het Prespameer, in een rustig gebied bij de grenzen van Noord-Macedonië en Albanië – helemaal vrij, pelikanen, boottocht gemaakt, geweldig! In Agios Germanos is een infocentrum waar men na enig aandringen aangaf waar we konden staan. We verzeilden op een Grieks-orthodox dorpsfeest; na

de mis vroeg men ons voor het eten, we moesten van alles proeven.

Over Albanië is Martien erg enthousiast: ‘We waren daar ook in 2011, toen waren er acht campings; nu waren we er weer, dat is een paradijs jongen. Zo’n vreselijk mooi land.’ Tineke: ‘En heel erg lieve mensen.’ ‘Hier in Nederland zijn de ideeën over Albanezen nogal negatief, net als over Roemenen. Maar als je daar rondreist, heb je bijna alleen maar positieve ervaringen. De jongeren in Albanië staan te popelen om het land op te bouwen. Het is er zo corrupt als de pest en daar balen ze van.’

Ze waren aangenaam verrast door Bulgarije. Martien: ‘We dachten dat Albanië arm was, maar in Bulgarije is het nog slechter. Maar het land is mooi. In het bergachtige zuiden stonden we een paar dagen in een natuurgebied; we gingen met de vogelwachter op stap. Daar willen we graag meer van zien. Het plan was om dat dit jaar te doen, maar ja ...’. Bosnië maakte ook indruk. ‘Vanaf de camping in Sarajevo namen we een taxi naar het centrum, we spraken een prijs af en een tijd voor de terugreis, werkt prima’ zeggen ze. ‘Wat een bijzondere stad trouwens; aan de ene kant is het Istanbul, aan de andere kant is het Wenen.’

Globaal plannen

‘We maken een globaal plan, ongeveer die route; en dan kijken we onderweg wel waar we slapen’. We houden echt van natuur, zeker zee, ook bij een dorp, stadje, architectuur, musea. Martien zoekt de bestemming en de camping uit, Tineke leest

*Voorgaande bladzijden:
Zuid-Albanië; herder op
motor bij Madzjarovo,
Zuid-Bulgarije;
boven links: bocht in de
Arda bij het Vultures Center
in Madzjarovo, Bulgarije;
links midden en onder:
feestdag van Agia Paraskevi
in het Griekse Vrontero;
markt in Beius, Noordwest-
Roemenië; geestelijke
in bootje bij Athos,
Griekenland; pakezel in
Albanië;
boven rechts: het stadje
Cristian bij Sibiu, Roemenië;
het oude centrum van
Sarajevo, Bosnië en
Herzegovina*

Bezoek uw dealer en ervaar
de Malibu campers!

GLOEDNIEUW!

Ervaar de GENERATIE M.

malibu
a company of carthago

www.malibu-motorhomes.com

Alleen het beste.

Wanneer u voor een camper van KABE kiest, kunt u zich verheugen op een comfortabel kampeerleven. KABE campers zijn gebouwd voor alle seizoenen, ook voor het kamperen in de meest extreme weersomstandigheden.

Welkom thuis.

Altijd een stap verder...

KABE

www.kabe.nl

WELKOM BIJ DE KABE DEALER IN UW REGIO!

EUROTREK CAMPERS, COEVORDEN WWW.EUROTREK.COM

in reisgidsen wat er te doen valt. Martien: 'Ik wil graag om een uur of twee, drie op een camping zijn zodat we een goede plek kunnen uitzoeken, met uitzicht en zo.' Voor overnachtingsplekken gebruiken ze Campercontact, park4night, reisgidsjes, *Rustiek Kamperen*, internet. Campings krijgen de voorkeur, ze willen niet op asfalt staan. 'Maar in Ierland hebben we ook mooi op parkeerplaatsen gestaan, aan zee bijvoorbeeld.' Koken of uit eten? Martien, resoluut: 'Altijd zelf koken, misschien eens in de twee weken een restaurant. Tineke: 'We eten wel wat vaker in restaurants, voor een lunch bijvoorbeeld'. Martien mag graag koken: 'In Albanië kun je talloze ingrediënten aan de kant van de weg kopen, vooral heel veel paprika's'.

Wegenkaart of navigatie?

'Altijd navigatie. Nou, ik heb wel de routekaart van de ANWB bij me en een atlas van Europa. Maar navigatie is het gemakkelijkst. In landen als Bulgarije en Albanië rij je dan af en toe alsnog over kleine, soms zeer slechte wegen. Deze camper is daar gelukkig geschikt voor. Met het Maxichassis ben ik heel blij, dat is een stuk steviger op die wegen in Albanië bijvoorbeeld. En deze heeft een 150 pk motor, nou dat scheelt wel hoor, in de bergen.'

Verwoed amateurfotograaf

Rond zijn zestiende begon Martien te fotograferen, met name kerken en orgels. De hobby nam een hoge vlucht in 2006, na de aanschaf van een digitale camera. Van alle grote reizen maken Tineke en hij een dik fotoboek. Interieurs en portretten vindt hij het leukst om te fotograferen, alles zonder kunstlicht. Met zijn fotovriend Joop van Putten gaf hij meerdaagse fotocursussen op het Wad – zeilen en fotograferen.

Favoriete reisland?

Aanvankelijk lijkt de keus eenvoudig. Martien, meteen: 'Als je maar naar één land toe mag? Spanje!' De cultuur, de mensen en het landschap komen voorbij, plus een lofzang op Andalusië; de Mezquita in Córdoba vinden ze een echt hoogtepunt. Beiden hebben mooie anekdotes. Maar hun reizen in Scandinavië vonden ze toch ook prachtig, met name Noorwegen. Dat je er weinig mensen tegenkomt en wel eens de gezelligheid van een dorp of stadje mist, vinden Tineke en Martien een minpunt. 'Ach, Italië is natuurlijk ook geweldig.' Laaiend enthousiast zijn ze nog altijd over de opera *Aïda* in de arena van Verona. En met name Tineke genoot enorm van de mozaïeken in Ravenna. Op Sicilië waren ze, in Venetië, noem het maar. Reisplannen? 'Niet concreet, we blijven voorlopig in Nederland maar ik wil toch nog wel een week of vier naar het buitenland. Misschien naar Duitsland of Oost-Frankrijk.' <

*Boven: Tirana, Albanië;
midden: resten van een
herenhuis in het antieke
Pella, Grieks Macedonië;
traditionele feestkledij in
Albanië; links: pelikanen
pikken een graantje mee
bij de visvangst in het meer
van Kastoria, Griekenland;
Martien dirigeert het Zwols
Vocaal Ensemble*

TROTS TERUG TE VINDEN IN DE KEUKEN

TIJDLOOS GENIETEN VAN DE CULINAIRE GENEUGTEN VAN DE ELZAS

Wanneer de bewoners van een landstreek een beleefdheidstitel gebruiken voor hun varkens, die garant staan voor het merendeel van hun vleeswaren, dan moeten ze wel trots zijn op hun keuken en ervan houden. Dus ga er maar vanuit, de Elzassers zijn dat. Als ze het hebben over hun varkens, dan spreken ze haast lieflijk van *seigneur cochon*, 'meneer varken'. Voor de buitenwereld zijn de Elzassers half Duits en half Frans, maar zelf vinden ze zich op en top Frans.

Tekst: Hans van Bergen

Speelbal van grootmachten

Het is een uitzonderlijk stukje Frankrijk, de Elzas, slechts door de Rijn gescheiden van Duitsland. Sinds de mid-deleeuwen wisselden de Elzassers door oorlogen en verdragen meerdere malen van nationaliteit. Dan weer waren ze Duits en dan weer Frans. De laatste identiteitswisseling, van Duits naar Frans, vond plaats na de Tweede Wereldoorlog. En zo heeft de geschiedenis een stukje Frankrijk gecreëerd, waar het soms voelt alsof de tijd er heeft stilgestaan. Op veel plekken voelt het alsof je de sprookjesboeken van de gebroeders Grimm binnenstapt. Uitgestrekte wouden, kastelen op weidse heuveltoppen, golvende wijngaarden die de belofte fluisteren van bijzondere wijnen, en idyllische dorpjes en stadjes met kleurige vakwerkhuisen die doen denken aan het peperkoekhuis van Hans en Grietje.

CULINAIR

Maar hoe dan ook, deze door de geschiedenis ingekleurde tweespalt tussen de Duitse en Franse nationaliteit, voegt aan het culinair toch al rijkelijk bedeelde Frankrijk een unieke keuken toe, die van de Elzas.

Choucroute

Schaven aan de identiteit, iets wat de bewogen geschiedenis eeuwenlang op de grens van Duitsland en Frankrijk met de Elzassers heeft gedaan, kan niet anders dan een oprechte trots op de ware volksziel opleveren. En dat vind je in veel van de gerechten uit de Elzassische keuken terug. Het zijn vaak gerechten die alleen al door hun namen de bewogen geschiedenis van twee voortdurend wisselende identiteiten vertellen. Neem het Elzassische gerecht bij uitstek: *choucroute*, zuurkool. De naam klinkt honderd procent Frans, maar het is een verbastering van het Duitse woord *Sauerkraut*. Maar zoals gezegd, de Elzassers voelen zich volkomen Frans en daarom zullen ze meewarig hun hoofd schudden, als je als toerist hun choucroute vergelijkt met de Sauerkraut die je in buurland Duitsland gereserveerd krijgt. En de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de Elzassers daar volkomen gelijk in hebben. Het is de verfijning van de Franse keuken die van een Elzassische choucroute zoveel meer maakt dan 'gewoon' een zuurkoolschotel. Gebruik van speciale ingrediënten, zoals honderd procent puur varkensvet en de onmiskenbare Elzassische rieslingwijn, gecombineerd met uitzonderlijk lange stooftijden en andere kooktechnieken uit de Franse cuisine, levert een choucroute op die ongekend zacht is en smeutig van textuur.

Duitse klanken

Het roerige ping-pongverleden tussen de twee nationaliteiten van de Elzas kom je niet alleen tegen in de namen van veel gerechten, zoals de stoofpot *baeckeoffe* en de *flammekueche*, maar ook in de namen van veel steden en dorpen, zoals Strasbourg, Gertwiller en Bourgheim – van de circa negenhonderd gemeenten in de Elzas heeft ongeveer de helft een Duits klinkende naam. Ook het dialect dat veel Elzassers spreken, kent veel Duitse woorden en klanken. Wat voor de gerechten en het dialect geldt, gaat zeker ook op voor de wijnen van de Elzas. Ook hier weer voornamelijk Duitse namen, of in elk geval namen met een Duitse klank.

Eigenzinnige wijnen

Net zoals dat bij veel gerechten het geval is, weerspiegelen ook de wijnen een hoge mate van de eigenzinnigheid van de Elzassers ten opzichte van de rest van de wijnnatie Frankrijk. Want de Elzassische wijnen zijn anders en uniek in hun smaak. Ze zijn fruitig en geurig als geen andere

Aveco *Verzekeringen*

De specialist in camper- en caravanverzekeringen!

Waarom Aveco?

- ➔ *Standaard eigen risico van € 150,- bij herstel door aangesloten camperbedrijf*
- ➔ *Unieke verzekeringen voor nieuwe en jong gebruikte campers*
- ➔ *Repatriëring van de camper bij ziekte standaard meeverzekerd*
- ➔ *Vervangende camper bij schade en pech*
- ➔ *Aveco Alarm Centrale 24/7 bereikbaar bij pech, schade en/of ziekte*
- ➔ *Persoonlijk contact met uw adviseur*

Nog meer unieke voordelen

- ✓ 365 dagen aaneengesloten reizen met de camper is toegestaan
- ✓ Diefstalbeveiliging gratis meeverzekerd
- ✓ Bij luifel- en/of hagelschade geen terugval in no-claimkorting
- ✓ Uitlenen aan vrienden en familie is meeverzekerd
- ✓ Geen verhoogd eigen risico bij eenzijdige schade

8,5

Klanten over Aveco

Fransé wíjn. De voorpret van het drinken van Elzassische wíjnen als riesling, gewürztraminer, sylvaner en muscat begint al bij een tocht met de camper of de fiets door de helgroen glooiende wíjngaarden aan de voet van de Vogezes. Dat de Elzassers zulke uiteenlopende en unieke wíjnen kunnen maken komt voor een deel door de temperaturen, die hier doorgaans toch wat lager zijn dan in de rest van Frankrijk. Daarom zijn er speciale productiemethoden nodig. Voor het grootste deel echter hebben ze hun uitzonderlijke wíjnen te danken aan de grote verscheidenheid aan *terroir*, het type grond waarin de wíjnstokken wortelen. Die *terroir* is gemiddeld om de zeshonderd meter anders, waardoor er nuanceverschillen optreden in die wíjnen die er vanaf komen. Dat maakt dat er in de Elzas zo'n negenhonderd producenten binnen de zeven hoofdclassificaties wíjnen kunnen maken die allemaal hun eigen unieke karakter hebben. Niet alleen de smaak van de wíjnen is anders en typisch voor de streek, ook de vorm van de flessen waarin de wíjnen worden gebotteld. Een Elzassische wíjn herken je meteen aan zijn ranke, smalle elegante fles. Bij wet is geregeld dat binnen het wíjnrijke Frankrijk alleen de Elzas deze flessen mag gebruiken.

Route of avontuur?

De wíjnroute door de Elzas, de Routes des Vins d'Alsace (zie ook TopCamper 18 uit 2019), is de oudste toeristische route van heel Frankrijk. Zij strekt zich loom uit over een lengte van zo'n 170 km, tussen glooiende hellingen en bossen en langs en door honderden sprookjesachtige

dorpjes, statige wíjndomeinen, graanvelden, natuurparken en vergezichten. Alleen al deze in vijf hoofdetappes opgedeelde wíjnroute, dwars door het hart van de regio, maakt een verblijf in de Elzas alle moeite meer dan waard. Zij is goed af te leggen met de camper, maar zeker ook per fiets of wandelend.

Maar ook buiten de gebaande paden van de toeristische routes is het goed toeven in de Elzas. Achter elke hoek liggen er geweldige, ruwe, culinaire diamantjes op je te wachten. Toen ik eens tijdens een reis door de Elzas avontuurlijk willekeurig een veldweg insloeg, kwam ik terecht bij een authentieke boerderij, midden in de idyllische rust van een slapend zomerlandschap. Er scharrelden wat varkens en kippen, er was een kleine wíjngaard en een grote fris ogende moestuin. Ik raakte in gesprek met het oudere echtpaar dat er woonde. En voor ik het wist zat ik samen met hen op hun erf te kletsen aan een houten tafel, die vol stond met hun eigen lokale producten – authentiek en lekker.

Winstub

De Britten en de Ieren hebben hun pubs, de Spanjaarden hun bodega's en de Elzassers hebben hun winstubs. Alle drie kenmerken ze zich door eenvoud en onopgesmuktheid. Een winstub is de Elzassische variant van een proeflokaal. Je kunt er in de volkse en huiselijke eenvoud van een herberg aan ruwhouten tafels genieten van lokale gerechten en wíjnen. En omdat elk dorp wel weer zijn eigen lokale producten of varianten ervan heeft, kan zo'n trip langs winstubs uitmonden in een eindeloze culinaire ontdekkingstocht.

Alles voor je kampeervakantie!

21 T / M 26 JANUARI 2021
WTC EXPO LEEUWARDEN

Op Caravana begint de voorpret en kom je helemaal in de vakantiestemming. Tijdens een heerlijk dagje uit doe je inspiratie op en vind je alles wat je nodig hebt om van jouw kampeervakantie een topvakantie te maken. Caravana pakt uit met caravan- en camperprimeurs, vouwwagens, (voor)tenten, kampeeraccessoires, ruim 200 campings uit heel Europa en de nieuwste technieken en trends op kampeergebied. Tot op de gezelligste kampeerbeurs van Noord-Nederland!

OPENINGSTIJDEN

Do 21 januari 10:00 - 17:00 uur
Vr 22 januari 10:00 - 17:00 uur
Za 23 januari 10:00 - 17:00 uur
Zo 24 januari 10:00 - 17:00 uur
Ma 25 januari 10:00 - 17:00 uur
Di 26 januari 10:00 - 17:00 uur

21-26 jan 2021
WTC EXPO Leeuwarden

facebook.com/caravanabeurs

instagram.com/caravana_beurs

www.caravana.eu

De baeckeoffe, een stoofpot van vlees en aardappelen, de flammekueche (ongeveer de Elzassische versie van pizza, ook wel *tarte flambée* genoemd), talloze worstsoorten en kazen zoals de befaamde munster (waarvan je door zijn sterke geur altijd weet of er een in de buurt is), choucroute en de befaamde *foie gras*, waarvan de Elzas de bakermat is. Overigens zijn de Elzassers zich steeds meer bewust van de ethische vraagtekens rond de 'vette lever', opgeroepen door de grootschalige en dierenvriendelijke industriële productie ervan in grote delen van Frankrijk. Steeds meer boeren in de Elzas kiezen dan ook openlijk en bewust voor de authentieke manier van produceren, zonder dwangvoeding.

Minder vet

Oorspronkelijk bevatten de Elzassische gerechten behoorlijk veel vetstof, veelal afkomstig van de alom geliefde *seigneur cochon*. Maar de overal toenemende bewustwording op het gebied van voedsel en gezondheid brengt daar ook in de Elzas veranderingen in aan. Jonge Elzassische chefkoks zijn op diverse fronten hard bezig met het vernieuwen van de lokale keuken. En dan niet zozeer met het vervangen van authentieke gerechten door nieuwe, want dat zou onder de trotse Elzassers gegarandeerd een culinaire volksofstand teweegbrengen. De nadruk bij de jonge generatie chefs ligt voornamelijk op het vinden van gezonde alternatieven voor de bergen boter en vet die de oude Elzassische keuken kenmerken. Verder blijven ze zoveel mogelijk trouw aan hun culinaire roots.

Bier en bretzels

Wie ook trouw blijven aan hun roots zijn de Elzassische bierbrouwers. Het begon in 1260. Toen vestigde de eerste brouwer, met de naam Arnold, zich in Straatsburg. Daarmee zette hij de kraan voor het brouwen van bier in de Elzas wijd open. Zo wijd dat de Elzas momenteel de grootste leverancier van bier is in heel Frankrijk. Zo'n zestig procent van al het Franse bier komt uit de Elzas. Gezien die grote hoeveelheden bier die er jaarlijks worden gebrouwen, is het eigenlijk vreemd dat de Elzas bij de meeste mensen voornamelijk de associatie oproept met wijn en veel minder met bier. Dat wordt echter snel anders na een reis door de Elzas, en dan voornamelijk in de Rijnvlakte. Daar drinkt men bier graag van het vat. In een flinke glazen pul, met een dikke schuimende kraag erop. Het liefst met een hartige bretzel erbij, belegd met ham, worst of kaas. Vaak aan het eind van de middag, zo net voor het avondeten. Maar kijk er niet van op als je de Elzassers al rond het middaguur achter een flinke pul bier met een zoute bretzel ziet zitten. De Elzas is een streek waar genieten van het leven en van al het heerlijks dat het land oplevert, tot een volkskunst is verheven. En dat genieten, dat is voor de Elzassers tijdloos. <

DE VEELZIJDIGE SCHOOONHEID VAN FINISTÈRE

In juni en juli kleuren de winderige rotskappen van Frankrijks meest westelijke landstreek paars van de dopheide en geel van de gaspeldoorn – een lust voor het oog, zeker in combinatie met een blauwe lucht. Iets van de kust af toont Bretagne zich al snel zacht en toegankelijk: groene weiden, bosranden, grazende koeien en vredige dorpjes met de karakteristieke witte huizen.

*Tekst: Harry Schuring
Foto's: Harry Schuring
tenzij anders vermeld*

Waar Bretagne in de Atlantische Oceaan steekt, ligt het departement Finistère. De Romeinen – hier danig in de weg gezeten door Asterix en Obelix – spraken al van *finis terrae*, het einde van het land. De kust van Finistère verloopt erg grillig en is daardoor honderden kilometers lang. De mooiste delen bevinden zich op het schiereiland van Crozon, landschappelijk gevarieerd, historisch en cultureel oer-Bretons. Eerst bezoeken we echter het noorden van Finistère, van Morlaix naar Brest.

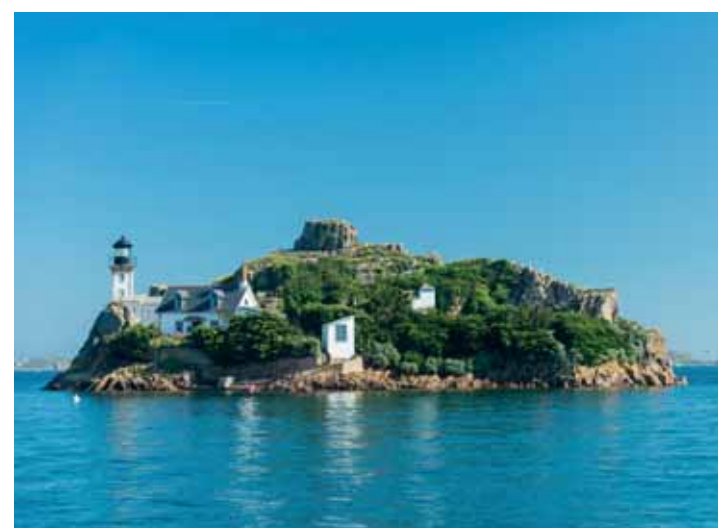
De baai van Morlaix

Het wereldberoemde Mont St-Michel laten we liggen en langs St-Malo en St-Brieuc koersen we westwaarts. Morlaix is de eerste overnachtingsplaats, zo hadden we gedacht. Op de N12 gaan we echter vóór Morlaix richting kust. We willen de prachtige Baie de Morlaix van alle kanten bekijken. Vanaf Le Diben volgen we de smalle kustweg naar Morlaix. In de baai varen vissersschepjes en liggen eilandjes met kastelen en vuurtorens. De kust met romantische minibaaitjes en schattige huisjes vormt een warm welkom in deze streek. Via de Cairn de Barnenez, een imposante grafheuvel uit 4600 v.C., zoeven we streekcentrum Morlaix in. Het is een leuk stadje met een markant spoorviaduct. In straten en op pleinen als de Place Allende staan prachtige vakwerkhuisen, niet zelden met uitkragende verdiepingen. Zo dicht mogelijk langs het water rijden we het stadje aan de westkant van de baai weer uit, over de D769. Zo hebben we een mooi zicht op de slikken van de zeeinham; bij eb blijft er maar een klein stroompje over. Carantec is een ingetogen badplaatsje met mooie villa's uit de belle époque. Rondom de Pointe de Penn-al-Lann maken we een mooie wandeling net boven de zee en door het arboretum van het Parc Claude-Goude.

Iets noordelijker, in het bedrijvige St-Pol-de-Léon, staat een grote gotische kerk met mooie ramen en houtsnijwerk op de koorstoelen, beide uit de

Boven: wandelpad in de baai van Douarnenez (foto Laurent Guilliams); links: gaspeldoorn of steekbrem en de rode dopheide kleuren 's zomers alle kanten; rechts: Île Louët in de baai van Morlaix (Emmanuel Berthier)

Boven, met de klok mee: Baie des Anges bij l'Aber-Wrac'h; camping Le Grève Blanche; Camaret-sur-Mer; bij Douarnenez (Y. Derennes); Morlaix; onder: hortensia's, zoals deze *hydrangea serrata* 'Bluebird', zorgen met een intense pracht voor aangeklede huizen, pleinen en wegen

16e eeuw. Overnachten doen we op Camping Aux 4 Saisons bij Roscoff, een vissershaven waar ook een veerboot naar Plymouth vertrekt. Van de camping is het een mooie wandeling of fietstocht (ruim 3 km) langs de baai naar het oude centrum van Roscoff. De scheepvaart was lang op Engeland en Ierland gericht, getuige bijvoorbeeld de uienhandel van de Johnnies. Het toeristische stadje telt mooie granieten huizen en veel restaurants.

Kleine en grote kerken

Door het lieflijke dal van de Penzé (D31) zakken we af om ons onder te dompelen in de diepreligieuze kunstuitingen van vier, vijf eeuwen geleden. In St-Thégonnec, Guimiliau en Lampaul-Guimiliau bezoeken we de omheinde parochie-erven (zie kader). Vooral in Guimiliau troffen ons de expressieve beelden op de calvaire, naast de mooie ramen in de kerk. Om een stuk westelijker de Côte des Abers (inhammen) te bereiken, kiezen we waar mogelijk voor de groen gebiesde wegen op de Michelinkaart 308. Ook maken we een korte stop in Le Folgoët om de laatgotische basiliek te bekijken. Zelfs stilzitten op een bankje – er is een mis gaande – is al de moeite waard.

Typisch Bretons: parochie-erven

Het Bretagne van gelovige boeren en vissers bracht eigen kunstvormen voort. De *enclos paroissial* (ommuurd parochie-erf) toont die bij uitstek, in de kerk maar ook in de andere constructies op het erf. Bij de kerk staat vaak een knekelhuis en soms is de triomfpoort, de toegang tot het erf, uitbundig versierd. Vast onderdeel is ook de *calvaire*, calvarieberg of Golgotha: een altaar met kruisen op een sokkel, versierd met taferelen uit het lijden van Christus. De beeldengroepen, soms wel meer dan honderd figuren, zijn een prachtig voorbeeld van naïeve volkskunst uit de renaissance. De meeste parochie-erven hebben ook een kerkhof binnen de muur. Een concentratie van deze erven uit de 15e tot 17e eeuw ligt tussen Morlaix en Landerneau.

Les Abers: getijden en zeewier

De inhammen van de Côte des Abers stromen twee keer per dag vol. Als het water weer wegebt, komen de vissersbootjes op hun kant te liggen; sommige zeilboten blijven door hun zwaard rechtop in de modder staan. We gokken op een plekje bij Camping de la Grève Blanche, bij Plouguerneau. Geen probleem! Tja, corona houdt veel mensen dicht bij huis; hier staan alleen Fransen. De plekken liggen in een soort duinlandschap, erg mooi. Je loopt zo het strand van de minibaai op. De receptie belt voor ons even naar een dichtbij gelegen crêperie, dat ze een tafeltje vasthouden. Hmm, erg lekkere hartige crêpes bij Le Lizen, daar doet de zwijgende (echtelijke?) oorlogvoering tussen de kok en de serveerster nauwelijks aan af. Aber-Wrac'h is een leuk, kleinschalig watersportplaatsje aan de gelijknamige diepe inham. Wie doorrijdt naar de Baie des Anges, ziet aantrekkelijke huisjes in groen duinlandschap. De Aber Benoît steken we over en we volgen de mooie kustweg via Melon (met leuke cafés) tot de Aber Ildut, een smallere inham. Lanildut is een mooi plaatsje. De rotspartij Rocher du Crapaud markeert de grens tussen het Kanaal en de Atlantische Oceaan. Hier ligt ook de zeewierhaven.

Brest is een grote stad

Onderweg naar Brest zoeken we de vijfduizend jaar oude menhir van Kerloas even op. De 9,5 m hoge steen staat nog fier overeind op een mooi plekje. In en rond de hoofdstad van Bretagne wonen ruim 300.000 mensen. Brest ligt mooi op een heuvelachtige oever van de Rade de Brest. De haven- en marinestad werd in WOII zwaar gebombardeerd; de binnenstad is daarna overzichtelijk herbouwd. Het veel bezochte museum Océanopolis toont het leven beneden de zeespiegel. Liefhebbers kunnen ook naar het Marinemuseum of het Musée des Beaux-Arts.

Schiereiland Crozon

De toerismedienst van Bretagne – en trouwens ook van andere regio's – heeft een lijst aangelegd van 'karaktervolle stadjes'. Dat zijn natuurlijk leuke plekken om te bezoeken, al is het er doorgaans nogal toeristisch. Het mooi gelegen Le Faou (spreek uit 'foe'), ten oosten van de Rede van Brest, valt in dat opzicht nog wel mee. Aan de hoofdstraat staan behalve vakwerkhuisen enkele typische granieten huizen (16e eeuw) met uitkragende verdiepingen en leistenen gevel- en dakbekleding.

Met de klok mee: Camaret-sur-Mer; Locronan; fietsen op de Pointe du Van (Emmanuel Berthier); campinkje in Landévennec; Finistère grossiert in 'parklandschappen' zoals hier bij Roscanvel

READY FOR SUNLIGHT NEW CAMPER VANS ADVENTURES

 2021

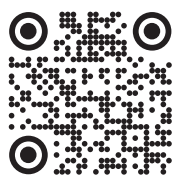
ADVENTURE EDITION
UW
VOORDEEL
OPLOPEND TOT
5.338
EURO
MADE IN GERMANY

Optische aanpassingen, wijzigingen en verandering in uitvoering voorbehouden.

WWW.SUNLIGHT.DE/NL

GA NU NAAR UW DEALER VOOR DE BESTE AANBIEDING!

QR-Code scannen, afspraak maken en Sunlight ervaren!

Om onze klanten, dealers én medewerkers te beschermen zullen we dit jaar niet deelnemen aan beurzen of grote evenementen. MAAR je kunt onze Sunlight modellen natuurlijk bij één van onze dealers bij u in de buurt bekijken.

Een onderneming van de **ERWIN HYMER GROUP**

Sunlight

Bretonse landschappen rondom de 'berg' Ménez-Hom; bakens bij Pointe du Raz (Y. Le Gal); oude huizen en de kathedraal in Quimper

Vooraf dachten we dat het Presqu'île de Crozon het hoogtepunt van onze trip zou zijn; dat klopt ook wel ongeveer. Het vrij rustige schiereiland oogt hier en daar wat desolaat maar vaker lieflijk, is erg bloemrijk en biedt een prachtig kustlandschap met kliffen en rotsen omgeven door altijd witgekopte golven. De hoogtepunten – waar

ook wel aardig wat mensen op afkomen – zijn de kapen aan de uiteinden. De Pointe des Espagnols aan de noordkant wordt gedomineerd door verdedigingswerken en biedt uitzicht op Brest. Camaret-sur-Mer is een aardig vakantieplaatsje met een gezellige drukte bij de haven. Op de *sillon*, een natuurlijke dam, staat de sierlijke Notre-Dame-de-Rocamadour, naast de onlangs gerestaureerde Tour Vauban, militair werelderfgoed uit 1698. Mooiste plek op het schiereiland is zonder twijfel de Pointe de Penhir. Diverse wandelpaden op het einde van de kaap voeren naar adembenemend mooie uitzichten; 's zomers loop je hier tussen de rood-paarse heide en de gele steekbrem. Vooral bij de iets zuidelijker gelegen Pointe de Dinan geeft die begroeiing een mooi beeld. Deze kaap is rustiger maar de uitzichten zijn er niet minder om. We sluiten de dag af op een allercharmantst en supereenvoudig campinkje in het rustige, mooi gelegen dorpje Landévennec. Basale voorzieningen liggen in de buurt en je dient de volgende ochtend op de *Mairie* (gemeentehuis) te betalen. Een gunstig microklimaat zorgt hier voor een subtropische vegetatie: palmen, mimosa en camelia's.

De historische streek Cornouaille

Midden in het departement, nou ja, ongeveer, ligt een van de hoogste 'bergen' van Bretagne: Ménez-Hom. Geen wonder van landschappelijke schoonheid, maar de gemakkelijke rit naar de parkeerplaats boven bezorgt je wel een mooi overzicht van de Bretonse landschappen. Het opgepoetste Locronan, ook op de lijst van karakteristieke stadjes, heeft schilderachtige plekjes en mooie granieten huizen – charmant maar wat kunstmatig. De kerk heeft mooie glas-in-loodramen en een preekstoel met primitieve, ronde bas-reliefs. Iets westelijker ligt de uitgestrekte havenplaats Douarnenez, ook wel 'de stad met de drie havens' genoemd. De weg van Douarnenez naar de Pointe du Van telt talloze zijweggetjes naar uitzichtpunten, vuurtorens en kustwandelpadjes.

BUSBIKER

HÉT DRAAIBARE E-BIKE FIETSENREK

Voor Ducato, Jumper, Boxer

De Busbiker heeft vele voordelen:

- 1** Opklapbaar en draaibaar, zonder steunwiel
- 2** Europese typegoedkeuring
- 3** Zeer compact en stabiel
- 4** Tót vier fietsen en max. 80 kg (standaard is twee)

De Busbiker XM250 is er voor Ducato, Jumper, Boxer
b.j. 06.2006 – 2020 (oudere modellen op aanvraag)

Model XM250

excl. afneembare trekhaak **€ 1.500,-** excl.montage

Model XM250

incl. afneembare trekhaak **€ 1.749,-** excl.montage

Kogeldruk trekhaak tot 100 kg

Max. aanhangergewicht D-waarde = 12,5 kN (ca. 2.000 kg)

Prijzen zijn incl. BTW, excl. verzendkosten.

(montage in Culemborg, incl. auto-kabelset: € 500,-)

BUSBIKER

Busbiker Europe b.v.

Tel. +31 (0) 850 205 170

info@Busbiker.com

www.Busbiker.com

RAEMA

Caravans & Campers

FRANKIA

GLOBAL-TRAVELLER

EHYMER

WWW.RAEMACAMPERS.NL

HULSENWEG 8 NEDERWEERT 0495-725900

Dit is het vroegere koninkrijk Cornouaille dat vroeger tot voorbij Quimper reikte. Het is een heerlijk gebied om langzaam doorheen te trekken; het binnenland is bezaaid met dorpjes met die stevige, kleine witte huizen en de kuststrook trakteert je op grillige rotspartijen, brede baaien en aardige vissershavens. Ook de westelijke kaap Pointe du Van leent zich voor een ontspannen verkenning. Mooie wandelpaden door de zonnige zomerkleuren (niet het hele jaar!), onder meer naar een 17e-eeuwse kapel. Meer bezoekers trekt de iets zuidelijker gelegen Pointe du Raz. Bij de (betaalde) parkeerplaats zijn cafés, souvenirwinkels en een bezoekerscentrum; die gebouwen zie je gelukkig niet als je richting kaap wandelt. Dat kan over verschillende paden. Het hoofdpad leidt direct naar de verkeerstoren voor de scheepvaart (van de Franse marine, niet toegankelijk). Vanaf het uitbundige beeld van Onze Lieve Vrouw van de

Le Gwaker is een van de 236 sluizen in het vroeg-19e-eeuwse Canal de Nantes à Brest

Schipbreukelingen is het uitzicht overweldigend, helemaal als de zee wat woester is. Bij redelijk en goed weer is het Île de Sein zichtbaar; er wonen ruim 200 mensen, het is vrijwel autovrij en er is een hotel. Vanuit Audierne vertrekt dagelijks een boot naar dit 'einde van de wereld'.

Via de aardige vissers- en jachthaven Audierne kun je naar het zuiden van dit schiereiland Cornouaille, bijvoorbeeld voor de prachtige *calvaire* (buitentalaar met beeldhouwd lijdensverhaal) Notre-Dame-de-Tronoën, dicht bij Penmarc'h. De granieten calvarieberg en de gelijknamige kapel liggen in de duinen.

Quimper, culturele hoofdstad van Bretagne

Na alle 'natuurgeweld' vinden we het leuk om weer eens een stad te zien. Quimper (ruim 60.000 inwoners) is ook een leuke en mooie stad, de Olet stroomt er dwars doorheen. Het wordt gezien als de vaandeldrager van de Bretonse cultuur en de Keltische geschiedenis. Jaarlijks wordt hier eind juli het driedaagse Cornouaillfestival gehouden. Volkskunst en folklore worden hier gekoesterd, bijvoorbeeld in het Musée départemental breton. Ook is Quimper bekend om zijn aardewerk; sinds 1690 wordt er faïence gemaakt. Rond de gotische kathedraal met zijn luchtige spitsen liggen veel autovrije straten met gezellige cafés en restaurants; we zien opvallend veel jongeren op de terrassen. De oude straten van Quimper zijn omzoomd met mooie huizen, niet zelden in vakwerkbouw en met verdiepingen die een stukje uitsteken boven de rooijlijn. Je vindt hier heel wat leuke winkels. Het Musée des Beaux-Arts tegenover de kathedraal toont veel werk van kunstenaars uit Bretagne maar ook collecties Hollandse, Vlaamse, Franse en Italiaanse schilderwerken.

Naar het groene midden

Onze laatste stadsbezoek betreft het gezellige havenstadje Concarneau dat vooral wordt bezocht vanwege de Cité close, een schelpvormig eilandje dat over een brug bereikbaar is – toeristisch en interessant. Dan kiezen we voor mooie wegen door het binnenland: langs kasteel Trévaréz, het sluisje Le Gwaker en de Notre-Dame-du-Crann bij Spézet rijden we naar Huelgoat waar de rust van het bos ons aangenaam verrast. <

Op pad met de LMC Element T 668 G

De halfintegrale Element is een nieuwe serie in het ingedikte LMC-camperaanbod en tevens de laagst geprijsde serie. Er is keus uit twee lengtes: 6,98 en 7,41 m; vervolgens kun je kiezen tussen een vrijstaand bed en twee eenpersoonsbedden (met knuffelmatras). Voor modeljaar 2021 is ook een uitvoering met Frans bed beschikbaar. De stahoogte is met 2,12 m riant. Een extra hefbed is als optie verkrijgbaar.

Onze keurig afgewerkte testwagen is uitgerust met Fiats nieuwe 140 pk motor (Euro 6d); voor een camper van dit formaat is die te verkiezen boven de standaardmotor met 120 pk, met name vanwege de grotere trekkracht bij lage toerentallen. Het verbruik op onze reis was gemiddeld 11,1 l/100 km, best redelijk. De camper biedt veel kast-, opberg- en afleg-ruimte. Leuk detail is bijvoorbeeld het telefoonoplaadvakje bij de deur; daaronder hangen twee handige kleppen voor slippers en dergelijke. Onze uitvoering van bijna 7 m is voor twee personen lekker ruim. De badkamer heeft een draaibare wand om bij het douchen de rest droog te houden. De keuken is standaard uitgerust met een grote koelkast die zelf de juiste energiebron kiest. In de slaaphoek zijn aflegrekjes, hangkasten en twee usb-stopcontacten. De vanafprijs is € 68.990. Het Chassis Comfort Pakket van € 2160 (onder meer passagiersairbag, airco en cruisecontrol) is bijna een must. Op basis van de Long Life Technology biedt LMC een waterdichtheidsgarantie van twaalf jaar.

Follow the *sky!*

CORAL. Maak kennis met de nieuwe generatie.

Maak kennis met de nieuwe generatie Coral met uniek Adria Exclusief SunRoof®, nieuw exterieur profiel en compleet nieuw onderscheidend interieur. Keuze uit interieursferen en uitrustingtypes Plus en Supreme. **Adria. Inspiratie voor jouw avonturen.**

GEÏNSPIREERD
ONTWERP

KENMERKENDE
EIGENSCHAPPEN

HET
THUIS-GEVOEL

MODERNE
LEEFRUIMTES

INSPIRERENDE
TOEPASSINGEN

CampersCaravans.nl

Waar jouw avontuur begint

**Verkoop jouw
camper al vanaf
€ 10,- p.m. op de
kampeersite van
Nederland**

Aveco klantactie:

**Profiteer van deze korting
en betaal de eerste maand
slechts € 1,- voor jouw
camperadvertentie.**

Daarna betaalt u €10,- p.m.

Zie klantenvoordeel op
avecoverzekeringen.nl

AVECO
Verzekeringen

DENVER, ROCKY MOUNTAINS EN HET WILDE WESTEN

COLORADO

Wie voor het eerst met een (huur)camper in de Verenigde staten wil reizen, laat waarschijnlijk zijn oog vallen op een aantal bekende nationale parken: Yosemite, Grand Canyon, Yellowstone ... Als je echter niet heel erg ver wilt rijden, kun je alleen al in de staat Colorado veel vinden van wat een camperreis in Amerika zo leuk maakt. TopCamper verkende een deel van de *Centennial State*.

Tekst: Harry Schuring

Foto's: Harry Schuring, Colorado Tourism Office, Visit Denver

Voorgaande bladzijden: met de robuuste Cruise America-camper op de Molas Pass (3317 m) in de Rocky Mountains; boven, met de klok mee: de Rockies vormen het decor van Colorado's hoofdstad Denver; voor speciaal bier kun je in Denver terecht; Larimer Square is het uitgaanscentrum; het Denver Art Museum; studentenstad Boulder

De staat Colorado wordt vooral gekenmerkt door een grote overgang van landschappen. Wie in Denver aankomt ziet aan de ene kant de Rocky Mountains oprijzen en aan de andere kant de vlakke prairie, de uitlopers van de Great Plains. Hoofdstad Denver is echt een van de leukste steden in het midden van de VS. Hier kun je je camper ophalen en met een rondje van rond de 1500 mijl valt er heel wat te genieten, in twee weken bijvoorbeeld. Wil je de hele staat bereizen dan is drie à vier weken aan te raden.

Craftbeer in Denver, cappuccino in Boulder

Na een tussenstop in IJsland – de captain attendeerde ons op noorderlicht – komen we aan in Denver. Ondanks het tijdsverschil lopen we toch even de stad in voor een lekker biertje bij een van de brouwerijen. De volgende dag nemen we een Uber naar Cruise America, waar

onze camper klaarstaat. De C25 – 25 voet (7,6 m, dat telt in de VS tot de kleinere motorhomes) – is klaar voor vertrek. Wij ook, na het bekijken van een heldere instructiefilm en controle van de camper. Al snel rijden we de stad uit en kijken links tegen de Rocky Mountains aan; het is tweede helft oktober, de eerste sneeuw is bovenop alweer gevallen. Omdat leuke stadjes in Amerika dun zijn gezaaid, beginnen we met koffie in Boulder, een prettige plek met een studentikoos, sportief en progressief karakter. Iets verder naar het noorden ligt Colorado's drukst bezochte natuurpark: Rocky Mountain National Park. Dat is zeer de moeite waard, vooral door de wandelroutes, maar wij gaan op zoek naar de wat rustiger plekken.

Tuin der goden en Royal Gorge

Na Denver is Colorado Springs de grootste stad van Colorado; het wordt geroemd om zijn fijne

Colorado: oude mijnstadjes, peilloos diepe canyons, prachtige wegen, herfstkleuren, wintersport, imposante bergen, outdoorparadijs

leefklimaat. Net buiten de stad overnachten we bij de Garden of the Gods, aan de voet van de Front Range, de 'vorste bergketen'. De naam van het natuurpark (gratis toegang) refereert aan de opvallende, roodkleurige rotsformaties, nog altijd aan erosie onderhevig. Op de achtergrond zie je Pikes Peak (4301 m), een van de bekendste *14ers* in Colorado.

Nu gaan we geleidelijk westwaarts. Voordat we echt de bergen in gaan, bezoeken we een populaire attractie, de Royal Gorge bij Cañon City. Hier loop je over een lange hangbrug van staal en hout, 290 m boven de rivier de Arkansas. De kloof

is werkelijk prachtig, beneden langs de rivier loopt een spoorlijn. Aan de overkant kun je in een skycoaster op de rand van de kloof schommelen. Niet goedkoop maar wel leuk is de zipline over de kloof; een dichte gondel kan ook.

Great Sand Dunes

Een lange rit voert ons langs de mooie rivier de Arkansas naar de enorme San Luis Valley, een kale hoogvlakte (gemiddeld 2300 m hoog!) van 200 bij 120 km. In het zuidelijke deel leefde de Capotestam van de Ute, een groot indianenvolk dat in de 19e eeuw geleidelijk werd verdreven

De Interstate 70 is fantastisch om te rijden; een C-30-camper is ruim 9 m lang; de hangbrug over de 290 m diepe Royal Gorge

Ruige en gezonde staat

Colorado is een van die Amerikaanse staten met kaarsrechte grenzen. In de 19e eeuw werden die grenzen als een rechthoek (althans, in de Mercatorprojectie) op de kaart gezet; er waren geen economische redenen om dat ingewikkelder te doen. Het laagste punt van Colorado ligt net boven de duizend meter. Er zijn 53 *fourteeners*, bergen die hoger zijn dan 14.000 voet (4267 m); de hoogste berg is met 4401 m Mount Elbert, tevens de hoogste van de Rocky Mountains.

De staat is 6,5 keer zo groot als Nederland, ietsje kleiner dan Italië. Tussen de noordgrens en de zuidgrens ligt 450 km en van oost naar west meet Colorado 610 km. De belangrijkste Amerikaanse waterscheiding, de *continental divide*, loopt over de kam van de Rocky Mountains. Regenwater aan de westkant van de Rockies stroomt naar de Grote Oceaan, onder meer door de rivier de Colorado;

water dat ten oosten van de bergrug valt, komt in de Atlantische Oceaan, deels via de Rio Grande. Qua klimaat verschilt het vlakke oosten nogal van het bergachtige westen. Boven de 2000 m duurt de winter minstens een half jaar en valt er veel sneeuw. De staat kent een droge lucht, vooral in het vlakke oosten. Regen valt er niet zo veel, de zon schijnt er driehonderd dagen per jaar! Colorado telt circa 5,7 miljoen inwoners, bijna de helft daarvan woont in het stedelijk gebied van Denver. Het tijdsverschil met Nederland is groot: als het bij ons 12 uur 's middags is, liggen de meeste *Coloradans* nog in bed (4 uur 's nachts). Het hooggelegen Colorado kent het laagste percentage obesitaspatiënten en de hoogste levensverwachting van de VS. 'Het dak van Amerika' was de eerste staat van de VS die cannabis legaliseerde voor recreatief gebruik (2014).

*Boven: vlamme-
de
herfstkleuren langs de I 160
ten oosten van de Treasure
Falls; mountainbiken is
bijzonder populair in
Colorado; onder: 'antiques'
in Pagosa Springs*

door kolonisten en goudzoekers. Sinds het verdrag van 1868 wonen Ute in reservaten, hun aantal ligt nu rond 7000. De vlakte is zo mateloos groot dat we lange tijd niet zien dat we naar een duinlandschap rijden. Pas als we in de buurt komen, herkennen we het als zodanig, en de duinen zijn toch tot ruim tweehonderd meter hoog. Eenmaal binnen het park zien we zwarte stipjes tegen de zandwanden. Als we op de laatste parkeerplaats zijn, blijkt dat er talloze mensen in de duinen wandelen. Groepjes jongeren gaan met plastic sleetjes naar boven. Wonderbaarlijk qua afmetingen, landschap en rust, deze plek. Het was de lange rit waard. Onder de Blanca Peak (4360 m) langs rijden we naar het stadje Alamosa aan de bovenloop van de Rio Grande. Op een mooi, nieuw RV Park (Cool Sunshine) worden we hartelijk ontvangen. We kunnen lopen (!) naar het centrum voor een Mexicaanse maaltijd.

Highway 160: via Pagosa Springs naar Durango

Na nog een uurtje hoogvlakte naderen we de bergen. Het is een prachtige rit naar de Wolf Creek Pass op 3309 m – *stunning views*. De even mooie afdaling brengt ons bij de Treasure Falls

waar je een paar leuke wandelingen kunt maken. De waterval is grotendeels bevroren maar de vlamme- de herfstkleuren maken dat ruimschoots goed. Voor een smakelijke lunch kiezen we een foodtruck in het bosrijke kuurplaatsje Pagosa Springs. Het warme bronwater (48 °C) bevat zwavel. Behalve vakantiegangers trekt het stadje ook mensen die hier een tweede huis kopen. Een verblijf van enkele dagen hier lijkt zeer aantrekkelijk.

Bijna 100 km verder westwaarts over de I 160 rijden we Durango binnen, ons verblijf voor de komende nachten. Van zo'n 'oud' mijnstadje worden Amerikanen – niet verward met veel echt oud erfgoed – al snel lyrisch. Na de goud- en zilveragekte in de 19e eeuw is Durango niet weggezaakt in vergetelheid. Het bleef een streekcentrum met een handelsfunctie en door het 19e-eeuwse aanzien van het centrum én de stoomtrein naar Silverton trekt Durango veel toeristen. De omgeving is bergachtig, een eldorado voor wandelaars, mountainbikers en (wild)watersporters. Downtown Durango is een aaneenschakeling van koffiebars, cafés, galleries, modezaken, restaurants en vooral ook

Per stoomtrein van Durango naar Silverton

Voor Durango is de *narrow gauge railroad* (smalspoor) een kostbaar bezit, nu voor de toeristen en vroeger voor de mijnbouw. Het station ligt in *downtown* en is niet te missen. De historische treinverbinding wordt in de VS als nationaal erfgoed beschouwd. De spoorlijn van bijna 73 km werd in 1882 geopend om goud- en zilvererts vanuit de San Juan Mountains te vervoeren naar de smelterij in Durango. Feitelijk ontstond Durango pas toen de spoorlijn was aangelegd. Sinds de aanleg, door ex-militair William Palmer, heeft de trein zonder onderbreking gereden, al is het sinds 1951 voornamelijk voor toeristen. De treinrit duurt 3,5 uur enkele reis. De beste optie is om met de bus van Durango naar Silverton te gaan (1,5 uur, prachtige rit!) en met de stoomtrein weer naar Durango te rijden (tickets vanaf 114 dollar retour). De stoomlocomotief met z'n forse rookpluim en de historische rijtuigen, gesloten en open, spreken sterk tot de verbeelding.

Boven: de Great Sand Dunes reiken tot boven 200 m; de Black Canyon in het Gunnison National Park; midden: het geheel houten Western Hotel in Ouray dateert van 1892; onder: de machinist van de stoomtrein in Durango

buitensportwinkels. *Eat local* is hier een belangrijk motto; veel restaurants serveren vlees en groenten uit de directe omgeving. Lokale brouwerijen maken het voor de fijnproevers compleet. Historisch paradepaard van de horeca is Strater Hotel, een victoriaans gebouw met, voor de liefhebbers van wildwestnostalgie, de Diamond Belle Saloon. Van de wandelmogelijkheden is de Animas River Trail (11,2 km) een gemakkelijke mogelijkheid om rond het stadje door het groen te lopen. Vanuit Durango is het een mooie dagtocht naar het Mesa Verde National Park, zo'n tachtig kilometer westwaarts. Hier bevinden zich meer dan 700 jaar oude grotwoningen van het Anasazi-volk, ook wel de Pueblcultuur genoemd.

Silverton, wild west hoog in de bergen

Met de stoomtrein hadden we Silverton al bezocht, maar vandaag rijden we met de RV (*recreational vehicle*) noordwaarts, en dat kan alleen via Silverton. Deze Highway 550, een schitterende weg die op de Molas Pass tot 3317 m hoogte reikt, maakt deel uit van de San Juan Skyway, favoriet bij roadtrippers. Tijdens de laatste afdaling komt Silverton in zicht, een schaaqbordnederzetting op 2840 m hoogte. Vanaf oktober wordt het behoorlijk koud op deze hoogte; met wintersportvoorzieningen poogt de plaats ook buiten de drukke zomermaanden toeristen te

trekken. The Grand Imperial Hotel, aan de hoofdas Greene Street, dateert van 1883 en is rijk ingericht; het is een genot om in de grote zaal, met eland-, hert- en bisonkoppen aan de muur, iets te drinken of te eten. In *historic downtown* ben je met een uurtje wel uitgewandeld. Wij zoeken de Hillside Cemetery op, ruim een kwartier lopen buiten het centrum. De uitgestrekte begraafplaats weerspiegelt het harde leven tijdens de goudkoorts. Veel grafstenen melden naast naam en data ook de doodsoorzaak, zoals 'bedolven in een ingestorte mijnschacht' of 'in een pan kokend water gevallen'. De *working girls* van Blair Street hebben een eigen sectie; *soiled doves* werden ze genoemd, hier in *the West*.

Million Dollar Highway

Zo heet US Highway 550 tussen Silverton en Ouray. Een eenduidige oorsprong heeft die bijnaam niet, het meest waarschijnlijk is dat de aanleg in de jaren 20 veel kostte. De weg is prachtig, vooral over de Red Mountain Pass (3358 m, met mijnbouwrestanten). Eenmaal in Ouray (spreek uit: joeree, genoemd naar een Ute-opperhoofd) overheerst de schilderachtigheid. Het is een mooi gelegen stadje – 'the Switzerland of America' – met wat 19e-eeuwse gebouwen en warmwaterbronnen. Een leuke wandelroute rond het stadje (ruim 10 km) is de Perimeter Trail, onder meer langs de Box Cañon Falls (aan de zuidkant) en de Hot Springs Pool aan de noordkant. Vogelliefhebbers komen hier voor zeldzame soorten zoals de zwarte gierzwaluw. We rijden nog een uurtje en zetten de camper op de Cedar Creek Campground in Montrose, een streekcentrum met toeristische faciliteiten en veel mooie natuur in de omgeving. We kunnen lopen

WELKOM THUIS.

INPAKKEN. INSTAPPEN. THUIS.

Met trots presenteren wij de Carado T 338. Onze nieuwste aanwinst bij de half-integralen en meteen al een winnaar. Lichte houtkleuren, een ruim en praktisch ingericht interieur, twee enkele bedden, een ruime garage en een lengte net onder de 7 meter maken de T 338 een zeer terechte winnaar van de verkiezing NKC Kampeerauto van het Jaar (half-integraal). Overtuig uzelf en bekijk hem bij de dealer. www.carado.nl

naar het centrum. Na een pizza met een lekker biertje in Colorado Boy nemen we een afzakkertje in Phelanies. Daarover waren we getipt, het is namelijk een *speakeasy*, een broeierig, verborgen café dat moet doen denken aan de Roaring Twenties, tijdens de drooglegging.

Hoogtepunt: Black Canyon

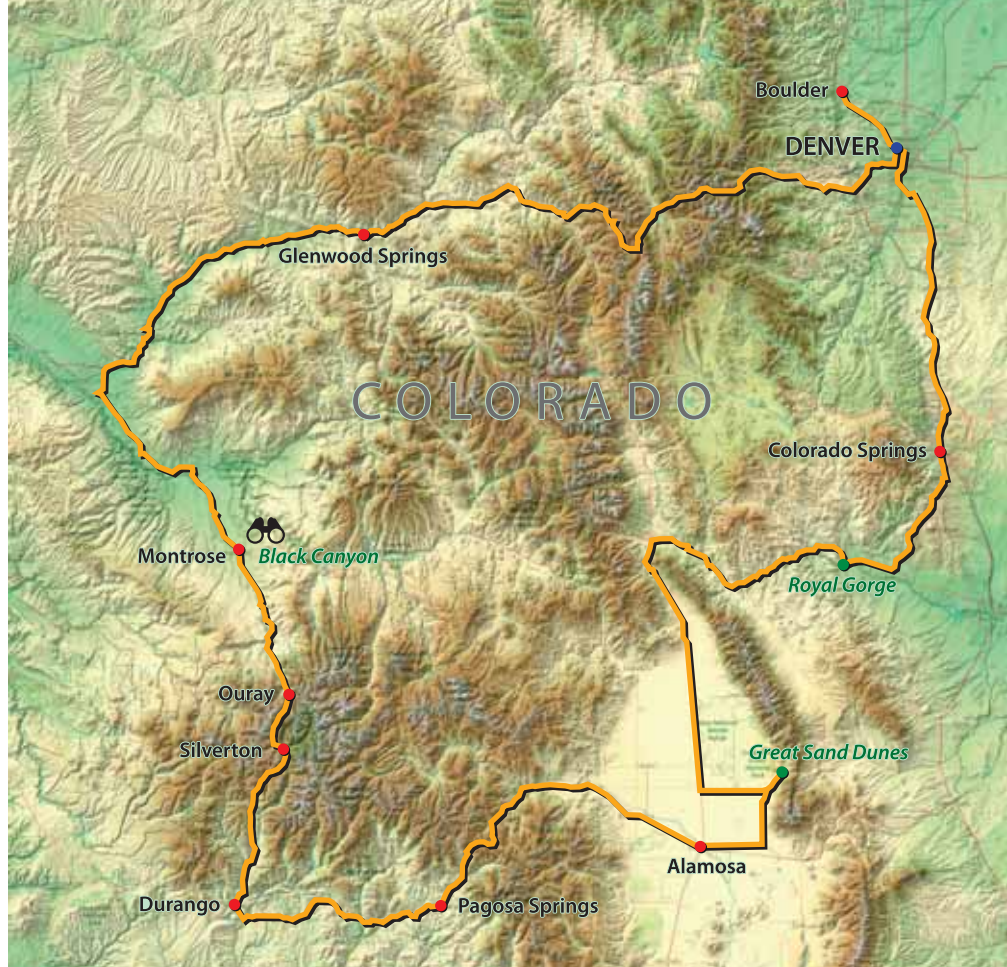
Ten oosten van Montrose strekt zich het Gunnison National Park uit. Het mooste deel daarvan ligt maar 25 km van Montrose: de Black Canyon. Kijk eerst wat rond in het Visitors Center aan de South Rim, de zuidrand van de kloof. Daarna kun je met de camper langs een dozijn uitzichtpunten die aan of vlak bij de weg liggen. Bij sommige kun je leuke wandelingetjes maken op de rand van de kloof. De Black Canyon is een van de ruigste, donkerste en steilste kloven in de VS. De rivier de Gunnison heeft in twee miljoen jaar de kloof uitgesleten in de donkere, harde rotsen, overwegend zwart vulkanisch gesteente. Op de meeste plaatsen is de kloof veel dieper (tot 600 m) dan breed; beneden komt dan ook nauwelijks zonlicht.

's Middags rijden we, met links en rechts bergen met plateaus, richting Grand Junction om daar de I 70 te nemen naar het oosten, langs de rivier de Colorado. Bij Glenwood Springs is een prachtig RV Park in een kloofachtig deel van het Coloradodal. In het donker en bij een temperatuur net boven nul liggen we ontspannen te badderen in de reusachtige openluchtbaden; je kunt daar kiezen tussen 36 en 39 graden Celsius.

Weer naar Denver

De I 70 is een brede en machtige bergweg, af en toe rijden we door pakken sneeuw. Voorbij wintersportplaats Vail rijden we door de Eisenhower Tunnel, die ligt op maar liefst 3401 m. En wat een prachtige bergpanorama's! Na het inleveren van de camper hebben we nog zo'n 24 uur de tijd voor Denver, 'The Mile High City' want het ligt op 1609 m. Downtown is de moeite waard, over de autovrije Mall (16th Street) rijden gratis shuttlebussen. Het oudste en leukste deel wordt Larimer Square genoemd (Larimer Street/15th Street); in gerestaureerde victoriaanse huizen en gebouwen zitten hippe winkels, cafés en restaurants. Een paar blokken verder, bij de prachtige Tattered Cover Bookstore, kun je rechts naar Union Station, nu een uitgaanscentrum. Aan de zuidkant van de Mall liggen oude regeringsgebouwen en het moderne Denver Art Museum van architect Daniel Libeskind.<

De camper van Cruise America werd beschikbaar gesteld door Travelhome, www.travelhome.nl. Met Icelandair vlogen we, met een korte tussenstop in Reykjavik, naar Denver, www.icelandair.com. Het Colorado Tourism Office biedt een aardige start voor een oriëntatie op een camperreis, www.colorado.com.

Wilde westen

In het oosten van Noord-Amerika hadden zich vanaf circa 1600 Europese gelukszoekers gevestigd, vooral Engelsen, Fransen en Hollanders. Tot circa 1800 gold de Mississippi zo ongeveer als de grens van het beschaafde oosten (*frontier*). In de tweede helft van de 19e eeuw trokken kolonisten daarvandaan naar het Westen, op zoek naar uitbreiding van het leefgebied en nieuwe rijkdom. De pioniers die met huifkarren over de karige vlakten van het midden trokken, zijn iconen van de Grote Trek naar het Westen. In de romantische versie van het Wilde Westen gaat het over cowboys en indianen, sheriffs en boevengespui, bizonjagers en goudzoekers; Jesse James, Buffalo Bill, Lucky Luke – wie kent ze niet? De kolonisten kregen gewelddadige aanvaringen met Spanjaarden (uit Mexico) die het zuiden van Colorado bezaten en met indianenvolken. Een vrijwilligersregiment van het VS-leger onderwierp de *natives* op bloedige wijze. De vondst van goud in 1859 trok mijnwerkers en andere pioniers aan. Colorado raakte ontsloten door de aanleg van spoorlijnen van Kansas en Cheyenne (Wyoming) naar de westkust. In 1876, honderd jaar na de Amerikaanse Onafhankelijkheid (*centennial*), werd Colorado de 38e staat. (foto: Silverton)

VOORJAARSREIS NOORD-DUITSLAND

IN ETAPPES NAAR RÜGEN

Duitsland lijkt zo voorspelbaar. Goed georganiseerd, hedendaags, formeel en zelfs een beetje stijf. Op weg naar schiereiland Rügen, het noordelijkste puntje van het land, sneuvelt het ene na het andere vooroordeel. Niet alleen stuiten we op verouderde spoorwegen en haperende wifi, maar vinden we zinderende terrassen, swingende steden en een losse levenshouding.

Tekst en foto's: Leon van Velzen

Zondag gesloten. Maandag en dinsdag rustdag. Het bord bij Naturcamp Zu den Zwei Birken in Duvendiek verraaft de relaxte instelling van de beheerder. We komen het vaker tegen in Duitsland op weg naar Rügen, het grootste eiland van het land. Spertijd vanaf het middaguur tot een uur of drie. De slagboom is en blijft dicht.

Net (niet) over de grens

Midden juni staan we net over de grens voor een dichte poort in Haren. Regenbuien en felle opklaringen wisselen elkaar af. De camping blijkt overvol. Een paar kilometer terug staat bij Moekesgat in Ter Apel de slagboom wel wijd open. Hier geen uitpuilend park, maar rust en ruimte en een hartelijke, gastvrije ontvangst. Blijf maar een paar dagen, zingen de Groningse Sirenen. De verleiding is groot, maar Rügen roept. Niet in de laatste plaats omdat we onderweg wat Hanzesteden willen aandoen en met eigen ogen zien hoe het de inwoners van de voormalige DDR vergaat, dertig jaar na de val van de Berlijnse muur.

Topplek

Het veldje voor trekkers in Ferienzentrum Heidenau loopt tegen het eind van de middag langzaam vol met campers en caravans. De camperplek bij de ingang reden we glad voorbij. Akropolis Athene, niet verrassend een restaurant met een Griekse kaart, is één van de troefkaarten van het park. Een groot zwembad – bijna altijd open met een aangename watertemperatuur van 26 graden Celsius – een tweede. Het zwembad is een aanrader. Anderhalve week later strijken we op de terugweg wel neer op de camperplek. Blinkend schoon sanitair, alle voorzieningen binnen handbereik, geen gedoe met een receptie en een – werkende – automaat maken Heidenau tot een topplek.

Links: de Schweriner See bij Seecamping Flessenow; rechts: twee hoekjes van het stadje Eutin in de Holsteinische Schweiz

DE 5 BELOFTES VAN **PILOTE** — ALTIJD PLEZIER

ALTIJD

MEER KEUS

Een uitgebreid aanbod modellen, van bus- tot integraalcamper die geheel personaliseerbaar zijn

ALTIJD

MEER RUIMTE

Een ingenieus en zeer ergonomisch interieur

ALTIJD

MEER COMFORT

Uniek comfort, eerste klas afwerking en perfecte isolatie van de camper voor gebruik in de zomer en winter

ALTIJD

MEER GEMOEDSRUST

Keuringen op de ingewikkeldste baan van Europa en gecertificeerde tests, uitgevoerd door onafhankelijke professionals

ALTIJD

AAN UW ZIJDE

Een zeer uitgebreid Europees netwerk, en twee Nederlandse dealers.

www.pilotecampers.nl

Tabaksplanter 4,
3861 SH Nijkerk
033 245 47 62

Liba Campers B.V.

Hamsestraat 16A,
5298 NA Liempde
0411 63 33 79

Bezoek ons in hal 1 op de Camper Expo 2020 in Houten van 17 t/m 19 november a.s.

Nog even niet naar Lübeck

Het is zaterdag. Vroeg op stap, weinig vrachtverkeer, dus kunnen we lekker opschieten. Mis. Autobahn 1 tussen Bremen en Hamburg is afgesloten. We zien een bord over het hoofd – of wellicht stond dat er niet - en rijden, net als duizenden andere automobilisten, stapvoets dwars door Hamburg. De navigatie gaat uit. Deze probeert ons genadeloos naar de afgesloten weg terug te voeren. We arriveren net na één uur bij Naturpark Prinzenholz te Eutin in Sleeswijk-Holstein om nog precies te zien dat de beheerder zijn kantoortje op slot draait. Eerst maar te voet Eutin verkennen. Het charmante kuuroord is gezegend met een ligging aan de Eutiner See, een marktplein en een station. De volgende dag met de trein naar Lübeck? Goed plan. De kaartjesautomaat blijkt kapot, geen conducteur te bekennen. Een dame probeert tevergeefs een treinkaartje te bemachtigen, durft niet zonder in te stappen en ziet de trein voor haar neus vertrekken. Dan bestellen we de treinkaartjes toch via internet? Dat blijkt in Duitsland anno 2019 evenmin mogelijk.

Kinderkopjes

Lübeck bewaren we voor de terugreis. Op naar Stralsund, met onderweg voldoende tijd voor een tussenstop in Wismar. Het is de eerste Hanzestad die we aandoen. Weinig herinnert tijdens een lome zomerzondag aan de Oost-Duitse historie, of het moeten de kinderkopjes zijn die de straten hun eigen karakter geven. Wismar is tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar gebombardeerd door de geallieerden. Een kwart van de huizen ging in vlammen op. Drie gezichtsbepalende kerken,

opgetrokken in baksteengotiek, zijn grotendeels verwoest. De restauratie verloopt traag.

Losse sfeer in Stralsund

Naturcamp Zu den Zwei Birken in Duvendiek is duidelijk niet organisch gegroeid, maar het product van de tekentafel. Daar is overigens niks mis mee. Een fantastisch grasveld, ruime plekken en een fraai uitzicht maken dit tot een prima uitvalsbasis om Stralsund te bezoeken. Deze Hanzestad staat – net als Wismar bijvoorbeeld – op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Terecht, zo blijkt. De oude haven, met zicht op de brug naar Rügen, het raadhuis – uiteraard opgetrokken uit baksteen - het spierwitte Ozeaneum met vissen uit de Noord- en de Oostzee, maar vooral de losse sfeer zorgen voor een prettig verblijf. Parkeren lijkt voor campers een probleem, maar dat komt omdat we niet goed opletten. Vrijwel onder de brug is bijvoorbeeld Caravanstellplatz An der Rügenbrücke te vinden. Een kwartiertje lopen en je bent in de oude stad.

Schiereiland

Op de brug die het vasteland met Rügen verbindt krijg je een prachtig uitzicht op Stralsund cadeau. De E251 is grondig onder handen genomen en golft door een aantrekkelijk agrarisch landschap met hier en daar een doorkijkje naar het water. Het schiereiland meet slechts veertig bij vijftig kilometer, maar is daarmee toch te groot om in de krap twee dagen die we hebben grondig te verkennen. We kiezen voor het noordelijkste puntje van Duitsland en komen terecht op de Knaus Camping in de buurt van Altenkirchen.

Boven, met de klok mee: Naturcamp Zu den Zwei Birken in Duvendiek; Wismar; het Ozeaneum in Stralsund; het Rathaus van Stralsund; onder: uithangbord in Stralsund

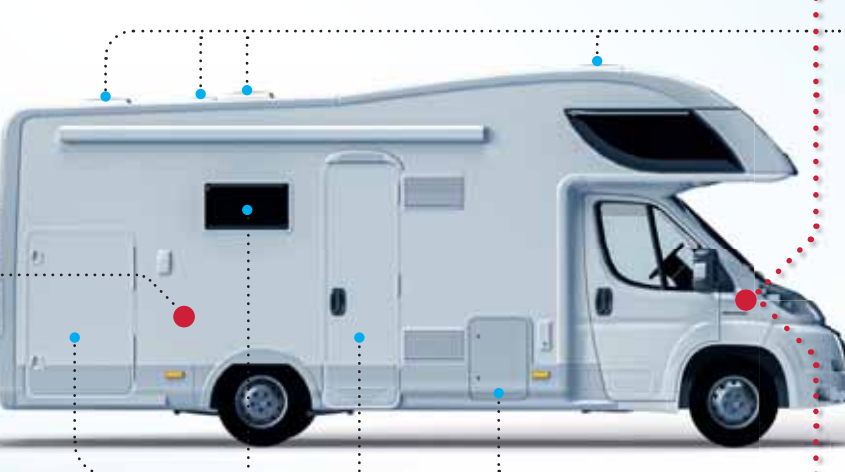
WiPro III

CAN-BUS draadloos alarm-systeem voor campers.

G.A.S.-Pro III

Een modulaire gasmelder als vaste montage in uw voertuig. Waarschuwt adequaat voor gaslekken en narcosegassen. Met ingebouwde sirene en draadloze zender. Ook verkrijgbaar voor koolmonoxide.

BLUETOOTH® Netwerkmodule

Comfortabele bediening van de WiPro III met de smartphone.

- Bedienen van de WiPro III via Bluetooth.
- Centrale deurvergrendeling via smartwatch en smartphone bedienen. (Alleen in combinatie met de WiPro III safe.lock)

Draadloos magneetcontact 868
Draadloos magneetcontact met sabotage beveiliging voor het beveiligen van ramen, deuren, dakluiken, dakkoffers enz ...

Draadloze handzender 868

Maakt in- en uit schakelen van de WiPro III mogelijk zonder acoustisch signaal.

Draadloze kabellus 868

Ook om andere bezittingen buiten het voertuig te beveiligen, zoals bijvoorbeeld fietsen, draagbare schotelsystemen, campingmeubelen enz ...

EDR Automotive Group BV. TEL: 088-1013165, MAIL: info@edr-dealers.com • www.thitronik.de

„DE BESTE CAMPER NAVIGATIE“

Heldere testuitslag van het vaktijdschrift Car & HiFi (4/2020) over de Z-E3766

BEST PRODUCT
Absoluut topklasse
CAR & HiFi 4/2020

EISA AWARD
Best Product
2020-2021
CAMPER VAN HEAD UNIT
Zenec Z-E3766

CAMPER NAVIGATIESYSTEEM

- Voor Fiat Ducato, Peugeot Boxer, Citroën Jumper
- Capacitief 9"/22,9 cm touchscreen met glazen display
- DAB+ twin tuner met dynamische zenderlijst, DAB-DAB/DAB-FM Following en FM RDS tuner
- 2 x USB, Bluetooth, HDMI
- Streamingmodule voor externe Bluetooth luidsprekers
- Apple Car Play, Google Android Auto™
- Op afstand bedienbaar met smartphone app en maxi IR remote
- 3 camera ingangen met Mic-Audio en CAM direct knop
- Directe verbinding met de stuurwielafstandsbediening

OPTIONELE CAMPER NAVI PAKKETTEN

- Kaarten van 47 landen, 6,5 miljoen P.O.I.
- Camping P.O.I. pakket (20000 camping en camper plaatsen)
- Vooraf geconfigureerde en verstelbare voertuigprofielen
- Realistische 3D weergave, tunnel mode
- Verkeersinformatie via TMC en TPEG free
- Gratis kaartupdates: 3 jaar (Z-EMAP66-MH3) of 7 jaar (Z-EMAP66-MH7)

Z-E3766

TOT 7 JAAR
GRATIS
KAART
UPDATES

Navi pakketten voor Z-E3766 afzonderlijk verkrijgbaar

androidauto

Het hoogseizoen moet nog beginnen. Toch is deze camping, net zoals de bijna dertig andere die er op het schiereiland te vinden zijn, volledig uitverkocht. We kunnen wel terecht op een parkeerplaats bij de ingang. Er is elektriciteit uit een automaat en zicht op zee. Prima dus.

Fietsen op Rügen

Kaap Arkona is alleen te bereiken met openbaar vervoer, te voet of met de fiets. De vuurtoren bovenop de witte klif domineert het landschap. Op de kaap zijn onder andere een marinemuseum en bunkers voor een onderzeeboot te bekijken. Het is aangenaam fietsen tussen de gele korenvelden, onder een blauwe hemel, begeleid door het ruisen van de Oostzee. Het eeuwenoude vissersdorpje Vitt telt nog één vissersfamilie en een visrokerij, pal aan het strand. Een dammetje beschermt het dorpje en de bootjes tegen de golven. Er zijn mindere plekken denkbaar om afscheid van Rügen te nemen.

Kleuterleidsters

Via Wiek aan de L30 en een pontje gaat het naar het vasteland, richting Schwerin. De temperatuur op Seecamping Flessenow is opgelopen tot ver boven de dertig graden. De ligging aan de Schweriner See biedt enige verkoeling. De volgende dag fietsen we over goeddeels vrijliggende fietspaden naar de hoofdstad van Mecklenburg-Voor-Pommeren. Een van de trekpleisters is het paleis van Schwerin, bewoond door generaties hertogen en andere hoogwaardigheidsbekleders. In de DDR-tijd bood het paleis onderdak aan een school voor

kleuterleidsters. Nu is het parlement van de deelstaat er gevestigd.

Gotisch Lübeck

Het is tijd voor de laatste en grootste Hanzestad op deze trip. Niemand schreef mooier over Lübeck dan kind van de stad en Nobelprijswinnaar Thomas Mann in zijn eerste roman Buddenbrooks. Het huis van de koopmansfamilie is nog altijd in de Altstadt van Lübeck te vinden. Aan de oevers van de Trave spiegelen de imposante pakhuizen in het water. De Marienkirche behoort tot de hoogtepunten van de baksteengotiek. De duivel zelf zou bij de bouw betrokken zijn geweest. Toen deze merkte dat er een kathedraal verrees en geen wijnlokaal zoals hem verteld was dreigde hij de kerk te vernietigen. De belofte om naast het gebouw een wijnkelder neer te zetten bracht de gemoederen tot bedaren. Toeval of niet: Lübeck barst van de restaurants en terrassen.

Digitaal spoor

De A31 is bij Leer helemaal afgesloten. De oorzaak is onbekend. Waarom lijkt Duitsland – en dan niet alleen de voormalige DDR – achter te lopen bij Nederland? Is het de beroerde wifi op de campings? De gele sigarettenautomaten die je nog overal ziet? De voorliefde voor cash? Of zou het zo kunnen zijn dat de Duitsers meer hechten aan hun privacy dan Nederlanders die overal een digitaal spoor van jewelste achterlaten? Vertrouwen zij De Staat minder, wat gezien het verleden wel logisch zou zijn? Terug bij Moekesgat in Ter Apel zijn we er met 1994 kilometer op de teller nog niet uit. Vooroordelen verdampt. Trip geslaagd. <

Links: bloemenweelde op Rügen; boven: Kaap Arkona op schiereiland Rügen; drie- tot vierhonderd jaar oude zoutpakhuizen in Lübeck; fietsen bij Flessenow

ONDERWEG IN DE ITALIAANSE LAARS

Reizen per camper is zeker in deze tijd van corona een relatief veilige manier. Je hebt immers je eigen huis op vier wielen bij je en kunt jezelf dus gemakkelijker afzonderen om het risico op besmetting met het virus te verkleinen. Na de lockdown is sinds half juni ook de bewegingsvrijheid van de camperaar weer verruimd, zowel ten aanzien van reizen naar als van reizen in Italië. Daarom in dit verhaal tien fraaie camperplaatsen van Noord-Italië tot Sicilië.

Tekst: Geert van Leeuwen

Als ik dit schrijf is Ennio Morricone net overleden en zijn muziek zit constant in mijn hoofd. Het *telegiornale* van de RAI besteedde er uitvoerig aandacht aan, evenals aan het wederom toegenomen aantal besmettingen – en niet alleen in Italië – met het coronavirus. Vanochtend naar het dorp geweest voor de wekelijkse boodschappen in de supermarkt, al sinds maart met mondkapje voor en wegwerphandschoenen aan. Tja, alles went, ook ‘het nieuwe normaal’. Omdat reizen naar en in Italië weer mag, al is het met mondkapjes binnen handbereik, presenteren we in deze TopCamper tien fraaie camperplaatsen verspreid over heel Italië. Let wel: de selectie is een zeer subjectieve en persoonlijke, op grond van ligging (op mooie locaties en/of in de buurt van bezienswaardige plaatsen) en beoordelingen op campercontact.nl. De camperplaatsen – overigens alle betaald – zijn gerangschikt van noord naar zuid, de nummering van 1 tot en met 10 is dus geen rangorde.

1 Area Comunale Oasi Monzambano (Lombardije)

Voor onze eerste camperplaats zitten we zo’n 10 km onder het Gardameer, waaraan we in TopCamper 16 (oktober 2018) uitgebreid aandacht besteedden. Monzambano ligt aan de rivier de Mincio in een gebied waar het heerlijk fietsen is. Bijvoorbeeld naar het gezellige, aan de zuidpunt van het Gardameer gelegen vestingstadje Peschiera del Garda. En ruim 30 km naar het zuiden ligt de fraaie oude stad Mantua. Hier kun je onder andere een bezoek brengen aan het Palazzo Ducale, de vroegere residentie van de hertogen uit het heersersgeslacht Gonzaga, waar beroemde fresco’s van de renaissanceschilder Andrea Mantegna te zien zijn.

2 Il Poggio 5 Terre, Monterosso al Mare (Ligurië)

Vijf kustdorpjes (It. *cinque terre*) ten westen van de stad La Spezia gaven hun naam aan dit schitterende natuurgebied in Ligurië, dat sinds 1997 UNESCO Werelderfgoed en sinds 1999 een nationaal park is. De ligging van de dorpen – Monterosso al Mare, Vernazza, Corniglia, Manarola en Riomaggiore – is zonder meer spectaculair, geplakt als ze zijn tegen loodrecht uit zee oprijzende rotsen. Cinque Terre is een populair wandelgebied. De dorpen zijn met elkaar verbonden door wandelpaden; autowegen langs de kust zijn er niet, er loopt wel een spoorlijn. Deze camperplaats ligt aan de provinciale weg SP38, 3 km voor Monterosso al Mare.

3 Area Sosta Camper Bersaglio 2, Lucca (Toscane)

Lucca is zonder twijfel een van de mooiste stadjes in Toscane. Het *centro storico* ligt nog geheel binnen de volledig intacte 17e-eeuwse ommuring. Lucca vergaarde in het verleden rijkdom door de zijde-industrie, en de welvaart

van vroeger is nog zichtbaar in het stadscentrum, bijvoorbeeld aan kerken als de San Michele in Foro en de Duomo San Martino. Ga in de laatste absoluut kijken naar de prachtige marmeren graftombe van de jonggestorven edelvrouw Ilaria del Carretto, die in 1408 door Jacopo della Quercia liggend werd afgebeeld met haar hondje aan haar voeten. Een bijzonder plein in Lucca is de Piazza dell’Anfiteatro, waarin nog de ovale vorm van het Romeinse amfiteater dat hier ooit stond te herkennen is. Lucca is de geboorteplaats van de operacomponist Giacomo Puccini, wiens

Links: Manarola, een van de Cinque Terre, zie nr. 2 (shutterstock/ Anton Watman); boven: camperplaats Monzambano, zie nr. 1

2020: de wereld in de greep van COVID-19

Italië was het eerste land in Europa waar de coronacrisis hard toesloeg, met name in de dichtbevolkte noordelijke regio Lombardije. Dit leidde begin maart tot de afkondiging van een landelijke lockdown, die vanaf begin mei stapsgewijs werd versoepeld. Bij het ter perse gaan van dit nummer gold in Nederland voor Italië de zogeheten code geel (‘let op, er zijn veiligheidsrisico’s’). De basisregels om de kans op besmetting zo klein mogelijk te maken zijn simpel: afstand houden (in Italië 1 m en 2 m bij sportactiviteiten), als je ergens binnengaat mondkapje voordoet (in gesloten ruimtes en OV verplicht), na aanraken van ‘vreemde voorwerpen’ handen ontsmetten met desinfecterende gel en sowieso vaak je handen wassen. Actuele informatie is te vinden op de websites van het ministerie van Buitenlandse Zaken (www.nederlandwereldwijd.nl) en van de ANWB (www.anwb.nl). (foto: Pantheon, Rome; shutterstock/Pino Mastrullo)

Boven, met de klok mee: sarcofaag (3e eeuw v.C.) in het Museo Etrusco Guarnacci in Volterra, zie nr. 4 (hs); camperplaats bij de Abbadia di Fiastra, zie nr. 5; Agriturismo Fontanelle, zie nr. 7; Griekse tempel (5e eeuw v.C.) in Paestum, zie nr. 6 (123RF) onder: Il Cilento, zie nr. 6 (123RF)

geboortehuis nu een museumpje is. De camperplaats ligt op een bijna anderhalve kilometer van de Porta San Donato, een van de poorten die toegang geven tot Lucca's *centro storico*.

4 Area Sosta Camper, Pomarance (Toscane)

We zitten nog steeds in Toscane maar zijn wat verder afgezakt naar het zuiden. Pomarance ligt niet zo ver (20 km) van het bezienswaardige stadje Volterra, waar je het misschien wel mooiste Etruskenmuseum van Italië kunt bezoeken. Volterra is ook beroemd om zijn albast en in veel winkels en werkplaatsen worden fraaie voorwerpen van deze steensoort verkocht. In de omgeving van Pomarance wordt overigens geothermische energie, energie dus uit aardwarmte, gewonnen. Dat verklaart de aanwezigheid van de vele bovengrondse pijpleidingen. De camperplaats ligt aan de doorgaande weg SR439, op loopafstand (500 m) van de dorpskern.

5 Area di sosta attrezzata Abbadia di Fiastra, Urbisaglia (Marche)

De bij Nederlanders geliefde regio Le Marche stond centraal in de Italiëbijdrage in de vorige TopCamper. Deze camperplaats, zo'n 12 km ten zuiden van de provinciehoofdstad Macerata, ligt op de fraaie, tot natuurreservaat uitgeroepen landerijen rond de Abbadia di Fiastra, een cisterciënzerklooster waarvan de stichting teruggaat tot de 12e eeuw. Wie over de *autostrada* A14 langs de kust op weg is naar het zuiden moet om er te komen afslaan bij Porto Civitanova en dan

zo'n 30 km de SS77var landinwaarts volgen in de richting van Tolentino en Foligno.

6 Agriturismo Casina Rossa, Foce del Sele (Campanië)

Deze *agriturismo* aan de kust, een kleine 30 km ten zuiden van Salerno, is een prima uitvalsbasis om diverse interessante plaatsen te bezoeken, zoals Paestum met zijn Griekse tempels, de Amalfikust (waaraan uitvoerig aandacht werd besteed in TopCamper 12), Pompeï en Napels. Zuidelijk begint de ook in TopCamper 12 beschreven streek (tevens nationaal park) Il Cilento, die met zijn witte zandstranden en kristalheldere zee tot de aantrekkelijkste vakantiegebieden van Italië behoort. Ook het bergachtige binnenland is buitengewoon fraai.

7 Agriturismo Fontanelle, Casino dei Turchi (Puglia)

Aan de Zuid-Italiaanse regio Puglia (Apulië) werd aandacht besteed in TopCamper 14 (oktober 2017). Deze *agricampeggio* ligt 7 km ten noorden van het mooie stadje Otranto op het schiereiland Salento, de hak van de Italiaanse laars. Neem in Otranto beslist een kijkje in de kathedraal, want daar is iets bijzonders te zien: een uit de 12e eeuw stammende mozaïekvloer die met 800 m² een van de grootste van Italië is. En als je in dit deel van Italië bent mag je het barokjuweel Lecce, het Florence van het zuiden, beslist niet missen. Heb je tijd om meer van de Salento te gaan zien, ga dan beslist ook naar Gallipoli.

8 Da Ciccio Parking, Tropea (Calabrië)

Hoog op steil aan de kust oprijzende rotsen verheft zich het *centro storico* van de mooie en gezellige badplaats Tropea. Deze camperplaats ligt aan zee, vlak bij de trappen die omhoogklimmen naar het gezellige oude centrum met zijn vele winkels en restaurants. Je zit hier zowat op de punt van de Italiaanse laars en bent al aardig op weg naar Villa San Giovanni (nog zo'n 100 km), waar je de kortste oversteek maakt naar Sicilië. Je bent dan nog zo'n 15 km verwijderd van de regiohoofdstad Reggio Calabria, en daar zou je eigenlijk in het archeologisch museum de Bronzi di Riace moeten gaan zien, twee fascinerende, uit zee opgeviste bronzen beelden van krijgers uit de Griekse tijd (5e eeuw v.Chr.).

9 Bellavista Camper Service, Villaputzu (Sardinië)

Sardinië is een wereld apart, niet te vergelijken met het Italiaanse vasteland en ook niet met Sicilië. Het bergachtige binnenland is van oudsher het domein

van herders, de kust werd in vroeger eeuwen door de bewoners gemedend vanwege het altijd dreigende gevaar van pirateninvallen. Maar vandaag de dag is die kust enorm in trek bij toeristen uit binnen- en buitenland, en niet zonder reden: je vindt hier misschien wel de mooiste stranden van Europa en waant je af en toe gewoon op de Malediven. Deze camperplaats ligt aan de oostkant van Sardinië bij de paradijselijke Costa Rei.

10 Area Sosta Camper Triscell, Sant'Alessio Siculo (Sicilië)

We zijn uiteindelijk aanbeland op Sicilië. Deze camperplaats ligt aan de oostkant van Sicilië, 40 km onder Messina en zo'n 15 km ten noorden van het zeer bezienswaardige Taormina (dat alleen al een bezoek waard is vanwege het Griekse theater met uitzicht op de Etna) en de badplaats Giardini Naxos. In het eerstvolgende TopCamper magazine zullen we uitgebreid aandacht besteden aan dit grootste eiland in de Middellandse Zee. <

Boven: Tropea, zie nr. 8 (shutterstock/dpVUE.images); de Etna met Taormina op de voorgrond, zie nr. 10 (shutterstock/Vadym Lavra); midden: camperplaats Triscell, zie nr. 10

De tien camperplaatsen op internet

Alle beschreven camperplaatsen zijn terug te vinden op www.campercontact.nl.

- 1 Area Comunale Oasi Monzambano
www.camperistidimonzambano.it
- 2 Il Poggio 5 Terre, Monterosso al Mare
www.parkcamperilpoggio5terre.it
- 3 Area Sosta Camper Bersaglio 2, Lucca
www.albersaglio.it
- 4 Area Sosta Camper, Pomarance
www.areasostapomarance.it
- 5 Area di sosta attrezzata Abbazia di Fiastra, Urbisaglia
www.abbadiaturismo.it
- 6 Agriturismo Casina Rossa, Foce del Sele
www.casina-rossa.it
- 7 Agriturismo Fontanelle, Casino dei Turchi
www.fontanelleotranto.it
- 8 Da Ciccio Parking, Tropea
www.daciccioparking.com
- 9 Bellavista Camper Service, Villaputzu
www.bellavistacamperservice.com
- 10 Area Sosta Camper Triscell, Sant'Alessio Siculo
www.triscell.it

CCE

Camper Caravan Expertise

Dé specialist in Nederland op het gebied van expertises en taxaties voor campers en caravans. Partner voor verzekeraars, gevolmachtigden, schadeherstelbedrijven en particulieren.

- ✓ professioneel
- ✓ slagvaardig
- ✓ objectief

Camper Caravan Expertise

T 088 730 66 66

www.campercaravanexpertise.nl

info@campercaravanexpertise.nl

Facile Media

Camperstops onderweg – comfortabel op reis 1450 camperplaatsen met douche en toilet

Uitgeverij Facile Media hoort tot de pioniers van de camperplaatsgidsen in Europa. Voor deze gids is hun grote database gefilterd op sanitaire voorzieningen; die zijn op globaal veertig procent van de Europese camperplaatsen aanwezig. Dit is de tweede editie, de gegevens zijn geactualiseerd en er zijn 250 nieuwe adressen toegevoegd. Zeven landen komen aan bod: Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal en Italië. Per land of landsdeel is een overzichtskaart opgenomen. Een bladzijde bevat zes camperplaatsen, per plaats vind je de noodzakelijke gegevens (ook prijzen) en een fotootje. De gids bevat geen waarderingen of beoordelingen. Bij bijna elke camperplaats staat: 'Ligging: comfortabel' – dat woord komt ook in de boektitel voor. Het geeft ons wel ongeveer een idee, maar dit criterium wordt niet toegelicht. De soort camperplaats (bij een boer of een camperpark bijvoorbeeld) en de voorzieningen zijn met pictogrammen aangegeven.

Facile Media, 352 blz., € 14,50

Arie en Tineke de Ruijter

Dus u wilt een camper? – 3^e druk Handboek

Ruim drie jaar geleden bespraken we op deze plek al eens dit boek, het was toen nieuw. Onlangs verscheen de derde druk: de gegevens zijn herzien, opmerkingen van lezers zijn verwerkt en er zijn enkele onderwerpen toegevoegd. Tien jaar geleden kochten Arie en Tineke de Ruijter hun eerste camper. Al snel kwamen zij er achter dat ze toch maar weinig wisten van campers, waarom ze zo in elkaar zitten en wat je allemaal wel en niet moet doen. Omdat ze dachten dat ze vast niet de enigen waren – die gedachte lijkt ons juist – besloten zij hun ervaringen, aangevuld met adviezen, in boekvorm uit te geven. Het grote, vierkante en stevig uitgevoerde boek geeft antwoord op veel vragen die aspirant-kopers doorgaans hebben. De diverse soorten campers met hun voor- en nadelen komen aan bod, de motorrijtuigenbelasting, de kosten, het onderhoud en vooral de werking van allerlei systemen die met water, gas en elektriciteit te maken hebben. Het boek maakt een behoorlijk volledige indruk. Een apart hoofdstuk is gewijd aan doe-het-zelven.

Arie de Ruijter is jurist; naast wetten en regels hield hij zich vooral bezig met techniek en systemen. Tineke de Ruijter is rijinstructeur (en initiatiefnemer van Vrouw Rijdt Camper – camperrijles); zij ontfermde zich over de andere hoofdstukken. Het boek is een vraagbaak voor de beginnende camperaar en een naslagwerk voor gevorderden.

Uitgeverij Anderzins, 292 blz., € 28,95

Lonely Planet

Wijnroutes Europa Ontdek de mooiste wijnstroken van Europa

Deze zomer verscheen een mooi en handzaam uitgevoerd, gebonden boek met veertig routes door veertien landen en langs tweehonderd wijngaarden in Europa. Nu papieren reisgidsen minder worden verkocht richt het legendarische Lonely Planet zich steeds vaker op thematische boeken en naslagwerken. Ze maken mooie, gelikte, populaire uitgaven die een groot publiek zullen aanspreken. Het merendeel van de routes ligt in Frankrijk, Italië en Spanje. Duitsland komt er met drie wijnstroken een beetje bekaaid af (niets over Franken). Origineel is de keus voor South Downs in Engeland. Nederland komt in het boek niet voor, België wel, en Slovenië en Georgië ook. Het noordelijkste wijngebied dat is opgenomen ligt in de Duitse deelstaat Saksen. Elk van de veertig hoofdstukken biedt een korte inleiding op de streek, gevolgd door de bespreking van zes, zeven wijnmakers. Een pagina met tips voor overnachten, eten, activiteiten en evenementen sluit een streek af. Op een kaartje per streek zie je de ligging van de besproken wijngaarden; een route is zo gemakkelijk in te vullen. *Wijnroutes Europa* is niet per se gemaakt voor campers. De overnachtingstips moet je zelf even omzetten naar een camping of een camperplaats.

Kosmos uitgevers, 272 blz., € 25

HAAL EEN [PEPPER] IN JE LEVEN

Jouw voordeel:

€ 18.083,-*

OKTOBER
ACTIEMAAND

Elektrisch bedienbare opstap

GRATIS**

Je bespaart: € 511,-

~~Normaal € 85.984~~

€ 67.901,-*

De meest geliefde camper van Nederland. CaraCompact EDITION [PEPPER]

- + Airbag passagier
- + Buitenspiegels elektrisch verstel- en verwarmbaar
- + Cabinestoelen draaibaar
- + Stoel passagier, in hoogte verstelbaar
- + Airconditioning cabine, handmatig, incl. pollenfilter en aanduiding buitentemperatuur
- + Fiat Ducato 3.500 kg; 2,3 l 140 Multijet; voorwielaandrijving, Euro 6d-Temp (103 kW/140 pk)
- + Originele Fiat Captainchair stoelen met armsteunen
- + Kunststof afdichting onderzijde cabinestoelen
- + Tempomat cruise control
- + MEDKIT, omvangrijke reisapotheek
- + TV-houder
- + Verwarmde en geïsoleerde afvalwatertank
- + Brandstoftank 90 liter
- + Hordeur
- + Dakraam (hef-kiep) 70cm x 50cm met insectenhor en verduistering, (voorin)
- + Luifel 405cm x 250cm, wit
- + Bumper in wagenkleur gespoten
- + Uitzetraam in dak cabine
- + Achteruitrijcamera
- + HeadUp-Display
- + 16" banden i.p.v. 15" inclusief lichtmetalen velgen
- + Lederen stuurwiel met radiobediening en lederen schakelpookknop
- + Garagedeur 80 cm x 110 cm, links
- + Radio DAB+, All in one navigatiesysteem met campingsoftware, zonder CD / DVD speler, incl. DAB+ / FM antenne, met 3 jaar kaartupdates
- + Beduitbreiding naar groot ligvlak
- + CP Plus bediening
- + Truma iNet systeem
- + Ambiance sfeerverlichting
- + USB stopcontact achterin (1 stuk)
- + Compleet Oyster 80 antennesysteem Premium Twin incl. 24" LED TV
- + Speciale stickerfolie Pepper
- + Waterfiltersysteem "BWT - Best-Camp mini"
- + en nog veel meer ...

De meest verkochte camper nu nog scherper. Geen wonder, dit voertuig is niet alleen erg pittig maar ook nog eens enorm gewild. Dankzij de vele toegevoegde opties en het karakteristieke design is dit de ongeslagen kampioen in prijs-prestatieverhouding.

Meer info onder: www.weinsberg.com/edition-pepper-nl

WEINSBERG

Dein Urlaub!

* Actievoordeel t.o.v. alle losse opties. Alle prijzen zijn incl. 21% BTW en BPM. Druk- en typfouten voorbehouden

** Bij aankoop van een nieuwe WEINSBERG camper modeljaar 2021, geldig de gehele maand oktober 2020. Informeer bij uw dealer voor de voorwaarden en voor welke modellen.

FRANKRIJK

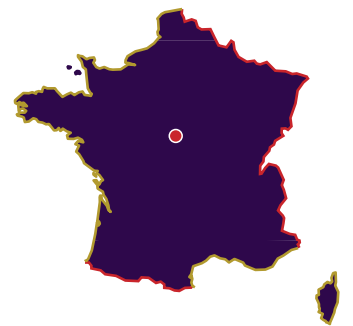
VILLEQUIERS, L'ÉTAPE BERRICHONNE

Iedere camperaar die houdt van rust en stilte weet hoe leuk het is om een gebied te verkennen over smalle weggetjes. Zo kom je nog eens op mooie plekken terecht. De camperplaats L'Étape Berrichonne bijvoorbeeld, midden in het landbouwgebied van Le Berry. Zoals het kaartje hiernaast aangeeft, is dit in het hart van Frankrijk, tussen de dorpjes Villequiers en Baugy, tussen Bourges en de rivier de Loire.

Sylvie en Stéphane Chapelier hebben een landbouwbedrijf. Sylvie verloor rond de eeuwwisseling haar baan en vond zichzelf veel te jong om op haar lauweren te rusten. Toen Stéphane op een landbouwbeurs campers tegen het lijf liep, kreeg hij een superidee. Zullen ze

naast het woonhuis een camperplaats aanleggen? Sylvie gaat de camperplaats runnen. De naam is snel verzonnen: L'Étape Berrichonne met een knipoog naar de streek waarin Sylvie en Stéphane wonen. Inmiddels zijn er zes keurige, ruime, vlakke grindplekken met ernaast een grasstrook om tafel en stoelen neer te zetten. Ja aanmelden doe je bij de woning. Onmiddellijk begroeten twee 'waakhonden' je enthousiast. De kleinste komt graag even bij de campers snuffelen. Is Sylvie niet thuis, dan komt ze later op de dag langs. Op deze plek geniet je van de vaak prachtige zonsondergang. Achter het eikenbos naast de camperplaats kijk je tot aan de horizon. Heb je zin in een wandeling? Loop het pad bij de camperplaats af, wandel een stukje langs de weg, steek die weg over en bij een bruggetje loop je een ander pad in. Bij een vijver rechts, pad volgen en weer rechts. Na vier kilometer kom je weer bij de boerderij uit. Boodschappen doe je in het drie kilometer verderop gelegen Villequiers. Drie keer per dag 'verstoort' een trekker de rust. De boer rijdt dan vanaf de boerderij naar zijn land. De camperplaats is het hele jaar open en ligt aan de D93. De prijs is € 7,50 per nacht inclusief stroom. Voor het innemen van water, het lozen van grijs water en het legen en schoonmaken van een cassettetoilet betaal je € 3. Honden zijn welkom. <

Tekst en foto's: Marga Feenstra

Luisteren naar uilen

L'Étape Berrichonne

Le Petit Azillon
F-1800 Villequiers
www.etapeberrichonne.com
+33 248 26 15 97/608 30 82 19
gps N 47.08828, E 2.7742

LEUK

- wandelen door de landerijen
- op de fiets naar Villequiers
- soms kraanvogels spotten

Beaumont Campersafe MY 2020

Al uw spullen veilig opbergen in uw camper? Kies dan voor de **Campersafe van Beaumont**. Speciaal voor het Fiat Ducato chassis ontwikkeld, vervaardigd uit hoogwaardig slagvast recyclebaar polycarbonaat. De sluitklep van gehard aluminium is voorzien van twee sloten met veiligheidssleutels. Deze combinatie van materialen maakt de **Campersafe** robuust en veilig en tegelijk ook licht, met een gewicht van maar 2,6 kg! De nieuwe **MY 2020 versie** is aangepast voor de **Fiat Ducato MY 2020**. De **Campersafe** past nu in het rechter portier van alle Fiat Ducato's vanaf MY 2007 tot heden.

Eenvoudige montage

De kluis wordt eenvoudig gemonteerd op het rechter voorportier. Verwijder de standaard portiertas, vervolgens wordt de **Campersafe** in de bestaande schroefgaten vastgezet. Zo is de **Campersafe** stevig verankerd. Het is (nagenoeg) niet mogelijk om, als het portier gesloten is, deze open te breken.

Mooie afwerking

De buitenzijde van de **Campersafe** is zodanig afgewerkt dat het harmonieert met uw interieur. De binnenzijde is bekleed met neopreen om beschadiging en krassen van uw kostbaarheden te voorkomen.

De **Campersafe** is te verkrijgen bij geselecteerde Camperbedrijven.

Voor meer informatie: www.campersafe.com

beaumont

Vlijtstraat 40
7005 BN Doetinchem

Bezoek uw dealer en ervaar
de best Van in class!

PREMIUMKLASSE MALIBU VAN

Ontdek de nieuwe veelzijdigheid!

malibu
a company of carthago

www.malibu-vans.com

LUXEMBURG

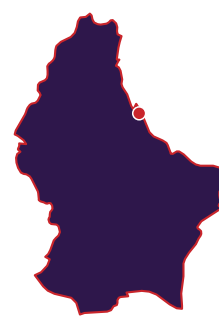
VIANDEN, CAMPERPARK VIANDEN

Vianden ligt op de grens tussen Luxemburg en Duitsland. De weg er heen is door de vele bochten bijzonder geliefd bij motorrijders. Het feodale kasteel dat hoog boven het stadje uittorent is de trekpleister voor alle toeristen. Het is bereikbaar over een steile weg en met een stoeltjeslift vanuit het stadje. Van bovenaf zie je de rivier de Our stromen met daaraan Camperpark Vianden.

Nog maar enkele jaren geleden lag op deze plek gemeentecamping Op dem Deich. Dat is voltooid verleden tijd. De slagboom staat nu altijd omhoog; rechts ligt de voormalige campingwei en links een mooi camperpark. Er is plaats voor 16 campers van maximaal 9 m lang, alle naast elkaar op steen en met een grasstrook ernaast. De eerste plekken zijn onbruikbaar als het water in de Our hoog is. Het is raadzaam om met de neus richting de rivier te staan om bij plotseling hoog water snel weg te kunnen. Het kan zijn dat langswandelende mensen verbaasd naar je kijken; camperpark en wandelpromenade zijn nog niet

zo lang geleden aangelegd. Langs de rivier wandel je naar het kleine centrum. Schuif gezellig aan op een terrasje of wandel door naar het kasteel voor een bezichtiging. Heb je een hengel mee, schaar je dan aan de kade bij de andere vissers. Betalen gaat contactloos met je bankpas bij een betaalzuil. Tarief: € 15 per nacht inclusief gebruik van het mooie sanitair en het servicepunt. Stroom werkt met muntjes. Camperpark Vianden is open tussen 30 maart en 13 oktober. <

Nieuwe
camperplaats
aan de Our

Camperpark Vianden

2, rue Neugarten
L-9422 Vianden
+352 834 82 11
www.visit-vianden.lu
gps N 49.93156, E 6.21547

LEUK

- kasteel van Vianden
- kabelbaan naar het kasteel
- vissen in de Our

NEDERLAND

WAPENVELD, SCHEER'S HOEVE

Voorjaar 2019 opende Sarry van der Scheer zijn camperplaats in het buitengebied van Wapenveld. En met succes: hij staat het hele seizoen 2019 vol! Een feit waar hij erg trots op is want dat overkomt niet iedere beginnende camperplaatseigenaar. Wapenveld ligt ten zuiden van Zwolle, tussen de A50 en de IJssel, al heb je om de IJssel te kunnen zien een heel sterke verrekijker nodig ...

Van der Scheer is zelf camperaar. Hij heeft deze plek aangelegd zoals hij een camperplaats graag ziet. Ruime plekken van zeven meter breed, een rustpunt om te genieten van de stilte. Douches en toiletten en een woonkamer om bijvoorbeeld een spelletje kaart te spelen. In een overdekt hokje liggen verse eitjes te koop en potjes honing

die door zijn zus de imker is gemaakt. Trek in een ijsje, koffie, thee of appeltaart? Het staat allemaal klaar in de woonkamer. Een schoolbord meldt de prijzen, geld doe je in een potje. Aan een wetering (voor de afvoer van kwelwater uit de Veluwe stuwwal) heeft Van der Scheer, met hulp van familie, zwem- en viswater uitgegraven. Je kunt van hieruit zelfs kanoën; overal zijn aanlegplaatsen. Sarry wisselt het grasmaaien af met het verzorgen van twee lama's, twee geiten, twee paardjes en een lekker bol varken. In overleg geeft zijn zus workshops mandvlechten. Camperplaats Scheer's Hoeve is het hele jaar open, reserveren is mogelijk. Er is plaats voor 15 campers tot 12 m lang. € 15 per nacht inclusief 10A-stroom, lozen van grijs water, cassettetoilet en waterinname. Je mag er onbeperkt staan. <

Met vis- en
zwemwater

Camperplaats Scheer's Hoeve

Hogestraat 9a
8191 LL Wapenveld
06 83 56 71 23
www.scheershoeve-
camperplaatsen.nl
gps N 52.42414, E 6.08558

LEUK

- vissen en zwemmen in de vijver
- varen op de weteringen en picknicken
- Chocoledefestival in Hattem
20 oktober 2021

Aveco Camper Schade Service

Alle aangesloten camperbedrijven

Aveco
Caravan

Windmolen 28 – 7609 NN Almelo
T +31 546 82 91 93 – E info@brugginkcaravans.nl

www.brugginkcampers.nl

CANNENBURG
CARAVANS EN CAMPERS

passie VOOR uw vakantie

De Steiger 13 – 1351 AA Almere
T +31 36 531 34 70 – E info@cannenburg.nl

www.cannenburg.nl

Witoma
caravan

Friezenstraat 2B – 5249 JS Rosmalen
T +31 73 521 90 49 – E info@witoma.nl

www.witoma.nl

Ron Hazenberg Campers

Grotelant 2 – 9679 VA Scheemda
T +31 597 67 66 66 – E info@ronhazenberg.nl

www.ronhazenberg.com

DE ROO
CAMPERS

STADSKANAAL

Unikenkade 1 – 9503 PD Stadskanaal
T +31 599 64 89 78 – E herwin@deroocampers.nl

www.deroocampers.nl

SWART
CAMPERS

Jachtlustweg 49a – 8563 AC Wijckel
T +31 514 60 21 19 – E info@swartcampers.nl

www.swartcampers.nl

Van Drogen
campers-caravans

Orionweg 53 – 8938 AG Leeuwarden
T +31 58 280 25 00 – E info@vandrogen.nl

www.vandrogen.nl

ACHTERKAMP
CAMPERS

Onlandweg 1 – 9482 TC Tynaarlo
T +31 592 55 50 90 – E info@westfalia-campers.nl

www.westfalia-campers.nl

EUROTREK
CAMPERS

Printer 31 – 7741 ME Coevorden
T +31 524 59 37 00 – E info@eurotrek.nl

www.eurotrek.nl

J&N

COEVORDEN

Stephensonweg 2a – 7741 KW Coevorden
T +31 524 51 37 11 – E info@jonkerenenvos.nl

www.jonkerenenvos.nl

Zinger
campers

De Hanekampen 4b – 9411 XM Beilen
T +31 593 38 00 00
E info@zingercampers.nl

www.zingercampers.nl

ROOZEBOOM
CAMPERS

Coevorderweg 20 – 7707 AR Balkbrug
T +31 523 65 65 00 – E info@roozeboomcampers.nl

www.roozeboomcampers.nl

AART
Camperinbouw

Zwolseweg 28 – 8141 EZ Heino
T +31 572 85 31 33 – E info@aartcamperinbouw.nl

www.aartcamperinbouw.nl

Averesch
Campers

Kalanderstraat 5 – 7461 JL Rijssen
T +31 548 51 36 70 – E info@avereschcampers.nl

www.avereschcampers.nl

VENEBOER
CARAVANS BV

Loswal 30 – 9206 AH Drachten
T +31 512 52 11 11 – E info@veneboercaravans.nl

www.veneboercaravans.nl

Bedrijfsweg 7 – 8304 AA Emmeloord
T +31 527 61 34 38 – E info@ccemmeloord.nl

www.ccemmeloord.nl

Rudolf Dieselstraat 5 – 7442 DR Nijverdal
T +31 548 62 61 61 – E info@scharphofcampers.nl

www.scharphofcampers.nl

Nieuwe Steeg 48 – 4171 CW Herwijnen
T +31 418 58 12 16 – E info@van-tuyl.nl

www.van-tuyl.nl

Kamerlingh Onnesstraat 19 – 7271 AZ Borculo
T +31 545 27 17 18 – E mail info@brugginkcaravans.nl

www.brugginkcampers.nl

Pascalweg 24 – 4104 BG Culemborg
T +31 345 54 57 60 – E info@buscamper.nl

www.buscamper.nl

Industrieterrein De Netelhorst 1 – 8051 KE Hattem
T +31 38 444 37 77 – E info@dejongcaravans.nl

www.dejongcaravans.nl

Anthonie Fokkerstraat 37 – 3772 MP Barneveld
T +31 342 41 50 52 – E info@geldersecaravancentrale.nl

www.geldersecampercentrale.nl

Industrieweg 10 – 6702 DR Wageningen
T +31 317 42 37 85 – E info@multicampers.nl

www.multicampers.nl

Noorderbreedte 10 – 3845 MB Harderwijk
T +31 341 41 32 15 – E info@stijelcampers.nl

www.stijelcampers.nl

Einsteinweg 6 – 3404 LK IJsselstein
T +31 30 687 05 27 – E info@campertotaal.nl

www.campertotaal.nl

Basicweg 5a-c – 3821 BR Amersfoort
T +31 33 453 08 82 – E info@vwcampers.nl

www.volkswagencampers.nl

Zandzegge 3a – 1731 LP Winkler
T +31 72 571 95 96 – E info@safaricamper.nl

www.safaricamper.nl

Zandzegge 1 – 1713 LP Winkler (N-H)
T +31 224 54 02 44 – E info@vanbaarencaravansencampers.nl

www.vanbaarencaravansencampers.nl

Rotterdamseweg 266a – 2628 AS Delft
T +31 15 262 74 33 – E info@ddcaravans.nl

www.ddcaravans.nl

Beeklaan 24a – 2191 AB Hillegom - De Zilk
T +31 252 51 77 17 – E verkoop@kampeercentrumdejong.nl

www.kampeercentrumdejong.nl

Rijksweg 68 – 4255 GM Nieuwendijk
T +31 183 40 12 00 – E info@campersencars.nl

www.campersencars.nl

Leemskuilen 38 – 5563 CL Westerhoven
T +31 40 207 65 88 – E info@beroca.nl

www.beroca.nl

Berghemseweg 2a – 5373 KH Herpen
T +31 486 41 36 78 – E corvandenoever@hetnet.nl

www.caravancenter.nl

De Run 8273 – 5504 EM Veldhoven
T +31 40 254 26 38 – E info@campermatheeuwsen.nl

www.campermatheeuwsen.nl

Hamsestraat 16a – 5298 NA Liempde
T +31 411 63 33 79 – E info@libacampers.nl

www.libacampers.nl

Bolle Akker 3 – 5761 RW Bakel
T +31 492 34 25 08 – E info@linderskampeerautos.nl

www.linderscampers.nl

Argon 33 – 4751 XC Oud Gastel / Roosendaal
T +31 165 57 06 25 – E info@mobiledrome.nl

www.mobiledrome.nl

Meemortel 34 – 6021 AE Budel
T +31 495 49 33 55 – E info@kampeercentrumbudel.nl

www.kampeercentrumbudel.nl

Galliërsweg 39 – 5349 AT Oss
T +31 412 74 50 34 – E info@niesmannbischoff.nl

www.niesmannbischoff.nl

Edisonweg 43 – 6101 XJ Echt
T +31 475 41 01 01 – E info@ridderbeks.nl

www.ridderbeks.nl

Hoebertweg 4 – 5966 ND America
T +31 77 464 90 40 – E verkoop@tielencampers.nl

www.tielencampers.nl

Mauritsweg 126 – 6171 AK Stein
T +31 46 433 35 74 – E info@caravan-camperlimburg.nl

www.caravan-camperlimburg.nl

Daniëlsweg 2 – 4451 HP Heinkenszand
T +31 113 56 30 85 – E gorter@caravanlife.nl

www.caravanlife.nl

Hulsenweg 8 – 6031 SP Nederweert
T +31 495 72 59 00 – E info@raemacaravans.nl

www.raemacaravans.nl

Handelsweg 4 – 3641 RC Mijdrecht
T 31 297 24 22 34 – E info@marsmancaravans.nl

www.marsmancaravans.nl

Nijverheidsweg 4 – 3247 XX Dirksland
T 31 187 60 51 91 – E info@cormelissant.nl

www.cormelissantcaravan.nl

Aveco Camper Schade Service
Alle aangesloten
camperbedrijven

www.avecoverzekeringen.nl

Campercentrum
Nederland

De California 6.1

Het icoon, verbeterd.

Nu met 4 jaar garantie én 4 jaar onderhoud.

kijk op www.campercentrumnederland.nl voor meer informatie en prijzen.

Basicweg 5a, 3821 BR Amersfoort | 033-4530882 | info@campercentrumnederland.nl

Aveco Camper Schade Service

Verzekerd van goed schadeherstel!

Uw voordeel van onze samenwerking met meer dan 45 camperbedrijven:

- ➔ Slechts € 150,- standaard eigen risico
- ➔ Fabrieksgarantie blijft van kracht bij schadeherstel door merkdealer
- ➔ Zorgeloze financiële afwikkeling
- ➔ Snelle schadeafhandeling
- ➔ Professionele reparatie
- ➔ Aantrekkelijke premie

Groningen	Plaats
1. Ron Hazenberg Campers	Scheemda
2. De Roo Campers	Stadskanaal
Friesland	Plaats
3. Swart Campers	Wijckel
4. Van Drogen Campers & Caravans ...	Leeuwarden
5. Veneboer Campers & Caravans	Drachten
Flevoland	Plaats
6. Campercentrum Emmeloord	Emmeloord
7. Cannenburg Caravans en Campers ..	Almere
Drenthe	Plaats
8. Achterkamp Campers	Tynaarlo
9. Eurotrek Campers	Coevorden
10. Jonkeren & Vos	Coevorden
11. Zinger Campers	Beilen
Overijssel	Plaats
12. Aart Camperinbouw	Heino
13. Aversch Campers	Rijssen
14. Bruggink Caravans & Campers	Almelo
15. Roozeboom Campers	Balkbrug
16. Scharphof Campers	Nijverdal
Gelderland	Plaats
17. Autobedrijf Van Tuyl	Herwijnen
18. Bruggink Caravans & Campers	Borculo
19. Buscamper Nederland	Culemborg
20. De Jong Caravans & Campers	Hattem
21. Gelderse Caravan Centrale	Barneveld
22. Multicampers Wageningen	Wageningen
23. Stijkel Campers	Harderwijk
Utrecht	Plaats
24. Camper Totaal	IJsselstein
25. Camper Centrum Nederland	Amersfoort
26. Marsman Caravans en Recreatie	Mijdrecht
Noord-Holland	Plaats
27. Dick Groot Safaricampers	Winkel
28. Van Baaren Caravans + Campers ...	Winkel
Zuid-Holland	Plaats
29. DD Caravans & Campers	Delft
30. De Jong Kampeer & Recreatie	Hillegom/De Zilk
31. Cor Melissant Camper Caravan	Dirksland
Noord-Brabant	Plaats
32. Campers & Cars	Nieuwendijk
33. Beroca Camper & Caravan	Westerhoven
34. Camper en Caravancenter Cor van den Oever	Herpen
35. Campercentrum Veldhoven	Veldhoven
36. Liba Campers	Liempde
37. Linders Kampeerauto's	Bakel
38. Mobiledrôme & Partners	Oud Gastel
39. Tjeu van Horne - Kampeercentrum Budel	Budel
40. Niesmann+Bischoff Campers Nederland	Oss
41. Witoma Recreatie	Rosmalen
Limburg	Plaats
42. Ridderbeks	Echt
43. Tielen Campers	America
44. Caravan & Camper Limburg	Stein
45. Raema Caravans & Campers	Nederweert
Zeeland	Plaats
46. Caravanlife Gorter	Heinkenszand

